

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2024

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр.; Є.Т.Голівець, пров. бібліотекар

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 52 (148)

(огляд матеріалів ЗМІ за 23 – 29 грудня 2024 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	23
Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ	30
<i>Бюджет України 2025: що очікувати українцям у новому році?</i>	30
Міжнародна підтримка України	36
<i>Політико-правова допомога</i>	36
<i>Військова допомога</i>	36
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	39
Плани врегулювання. Переговорний процес	49
Відновлення України від наслідків російської агресії	58
Внутрішньополітична повістка США та Україна	62
<i>Питання допомоги Україні</i>	62
Коментарі зарубіжних політиків	67
Реакція представників української громадськості	74
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	80
Експертні оцінки	84
Додатки	93
<i>Додаток 1</i>	93
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №880/2024	93
<i>Додаток 2</i>	111
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №882/2024	111

Офіційна діяльність Президента України

Володимир Зеленський і Кір Стармер обговорили продовження співпраці та внесок в українське виробництво зброї ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Великої Британії Кіром Стармером.

Глава держави подякував за надану оборонну, політичну та економічну підтримку з боку Великої Британії, зокрема за оголошений 19 грудня пакет для посилення ВМС України.

Президент також відзначив рішення уряду спрямувати кредит на 2 млрд фунтів стерлінгів, погашення якого відбуватиметься коштом заморожених російських активів, на українське виробництво зброї.

Володимир Зеленський подякував за те, що наступного року Велика Британія продовжить підготовку українських воїнів у межах операції Interflex. Він наголосив, що Україна також розраховує на підготовку та оснащення Великою Британією українських бригад за прикладом США та Франції.

Окрему увагу приділили тому, що важливо посилювати санкції проти Росії та, зокрема, тіньового танкерного флоту РФ. Глава держави наголосив, що потрібно максимально обмежити використання російських танкерів. Це не лише зменшить можливість Росії фінансувати війну, а й допоможе захистити навколишнє середовище в Північному та Балтійському морях.

Під час розмови обговорили зустрічі лідерів у Брюсселі та саміт JEUF в Естонії, а також зусилля, необхідні для зміцнення України. Володимир Зеленський і Кір Стармер наголосили на тому, що лише дієві гарантії безпеки можуть забезпечити справедливий і тривалий мир для України.

Президент зазначив, що наша держава зацікавлена в розширенні співпраці з JEUF та повноправному членстві в організації.

Крім того, йшлося про роботу над підготовкою сторічної двосторонньої угоди про перехід до сильнішого та глибшого партнерства. Володимир Зеленський поновив запрошення Кіру Стармеру приїхати в Україну з візитом.

Президент прийняв вірчі грамоти від послів Китаю, Саудівської Аравії та Сербії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський прийняв вірчі грамоти від новопризначених послів трьох країн в Україні: Китаю – Ма Шенкуня, Саудівської Аравії – Мухаммада бін Абдулазіза бін Салеха Аль-Барака та Сербії – Андона Сапунджі.

Глава держави привітав послів із початком дипломатичної місії в Україні та висловив сподівання на активізацію співпраці між країнами.

Під час зустрічі з Послом Китаю Володимир Зеленський подякував за підтримку територіальної цілісності України та наголосив на тому, що важливо розвивати двосторонні відносини, зокрема в торгівлі.

«До війни Україна та Китай мали великі обсяги торгівлі. Звичайно, ми хочемо, щоб це відновилося і щоб наші відносини були більш міцними в більшій кількості напрямів», – додав Президент.

Глава держави також розповів про участь Північної Кореї у війні проти України й зазначив, що наша держава розраховує на сильний голос Китаю.

У розмові з Послом Саудівської Аравії Глава держави подякував за енергетичну й гуманітарну підтримку та окремо відзначив роль цієї країни у звільненні військовополонених і поверненні депортованих Росією українських дітей.

Крім того, Володимир Зеленський розповів про потреби у відновленні енергетичної інфраструктури.

Під час розмови з Послом Сербії Президент подякував за фінансову та гуманітарну підтримку й відзначив важливість регулярного діалогу з Александром Вучичем.

«Александр підтримав нас у справді важливій для нас меті – якнайшвидшому наближенні миру. Ми розраховуємо на продовження військової підтримки», – сказав Глава держави.

Окремо Володимир Зеленський відзначив контакти між першими леді України та Сербії. За словами Президента, це не лише приклад м'якої сили, а й конкретна увага до практичних гуманітарних питань.

Напередодні Різдва та Хануки Президент зустрівся з представниками Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський зустрівся з представниками Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій та привітав із прийдешніми святами – Різдва Христовим і Ханукою.

«Хочу подякувати вам за те, що ви з українським народом, підтримуєте людей, молитесь за всіх нас. Молитесь щодня за наших бійців – за тих, хто на фронті, хто поранений і кого, на жаль, немає, а також за цивільних українців, які працюють, живуть і навчаються в державі», – сказав Володимир Зеленський.

Окремо Президент подякував капеланам, які підтримують захисників і захисниць на фронті, і висловив сподівання на те, що військове капеланство розвиватиметься й надалі.

Глава держави наголосив, що роль Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій важлива для адвокації України у світі. Адже РФ намагається використовувати церкву для впливу на думку українців, які через війну виїхали за кордон.

Предстоятель Православної церкви України Епіфаній подякував Володимирі Зеленському за сприяння в ухваленні закону щодо захисту

духовної незалежності. Він наголосив, що представники Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій доносять правду про Україну за кордоном і борються з російською пропагандою.

Глава Української греко-католицької церкви Святослав подякував Президенту за те, що в Плані внутрішньої стійкості окремо йдеться про діяльність Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій. Він також відзначив, що українські дипломатичні установи та релігійні організації мають разом підтримувати українців, які тимчасово перебувають за кордоном.

Президент Українського Біблійного товариства Григорій Комендант, голова Всеукраїнського союзу церков євангельських християн-баптистів Валерій Антонюк та старший єпископ Української церкви християн віри євангельської Анатолій Козачок наголосили на тому, що участь релігійних організацій також є важливою для відстоювання інтересів України за кордоном. (...).

Москва слів не розуміє, але повинна відчувати силу – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Коротко про сьогодні.

Ставка – кілька питань. Доповідь щодо Сирії після Асада й після Росії там. Правильний розвиток ситуації. Важливо, щоб світ працював разом зараз, щоб якнайшвидше дати спокій Сирії та всьому цьому регіону, щоб відновити стабільність там і щоб нам у нашому простіше було зупинити цю війну, війну Росії проти України. Послабити Росію. Послабити заради наближення миру, надійного, справедливого.

Доручив нашому Міністерству закордонних справ працювати активніше, щоб встановити всі необхідні контакти з представниками народу Сирії і щоб виправити помилки Асада щодо України та всієї Європи. Зі свого боку ми допоможемо Сирії пройти цей час – підтримаємо продовольчу безпеку. Це наша моральна перевага – Україна допомагає багатьом країнам забезпечувати нормальність життя, зокрема через продовольчу безпеку. Нам цей регіон, як і будь-який інший регіон світу, потрібен стабільним та мирним.

Говорив сьогодні з Прем'єр-міністром Британії Стармером. Я вдячний за підтримку й за готовність Британії й надалі допомагати. Обговорили інвестиції в наше оборонне виробництво, а також постачання зброї. Ми обговорили й тиск на Росію за війну, і особливо цінуємо санкції проти російських танкерів, тіньового флоту, який забезпечує Путіну гроші на війну. Всі такі танкери повинні бути під санкціями, і від них треба вберегти не лише європейські порти. Зараз усі бачать наслідки катастрофи в Чорному морі – мазут, який забруднює узбережжя. Росія використовує надзвичайно стара посудини – по 50 років, – використовує все що завгодно, щоб тільки заробити

гроші. Це загроза повномасштабна – і з погляду фінансування війни, і з погляду шкоди для природи. Жодне море світу – ані Чорне море чи Азовське, Балтійське, Північне море – жодне море не заслуговує на всю цю шкоду від російської присутності. Зараз у Чорному морі мазут – це проблема самих людей, і Путін нічого не робить, його зараз цікавлять тільки його старі «арешнікі» та інше божевілля. Треба зробити все можливе, щоб Росію якнайшвидше примусити до реального миру й до відповідальності за все скоєне. Я дякую всім, хто нам у цьому допомагає.

Доповідав Головом Сирський щодо фронту та щодо районів Курської операції. На Курщині є вже більш як 3 тисячі поранених та вбитих північнокорейських солдатів. Росія їх просто утилізує у штурмах. Чому корейці повинні воювати за Путіна, жодна нормальна людина на землі не відповість. І, на жаль, світ майже нічого не робить, щоб протидіяти злочинній колаборації Росії та Північної Кореї. Хоча для кожної держави – і поруч із Корейським півостровом, для Китаю, для інших, також державам у нашому регіоні та будь-де у світі – це загроза. Те, що Москва передає військовій технології в Північну Корею й допомагає режиму у Пхеньяні знущатися з людей та тримати частину корейського народу в рабстві в однієї родини. Коли таке відбувається, розумієш, що небагато варті слова тих, хто закликає Росію не розширювати війну й не робити ситуацію гіршою. Москва слів не розуміє. Але повинна відчувати силу. Мир завдяки силі можливий. І ми зробимо все, щоб миру досягти.

Ще одне. Щодо Словаччини.

Багато питань журналістів сьогодні про поїздку Фіцо в Москву. Насправді після нашої розмови в Брюсселі в присутності всіх лідерів Європи нічого не дивує. Ми боремося заради життя, Фіцо бореться заради грошей, причому навряд чи заради грошей для Словаччини. Тіньові домовленості з Путіним – це або торгівля державними інтересами, або робота на власну кишеню. Ми дали йому пропозицію і щодо можливої компенсації для словаків – саме для словаків – втрат від російського транзиту, і щодо альтернатив по транзиту – будь-якого іншого газу, не російського, на запит Єврокомісії. Ми готові були це робити. Фіцо не захотів компенсації для словаків. І не хоче співпрацювати із Єврокомісією. Йому в Москві чомусь вигідніше. Усі в Європі розуміють чому. Немає тих, хто не розуміє.

Всім країнам Європи потрібно працювати разом заради безпеки кожного народу. (...).

Президент України провів телефонну розмову з Президентом Анголи ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президентом Анголи Жуау Лоренсу.

Глава держави подякував Жуау Лоренсу за підтримку суверенітету й територіальної цілісності України та наголосив, що єдність і підтримка з боку Африки важливі для відновлення справедливого й тривалого миру.

За словами Володимира Зеленського, Україна зацікавлена в розвитку двосторонніх відносин з Анголою за багатьма напрямками, серед яких продовольча безпека, логістика, розвиток сільського господарства, створення зернових хабів та гуманітарне розмінування. Крім того, триває підготовка до призначення Посла України в Анголі.

Жуау Лоренсу прийняв запрошення відвідати Україну для продовження діалогу. Лідери доручили командам опрацювати можливість візиту.

Володимир Зеленський провів телефонну розмову зі Вселенським Патріархом Варфоломієм ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У переддень Різдва Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову зі Вселенським Патріархом Варфоломієм.

Глава держави подякував Його Всесвятості за духовну підтримку України та молитви за український народ і привітав Патріарха з прийдешніми святами – Різдвом і Новим роком. Україна робить усе, щоб 2025-й зміг стати для нашої держави та всього світу роком справедливого й тривалого миру.

Президент відзначив кроки патріархату для зміцнення підтримки України серед світової релігійної спільноти та зусилля щодо здобуття нашою державою духовної незалежності.

Патріарх Варфоломій побажав українському народові сили, сміливості й Божого благословення та привітав із Різдвом Христовим.

Привітання Президента України з Різдвом Христовим ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Привітання – за наведеним посиланням)

Президент вручив 30 сертифікатів на квартири Героям України та рідним загиблих Героїв ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський вручив сертифікати на отримання квартир Героям України та членам родин воїнів, які удостоєні цього звання посмертно.

«Ми продовжуємо традицію вдячності найбільш сміливим нашим людям – українським Героям, які проявили себе у надзвичайному – у захисті України, у захисті наших людей. І які заслуговують на незмінну шану від усіх нас, від усієї України», – зазначив Глава держави.

Володимир Зеленський вручив 30 сертифікатів на житло: 26 – воїнам і рідним загиблих військовослужбовців Сухопутних військ, Повітряних сил, Десантно-штурмових військ, Сил територіальної оборони, Сил спеціальних операцій, Медичних сил, а також чотири – представникам Національної гвардії та Державної прикордонної служби.

Президент подякував воїнам та їхнім родинам і наголосив, що Україна має завжди пам'ятати полеглих захисників і захисниць.

«Ми можемо бути впевнені, що Україна вистоїть саме завдяки таким людям – таким Героям, які роблять надзвичайне, щоб Україна могла жити своїм звичайним життям, як і будь-яка інша нація у світі. Життям незалежної, вільної, самостійної держави», – підсумував Володимир Зеленський.

Президент і перша леді відвідали велику прийомну родину (Президент України Володимир Зеленський).

З нагоди Різдва Президент України Володимир Зеленський і перша леді Олена Зеленська відвідали велику прийомну родину Алексеєнків і передали їй ключі від нового будинку. Дім побудували в межах другої хвилі проєкту Фундації Олени Зеленської «Адреса дитинства».

Володимир та Олена Зеленські оглянули будинок, повністю обладнаний технікою та меблями, і поспілкувалися з родиною.

«Вітаємо вас зі святами. Нехай Різдво принесе вам багато подарунків, які ви хочете. Щоб у вас усе тут було добре, тепло», – сказала перша леді.

Подружжя Алексеєнків подякувало Фундації Олени Зеленської та всім причетним до цього проєкту за новий дім для їхньої родини, адже такий будинок був мрією їхніх дітей.

«Ви подарували нам надію та віру в те, що навіть у найважчі часи є люди, які готові допомогти», – сказали вони.

Родина Алексеєнків із десятима прийомними дітьми до 2022 року жила в селищі неподалік Каховки, де мала власний будинок на 100 кв. м. Утім, через повномасштабне російське вторгнення та окупацію селища вони були змушені залишити свій дім та евакуюватися.

Минулого року, у межах першої хвилі проєкту, за підтримки Фундації Олени Зеленської нові оселі отримали 14 великих прийомних родин із восьми регіонів України. У другій хвилі, яку запустила Фундація, житлом планують забезпечити ще 10 таких сімей. Родина Алексеєнків першою з другої хвилі отримала новий дім напередодні Різдва.

Основна мета проєкту «Адреса дитинства» – підтримати великі прийомні родини, які втратили свої домівки внаслідок російської агресії.

Володимир Зеленський обговорив продовження підтримки України з Прем'єр-міністром Японії (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Японії Шігеру Ішібою.

Глава держави привітав Шігеру Ішібу з обранням на посаду голови уряду й подякував Японії за всю надану Україні гуманітарну та фінансову допомогу на загальну суму 12 млрд дол. Окремо Президент відзначив рішення японського уряду передати Україні ще 3 млрд дол., забезпечених замороженими російськими активами.

Володимир Зеленський також привітав ухвалену парламентом Японії додаткову допомогу на енергетичне обладнання та будівництво укриттів.

Глава держави розповів, що цієї різдвяної ночі Росія здійснила масований обстріл енергетичної інфраструктури України. Саме тому захист і відновлення енергетики є пріоритетними в умовах спроб держави-агресорки залишити українців без тепла та світла взимку.

Володимир Зеленський і Шігеру Ішіба засудили участь КНДР у російському вторгненні в Україну. Прем'єр-міністр заявив, що Японія надзвичайно серйозно сприймає цю ескалацію, вважає її великим ризиком для безпеки в Індо-Тихоокеанському регіоні та готова посилювати санкційний тиск на агресора.

Президент також подякував Японії за готовність працювати з демократичним світом, зокрема з новою адміністрацією США, щоб якнайшвидше досягти справедливого й тривалого миру для України.

Крім того, сторони домовилися зустрітися для продовження діалогу.

Вітання Президента іудеям України з Ханукою ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Вітання – за наведеним посиланням)

Президент разом із рабинами запалив ханукальні свічки ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З нагоди початку свята Хануки Президент Володимир Зеленський разом із рабинами України взяв участь у запаленні ханукальних свічок.

Головний рабин Дніпра Шмуель Камінецький промовив благословення та розповів про значущість Хануки, яка символізує велике диво.

«Триває боротьба між світлом і темрявою. Ми бачимо, що завдяки вам вісь зла стає набагато слабшою, і ми її скоро переможемо. Будемо запалювати ці свічки і будемо сподіватися на Всевишнього – він нам допоможе, і ми будемо молитися зі всіма, щоб незабаром побачити великі дива», – сказав він.

Глава держави привітав єврейську громаду зі святом і подякував за молитви за Україну та українців.

«Дякую, що ви в Україні й підтримуєте всіх. У нас унікальна країна – сьогодні і Різдво, і Ханука. Це дуже добре, що в Україні ми можемо всі разом жити, боротися з темрявою завдяки тому, що є світло», – зазначив Президент.

Володимир Зеленський наголосив, що ханукальну менору, яку запалювали сьогодні, йому подарував Президент Аргентини Хав'єр Мілей під час інавгурації торік у грудні, коли був четвертий із восьми днів Хануки 5784.

Голова ради Федерації єврейських громад України рабин Меїр Стамблер зазначив, що Ханука також нагадує світові про перемогу невеликої кількості людей над сильним ворогом. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №880/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

Президент відзначив воїнів найвищими державними нагородами та передав ордени й відзнаки рідним загиблих захисників України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський зустрівся з українськими воїнами та рідними загиблих захисників і вручив найвищі державні нагороди.

«Сьогодні звучатимуть імена людей, які зараз на війні, звучатимуть імена людей, які віддали своє життя заради життя України. Саме такі імена – це люди, завдяки яким зберігається Україна», – сказав Глава держави.

Президент наголосив, що саме завдяки таким людям Україна є серед майже 200 незалежних держав світу.

«Такі люди – особливі люди. Батьки, як ви, сини й доньки, як українські воїни. Як кожен і кожна, хто на своїх плечах, своєю сміливістю, своєю роботою тримає Україну, нашу незалежність, майбутнє для українського народу. Від імені всієї України я дякую за те, що ви в нас є», – сказав Володимир Зеленський.

Пам'ять усіх, хто віддав своє життя заради України, присутні вшанували хвилиною мовчання.

Рідним полеглих Героїв України Президент вручив орден «Золота Зірка». Його удостоєні:

Майор Андрій Пільщиков (позивний Джус). З березня 2022-го до серпня 2023-го здійснив 101 бойовий виліт. Завдяки цьому вдалося знищити повітряні цілі, комплекси ППО, озброєння, авіаційну та військову техніку, російських окупантів. Андрій Пільщиков був одним із тих, хто брав участь у переговорах у Сенаті США щодо надання Україні наступальної зброї, систем Patriot, ракет ATACMS та винищувачів F-16. Загинув торік 25 серпня під час виконання бойового завдання.

Молодший сержант Володимир Очеретяний. Старший бойовий медик, який урятував сотні життів воїнів. Зокрема, під час однієї з евакуацій разом із побратимами майже 2 км ніс поранених військових із поля бою. Володимир Очеретяний загинув у березні минулого року, коли рятував життя побратимів.

Капітан Вячеслав Сіндій. У лютому – квітні 2022 року перевозив особовий склад, медикаменти й озброєння, а також знищував російських окупантів на Херсонщині, Миколаївщині та в Маріуполі. 5 квітня 2022 року у складі екіпажу доправляв боєприпаси та евакуював поранених з «Азовсталі». Під час повернення на підконтрольну Україні територію його борт зник з радарів.

Старший сержант Ігор Рахманов. Захищав Україну з 2014 року. Завдяки йому вдалося зберегти життя 25 українських воїнів. Під командуванням Ігоря Рахманова лише в одному з боїв українські захисники знищили три танки Т-72, БМП та понад 30 російських загарбників. Ігор Рахманов загинув 5 квітня 2022 року. Коли він надав допомогу пораненим, поруч розірвався снаряд.

Сержант Олександр Плохих. Добровільно взяв участь у таємній операції в оточеному Маріуполі. У складі групи, яка витримала чотири хвилини штурму, особисто знищив 10 російських окупантів. Зазнав поранення, але після лікування продовжив захищати Україну. Торік у червні разом із побратимом знищив штурмову групу та взяв у полон двох окупантів. Під час їх евакуації Олександр Плохих потрапив під артобстріл і загинув.

Старший лейтенант Макар Єрофєєв. Командував розвідувальним взводом і виконував бойові завдання під час оборони Харкова та Чугуєва, відзначився в боях за Куп'янськ, брав участь у захисті Кліщіївки. Під час виходу з району виконання одного із завдань Макар Єрофєєв евакуював пораненого військовослужбовця Іноземного легіону – громадянина Литви, але сам загинув унаслідок вибуху міни.

Лейтенант Сергій Коновал. Захищав Київ і стримував просування окупантів на Запоріжжі та Чернігівщині. У вересні 2022 року під обстрілами евакуював пораненого воїна й тіло загиблого бійця. Рота під його командуванням воювала в Бахмуті та протягом семи місяців утримувала рубежі оборони Серебрянського лісу. Сергій Коновал загинув 6 квітня цього року внаслідок влучання танкового снаряда в бліндаж.

Капітан Віталій Лисиця. Захищав Україну на Донеччині, Луганщині, Херсонщині та Харківщині. Брав безпосередню участь у звільненні, зокрема, Балаклії та Куп'янська. Неподалік Часового Яру механізована рота під його командуванням відбила понад 15 штурмів і знищила 15 російських окупантів. Під час одного з боїв 10 травня цього року Віталій Лисиця загинув.

Капітан Назар Набережний. Із березня 2022 року брав участь у боях на Авдіївському напрямку. Підрозділ під його командуванням відбив близько 35 наступів поблизу Авдіївки та 20 наступів біля Новобахмутівки, знищив 13 БМП та три танки Т-64. Особисто воїн ліквідував близько 30 окупантів. 30 січня цього року Назар Набережний зник безвісти поблизу Авдіївки. За кілька місяців його тіло впізнали.

Солдат Сергій Багнюк. Вогнева група під його командуванням знищила 10 окупантів та БТР-80, пошкодила бронетранспортер, захопила дві БМП та виявила склад з артилерійськими боєприпасами, а він сам знищив 10 окупантів. 9 травня торік під час артобстрілу Сергій Багнюк зазнав несумісного з життям поранення.

Старший солдат Андрій Вовк. Брав участь у відсічі російським окупантам у районі Серебрянського лісу: особисто знищував загарбників, а також евакуював поранених побратимів. 1 жовтня минулого року запобіг спробі ворожої ДРГ зайти на позиції його підрозділу та врятував життя 20

українських воїнів. Утім у цьому бою Андрій Вовк загинув унаслідок вогнепального поранення.

Старший лейтенант Денис Бадіка. У перший день повномасштабного вторгнення РФ у складі екіпажу вивів з-під удару п'ять Мі-8 та один Мі-24. Під час бойових вильотів знищував російську техніку та окупантів, а також доправляв боєприпаси та медикаменти на «Азовсталь» і евакуював поранених. Під час одного з таких польотів гелікоптер потрапив під обстріл і його екіпаж прийняв вогонь на себе. Борт зазнав катастрофи, але завдяки цьому три інші гвинтокрили змогли приземлитися на аеродромі й були врятовані життя поранених оборонців «Азовсталі».

Майор Сергій Ткаченко (НГУ). Підрозділи розвідки під його керівництвом штурмували позиції в Серебрянському лісі. Їм вдалося знищити передові спостережні пости, близько двох взводів піхоти та броньовану техніку. Майор особисто ліквідував танк, два БТРи з екіпажами, а також кілька десятків окупантів. Сергій Ткаченко загинув торік 30 липня, коли прикривав відхід побратимів.

Солдат Євгеній Козлов (НГУ). 25 лютого 2022-го першим помітив російську колону поблизу Трьохізбенки на Луганщині та знищив два танки й 10 окупантів. Під час одного з боїв потрапив у полон. Євгенія Козлова вдалося звільнити 2 квітня того ж року, після лікування та реабілітації він повернувся на фронт. З бомбосховищ Сіверськодонецька евакуював близько 50 цивільних, серед яких 11 – діти. Євгеній Козлов загинув 18 серпня 2022 року, коли поряд із його позицією розірвався ворожий снаряд.

Володимир Зеленський також передав відзнаку «Хрест бойових заслуг» рідним військовослужбовців Національної гвардії Андрія Чобану та Дмитра Чіпака.

Старший лейтенант Андрій Чобану торік у липні при спробі прориву українських позицій знищив трьох окупантів. Сам був поранений, але продовжив виконувати бойове завдання. Під час ворожих атак неодноразово розосереджував особовий склад по бойових позиціях, завдяки чому гвардійці відбивали наступ. Під час стримування чергової атаки 31 січня цього року Андрій Чобану загинув.

Лейтенант Дмитро Чіпак торік у грудні під час штурму в районі Серебрянського лісу організував оборону позиції, спланував маневр у фланг ворога та разом із гвардійцями знищив понад 20 окупантів. Неодноразово в боях рятував поранених побратимів, стримував наступи ворога та ліквідував загарбників. Дмитро Чіпак загинув 21 квітня цього року внаслідок поранень, яких він зазнав під час стрілецького бою.

Глава держави вручив «Золоту Зірку» Героя України чотирьом воїнам. Найвищої державної нагороди удостоєні:

Лейтенант Андрій Мелашенко. Торік у листопаді сам спланував і брав безпосередню участь у штурмових діях, завдяки чому вдалося відбити три позиції неподалік Ягідного. У вересні цього року керував штурмовими діями для повернення втрачених позицій на шахті «Південнодонбаська № 3».

Унаслідок одного з обстрілів зазнав поранень, але керував боєм до останнього та вийшов із позиції після всіх підлеглих.

Солдат Сергій Мушик. Упродовж 59 діб безперервно перебував на вогневих позиціях поблизу Кліщіївки. Попри чотири поранення та хімічне отруєння відмовився від евакуації й сам надав собі допомогу. Через загибель побратимів тривалий час був на позиції один, але продовжував стежити за ворогом, коригувати вогонь і завдавати втрат. Особисто відбив понад 10 російських штурмів.

Молодший сержант Янош Балла. Із серпня 2023 року відбивав наступи ворога на Харківщині. Особисто знищив щонайменше вісьмох російських піхотинців. Минулої зими повернувся в стрій після поранення. Під час відбиття штурмів знищив дві БМП і зупинив танк Т-72. Крім того, захопив ВОП, збив 2 БпЛА, знищив ДРГ та штурмову групу в повному складі.

Лейтенант Андрій Скібін. Заступник командира роти БпЛА. У 2022–2023 роках на Донеччині коригував вогонь, завдяки чому вдалося знищити й поранити десятки окупантів, уразити склади боєприпасів, ліквідувати три танки Т-72, вісім БМП, пошкодити танки Т-72 і Т-80 та п'ять автомобілів. У квітні цього року виявив і знищив ворожу самохідну гаубицю разом із розрахунком.

Президент відзначив сімох військових «Хрестом бойових заслуг». Нагороду отримали:

Сержант Святослав Колос. Третього квітня 2023 року на посаді командира взводу стримував атаки в Соледарі, з жовтня – поблизу Хромового. Зокрема, протягом восьми годин самотійно доправляв поранених побратимів до точки евакуації. Цьогоріч у травні відбивав атаки на Луганському напрямку. Зайнявши місце пораненого в бою кулеметника, знищив щонайменше вісьмох окупантів.

Молодший сержант Олександр Попович. У серпні минулого року форсував Дніпро в районі Козачих Лагерів. У листопаді в бою знищив п'ятьох окупантів і поранив іще двох. Керував обладнанням понад 1 км окопів та ходів сполучення, кількох опорних пунктів та ВОП, які й зараз є дуже важливими для утримання зайнятих позицій.

Солдат Володимир Войців. Із березня до квітня цього року перебував на території «сірої зони». У бою дістав поранення ніг, сам собі надав допомогу та протягом місяця, маючи невеликий запас їжі, води та боєприпасів, продовжував вести бій. Завдяки цьому ворог не зміг зайняти позицію. Коли оперативна ситуація змінилася, Володимир Войців доповз до суміжного підрозділу, звідки його змогли евакуювати.

Полковник Сергій Косован. Заступник начальника управління підготовки ОК «Схід». Бригада під його командуванням вела бої в Авдіївці проти чотирьох російських бригад. Лише з жовтня 2023-го до січня 2024-го підрозділи бригади знищили та пошкодили 211 одиниць бойової техніки, а також завдали втрат у живій силі, з яких понад 1200 – безповоротні.

Молодший сержант Петро Філюк. Під час наступу російських окупантів у районі Спірного коригував мінометний вогонь по бронетехніці та піхоті, завдяки чому вдалося знищити БМП та шістьох окупантів. Особисто з кулемета знищив трьох російських загарбників та ще двох поранив. У грудні минулого року зазнав численних поранень унаслідок розриву гранати.

Капітан Євген Буга. Командир штурмового батальйону 5-ї ОШБр. Організував діяльність підрозділів аеророзвідки, що дало змогу вчасно виявляти переміщення російських окупантів. Під його керівництвом підрозділи ударних БпЛА уразили понад 130 російських окупантів. Ефективно спланував контрнаступ, завдяки чому вдалося повернути втрачені позиції та знищити 11 ворогів.

Головний сержант Вячеслав Герик. У червні цього року брав участь у формуванні спеціального стрілецького батальйону, який показав один із найкращих результатів серед спецбатальйонів України. Особисто проводив планування штурмової операції із захоплення однієї з позицій поблизу Новосілки на Донеччині.

У нас є правильні, потрібні результати у знищенні саме військової інфраструктури ворога – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Перше – військові. Сьогодні була доповідь Головкама Сирського, міністра оборони Умерова. Фронт. Забезпечення. Дуже важливо те, що зараз Сполучені Штати збільшують постачання. Це потрібно, щоб вирівняти ситуацію. Я вдячний нашим партнерам. І темп постачання має стати таким, щоб збити темп російських штурмів. Нам потрібна більша сила зброї. І сильні позиції для дипломатії. І кожен підрозділ, кожна бригада, яка це забезпечує, наближає для нас можливість нормального миру. Я дякую за стійкість і сміливість у боях цими тижнями нашій 95-й, 80-й, 82-й окремим десантно-штурмовим бригадам. Також 68-ма окрема егерська бригада – молодці, хлопці! 225-й та 425-й окремі штурмові батальйони – дякую! Також хочу відзначити зараз усіх наших воїнів, які завдають далекобійних ударів по території Росії. І в нас є правильні, потрібні результати у знищенні саме військової інфраструктури ворога, і тільки такої: Україна захищається від агресії, і наші удари спрямовані виключно на військові цілі.

Збройні Сили України, Служба безпеки України, ГУР, зовнішня розвідка – я дякую вам за влучність, усім нашим залученим структурам.

Сьогодні ж багато уваги було і щодо внутрішніх питань – тих рішень, тих новацій, які потрібні в перспективі, щоб Україна мала можливість повернути якнайбільше наших людей, які виїхали через війну. І ми повинні створити всі необхідні економічні, соціальні стимули для українців працювати в Україні, працювати на Україну, робити для України більше потенціалу, щоб бути на рівних у глобальній конкуренції. Український народ

довів свою сміливість і може продемонструвати світові свою можливість відновлюватися, відбудовуватися з руїн. Я провів сьогодні нараду щодо цього – були віцепрем'єр-міністри Чернишов, Федоров та Кулеба, команда Офісу. Ми готуємося на завтра ще до розмови з представниками українського бізнесу – про те, які системні рішення потрібні зараз та в перспективі, щоб дати Україні більше впевненості та сильне економічне дихання.

І третє за сьогодні, що важливо.

Говорив із Президентом Сербії, подякував Олександру за підтримку нашої держави, наших людей. Ми обговорили нашу взаємодію – двосторонню і також з іншими партнерами. Дуже ціную наш діалог. Максимум конструктивних відносин для України та спільної з партнерами безпеки. (...).

Про призначення Ю. Вітренка Постійним представником України при міжнародних організаціях у Відні: Указ Президента України №881/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити ВІТРЕНКА Юрія Володимировича Постійним представником України при міжнародних організаціях у Відні. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №882/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Хав'єром Мілеєм ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президентом Аргентини Хав'єром Мілеєм.

Глава держави привітав Хав'єра Мілея та весь аргентинський народ із Різдвом і Ханукою та прийдешнім Новим роком.

Володимир Зеленський розповів, що днями разом із рабинами України запалив ханукальну менору, яку подарував Хав'єр Мілей на своїй інавгурації в Буенос-Айресі рік тому.

«Світло України здатне перемогти морок, який принесла Росія, якщо в нас будуть такі друзі, як Аргентина», – сказав Президент.

Глава Української держави відзначив успіхи Аргентини в економічних реформах, лібералізації зовнішньої торгівлі та приборканні інфляції, адже це саме той результат, який усіх надихає.

Окремо Президент України подякував Аргентині за важливі кроки на підтримку нашої країни впродовж першого року президентства Хав'єра Мілея: участь в інавгураційному Саміті миру та приєднання до Коаліції за повернення українських дітей, міжнародної Кримської платформи та формату «Рамштайн».

Володимир Зеленський наголосив, що Україна потребує збереження Контактної групи з питань оборони, а також спільних кроків Аргентини, США й усіх союзників, щоб послабити російського диктатора та завершити війну справедливим і тривалим миром.

Він також розповів про обстріл з боку РФ 20 грудня, унаслідок якого постраждали іноземні посольства, зокрема й аргентинське.

Хав'єр Мілей запевнив, що Україна й надалі може розраховувати на повну підтримку Аргентини.

Лідери також обговорили розвиток економічної співпраці, зокрема перезапуск Міжурядової комісії з торговельно-економічного співробітництва та початок міжурядових консультацій.

Володимир Зеленський запросив Президента Аргентини приїхати до України з візитом.

Президент: Національні спільноти дуже важливі для збереження внутрішнього миру в Україні та реалізації її геополітичного вибору ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський зустрівся з представниками національних спільнот і корінних народів України.

У зустрічі взяли участь представники 17 національних спільнот: азербайджанської, арабської, білоруської, болгарської, вірменської, гагаузької, грецької, грузинської, єврейської, німецької, польської, ромської, румунської, турецько-месхетинської, угорської, хорватської, чеської – та трьох корінних народів: караїмів, кримчаків і кримських татар.

Глава держави привітав присутніх із релігійними святами та прийдешнім Новим роком, побажав миру, а також розповів, що сьогодні підписав указ про встановлення в Україні Дня міжнаціональної злагоди і культурного розмаїття. Його відзначатимуть щороку 21 травня.

«Хочу вам подякувати за єдність у захисті нашої держави, нашої спільної незалежності – у війні, на фронті, де є представники всіх наших народів, спільнот – усі громадяни України. Вдячний за той внутрішній мир в Україні, який характеризує нашу державу й допомагає вистояти саме в час таких випробувань», – сказав Володимир Зеленський.

Окремо Президент закликав національні спільноти сприяти реалізації безпекового й геополітичного вибору України – членству в ЄС і НАТО.

«Україна, я впевнений, буде членом ЄС. Ми рухаємося достатньо швидко, ніколи так не було. Також нам дуже потрібні сталі гарантії безпеки – для нас, безумовно, НАТО є цим вибором», – наголосив він.

Віцепрем'єр-міністерка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції – міністерка юстиції Ольга Стефанішина нагадала, що в січні відкриється перший кластер переговорів щодо вступу до ЄС, який охоплює також блок питань цієї зустрічі.

«Тому ми з вами готуємо план заходів, який має бути представлений як індикатор відкриття переговорів», – додала Ольга Стефанішина.

За її словами, забезпечення більшості освітніх прав національних спільнот уже законодавчо врегульоване.

Голова Державної служби з етнополітики та свободи совісті Віктор Сленський зауважив, що Рада громадських об'єднань національних меншин (спільнот), створена після ухвалення закону про нацменшини, цього року напрацювала пропозиції щодо законодавства та співпраці з міністерствами освіти і науки та культури і стратегічних комунікацій.

Представник громадських об'єднань грецької спільноти України Олександр Хара, який головує в Раді, зауважив, що організації етнічних меншин мають залучатися до ухвалення та реалізації рішень на всіх рівнях. Зокрема, Рада пропонує запровадити в ОДА відповідні посади або структурні підрозділи.

Голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров наголосив на важливості реалізації ухваленого у 2021 році закону про корінні народи. Президент зазначив, що уряд, зокрема, має опрацювати закріплення за Меджлісом статусу представницького органу кримськотатарського народу.

Голова правління «Спілки караїмів України» Олена Арабаджи зауважила, що російська агресія позбавила караїмів домівок, можливості відвідувати в Криму свої святині, розірвала ментальні та родинні зв'язки. Вона назвала це справжнім геноцидом цього маленького народу.

За результатами зустрічі учасники ухвалили Спільну заяву, у якій ідеться про підтримку Плану перемоги та Плану внутрішньої стійкості, а також – повноправного членства України в ЄС і НАТО. Також у цій заяві наголошено на абсолютній неприйнятності будь-яких закликів із-поза меж України погодитися з незаконною окупацією та анексією територій.

Президент зустрівся з представниками бізнесу України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із представниками Ради з питань підтримки підприємництва в умовах воєнного стану.

У заході взяли участь власники та керівники найбільших українських компаній, що працюють у галузях фармацевтики, логістики, агропромисловості, енергетики, телекомунікацій, у сфері послуг, фінансовому та банківському напрямках, а також підприємств ОПК.

Глава держави подякував присутнім за те, що вони зберегли підприємства та продовжують працювати в Україні.

«Безумовно, для нас збереження робочих місць – це не просто абстрактні речі. Це дає можливість вистояти в цій війні. І знов-таки, це не заради красномовності, а тому, що розумію: тільки мотивовані люди можуть здобути мир в Україні», – наголосив Президент.

Окремо Володимир Зеленський зазначив, що держава робить усе можливе для посилення ППО та наближення справедливого й тривалого миру для України.

Під час зустрічі обговорили низку конкретних питань, які стосувалися різних напрямів. Зокрема, ішлося про продовження роботи економічної платформи «Зроблено в Україні». Підприємці відзначили ефект від реалізації цієї ініціативи та запропонували розширити її на сектор безпеки й оборони.

За словами Глави держави, порушені питання та озвучені пропозиції будуть опрацьовані відповідними державними відомствами.

Корейський народ не має втрачати своїх людей у боях в Європі – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Коротко про сьогодні.

Щойно я провів зустріч із представниками бізнесу України – наші українські компанії, наші регіони. Різні галузі: оборонні, аграрні, фармацевтика, банки. Я вдячний усім за роботу в Україні, заради України, і для нас дуже важливо зберегти підтримку бізнесу, нормальну роботу українських підприємств, наші робочі місця в державі. Ми обговорили конкретні питання, які обов'язково розв'яжемо. Економічна основа – це основа і соціального життя, і нашої оборони.

Я провів сьогодні Ставку, була окрема доповідь Головнокомандувача Сирського щодо фронту. Донецькі напрямки – найбільш жорсткі, Запоріжжя, Херсон, Харківщина. Деталі щодо Курщини – бої за участі північнокорейських військових. У них багато втрат. Дуже. І ми бачимо, що російські військові та північнокорейські наглядачі взагалі не зацікавлені у виживанні цих корейців. Все у них робиться так, щоб для нас було неможливо захопити корейців у полон – їх свої ж добивають, є такі факти. І в штурми росіяни їх посилають так, щоб у них було мінімум захисту. Сьогодні були повідомлення, щодо кількох солдатів із Північної Кореї. Нашим воїнам вдалося взяти їх в полон. Але вони були дуже важко поранені, і їх не вдалося реанімувати. Це один із проявів того божевілля, на яке здатні диктатури. Корейський народ не має втрачати своїх людей у боях в Європі. І на це можуть вплинути, зокрема, й сусіди Кореї, зокрема Китай. Якщо Китай щирий у своїх заявах, що війна не повинна розширюватись, потрібен відповідний вплив на Пхеньян.

Є сьогодні важливе рішення Сполучених Штатів Америки щодо нашого регіону – санкції проти Іванішвілі в Грузії. Ми до цього закликали. Україна вже застосувала свої санкції і проти цього фактичного правителя Грузії особисто, і проти його спільників. Ми не будемо толерувати, що вони здають Грузію під контроль Росії. І важливо зберегти реальну незалежність Грузії. Я дякую Америці за підтримку. І це варто підтримати на рівні всієї Європи – кожної країни, всіх інституцій: потрібні реальні санкції та справжній тиск на цю групу товаришів у Тбілісі, яким найбільше подобається Москва. Хай у Москві зрештою й опиняться.

Хороша розмова була сьогодні з Президентом Аргентини Хав'єром Мілеєм. Я відзначив результати Хав'єра в економічних реформах – є в нього

успіхи, які можуть взяти й інші у світі. Дуже правильний приклад економічного зростання допомагає всім. Я подякував Аргентині за підтримку України – Хав'єр був на Саміті миру, який ми організували цього року. Були сто держав і міжнародних інституцій, були представлені всі частини світу. І саме так ми маємо рухатись і надалі – залучати до тиску на Росію й заради наближення миру всіх партнерів. Будемо збільшувати нашу співпрацю з Аргентиною – і економічну, і політичну, і безпекову.

І ще одне.

Сьогодні був новий формат у роботі всередині країни – зустріч представників національних спільнот. Це й про повагу, і про політику. Кожна спільнота своїм голосом, своєю неформальною дипломатією може допомогти нам усім, усій нашій державі швидше прийти у Євросоюз, швидше досягти результатів у перемовинах щодо вступу України в ЄС. І я вдячний усім, хто саме так допомагає. Це українська мета, яку ми реалізуємо. Обов'язково. (...).

Про День міжнаціональної злагоди і культурного розмаїття: Указ Президента України №883/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою зміцнення єдності і злагоди Українського народу, утвердження української національної та громадянської ідентичності, сприяння вільному розвитку культурного розмаїття корінних народів і національних меншин (спільнот) України, засвідчення поваги до їх внеску у відстоювання державного суверенітету і незалежності України, у збройну боротьбу з державою-агресором постановляю:

1. Установити в Україні День міжнаціональної злагоди і культурного розмаїття, який відзначати щорічно 21 травня. (...).

Європейські правила повинні бути сильнішими, ніж зв'язки того чи іншого персонажа з Москвою – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні я говорив із Президентом Азербайджану. Висловив співчуття Президенту і народу Азербайджану.

Не сумніваюсь, що можна встановити повну правду про катастрофу літака «Азербайджанських авіаліній» і що Росії не вдасться нічого приховати. Зараз уже залучені партнери, яким може довіряти передусім Азербайджан.

Україна надасть усю допомогу, яка необхідна. І ми закликаємо підтримувати Азербайджан у цій ситуації. І кожну країну – тиснути на Росію, щоб припинилася брехня про цю катастрофу – така ж брехня, як була і про МН-17, про збитий над Донеччиною боїнг.

В розмові з Президентом Алієвим ми відзначили героїзм екіпажу, який витягнув літак на територію Казахстану і який врятував 29 людей. Але, на жаль, багато загиблих, і за все це повинна бути відповідальність – відповідальність саме тих, хто ударив по літаку і хто все це в Росії допустив: що літак став мішенню.

Заслухав сьогодні доповідь розвідки щодо того, що сталося і наявних у нас даних. Я доручив передати всі факти партнерам.

Найближчими днями ми будемо продовжувати нашу комунікацію з лідерами. Хоч і Новий рік наближається, але робота без зупинок. Уже ми маємо попередній графік нашої дипломатичної активності й на січень місяць, зокрема з нашими американськими партнерами.

Говорив сьогодні з Прем'єр-міністром України Денисом Шмигалем, а також спілкувався з міністром енергетики Германом Галущенком. Заслухав деталі по імпорту електрики з Євросоюзу в Україну через Словаччину – близько 19 %. Це у загальному обсязі. Ми працюємо з іншими сусідами в ЄС.

І я доручив нашим урядовцям робити разом з Єврокомісією, разом з усіма нашими партнерами у Європі все, щоб зберегти стабільність об'єднаної європейської енергосистеми та європейських енергетичних правил. Хоч би що там Путін сказав Фіцо, коли той був у Кремлі, але європейські правила повинні бути сильнішими, ніж зв'язки того чи іншого персонажа з Москвою.

І ще одне. Ми готуємо кілька важливих кадрових рішень. Укази вже незабаром. Я хочу подякувати всім, хто допомагає! (...).

Володимир Зеленський обговорив продовження підтримки України з Джастіном Трюдо ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Канади Джастіном Трюдо перед початком канадського головування в G7.

Ключова тема розмови – пріоритети в роботі Канади на чолі «Групи семи». Серед них Глава держави особливо відзначив посилення санкцій проти Росії, зокрема щодо російської пропаганди й тіньового флоту. Україна пропонує створити спільну з G7 робочу групу для кращої координації зусиль та ефективнішого пошуку кораблів, які допомагають РФ фінансувати війну й становлять реальну загрозу довікільлю.

Також обговорили подальшу координацію з усіма партнерами. Спільне завдання – забезпечити сильну позицію України для наближення справедливого й тривалого миру.

Окремо Президент розповів про ситуацію на полі бою, перебіг Курської операції та втрати північнокорейського контингенту.

Володимир Зеленський подякував Канаді за всю надану оборонну підтримку, зокрема за систему NASAMS, а також поінформував про поточні військові потреби, насамперед щодо ППО й бронетехніки.

Президент запропонував Канаді збільшити фінансування українського виробництва зброї та розглянути можливість локалізації виробництва окремих типів озброєння.

Маємо вже незабаром дати старт роботі військового омбудсмена – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Коротко про сьогодні.

Був запит від наших військових – і це об'єктивна потреба – про створення особливої інституції військового омбудсмена. Потрібна така людина, яка буде здатна захищати права наших воїнів, і така системна спроможність, щоб омбудсмен разом із Міністерством оборони, з усіма іншими, хто необхідний, міг справді впливати на ситуацію та реально допомагати воїнам, рідним наших воїнів. (...). Я обрав кандидатуру – сильну кандидатуру. Указ буде опублікований завтра. (...).

Я хочу зараз відзначити й команду Міністерства оборони України за роботу застосунку «Армія+», який теж уже допомагає у розв'язанні деяких проблемних і дуже чутливих питань наших військових. Зокрема, це переведення – питання, яке довго не розв'язувалось. І зараз у Збройних Силах України це вже працює: понад 5 тисяч переведень позитивних є – рапорти погоджені. Працює це вже і для Національної гвардії України, буде це й для наших прикордонників. Ми будемо й надалі розвивати цифрові сервіси – те, що не тільки прибирає «паперову» армію, але й реально допомагає людям відчувати більше вдячності від держави та більше поваги до себе.

Я знаю, що готується важливе рішення Америки на підтримку України – ми очікуємо офіційного оголошення вже завтра: значні пакети підтримки для наших воїнів. Те, що працює протягом цих років війни на захист України. І має підтримати стабілізаційну роботу на фронті зараз: що більш повне постачання від партнерів, то більше збережених життів наших хлопців. Працюємо й для того, щоб інші наші партнери теж зберігали підтримку на необхідному рівні.

Говорив сьогодні з Прем'єр-міністром Канади Трюдо. Наступного року – головування Канади в G7, і важливо, щоб міжнародна співпраця заради захисту наших цінностей, життя наших народів точно посилювалась. Ми обговорили з Джастином конкретні речі: зброю, додаткові системи ППО, інвестиції в наш ОПК, також нашу економічну взаємодію, санкції проти Росії – усе те, що допомагає наближати мир. (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

Олена Зеленська: Під час оборони країни відповідальні бізнеси – це ті, що забезпечують не тільки послуги і товари, а й стійкість ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у зустрічі спільноти «Бізнес без бар'єрів», об'єднаної навколо її ініціативи «Без бар'єрів». До спільноти входять компанії, які поділяють і впроваджують цінності рівних можливостей для своїх колективів і клієнтів.

Захід відбувся за участю міністерки у справах ветеранів Наталії Калмикової та голови Національного банку Андрія Пишного.

Головний фокус – проекти, реалізовані всередині компаній та разом з учасниками спільноти, навчання команд і комунікації. Саме ці напрями були визначені як пріоритетні під час стратегічної сесії спільноти «Бізнес без бар'єрів» на початку року.

«Є така фраза: «краща версія нас». Безбар'єрність – це краща версія нашого спільного сьогоднішнього дня. Та версія, де всі ми, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, навіть ворожих атак, маємо якісне й гідне життя. А під час оборони країни відповідальні бізнеси – це ті, що забезпечують не тільки послуги і товари, а й стійкість», – зазначила Олена Зеленська.

Кожна компанія спільноти має свій проект із розвитку безбар'єрності. Наприклад, «Нова пошта», цього року відкрила перше безбар'єрне відділення: із входом без порогів, тактильними кахлями по всій площі, мнемосхемою, звуковим маяком на дверях, адаптованими меблями й цифровим помічником.

Укрзалізниця цього року почала реконструкцію вокзалів у Києві та Львові, модернізувала 50 вагонів, додала сервіс онлайн-замовлення вокзального помічника та оголошення жестовою мовою у швидкісних поїздах і на вокзалах.

«Фокстрот» упродовж року масштабував сервіс з обслуговування жестовою мовою (до 30 магазинів мережі), коли комунікації з покупцями відбуваються із залученням онлайн-перекладача жестової мови.

Практично всі компанії спільноти реалізують проекти, спрямовані на підтримку процесу реінтеграції ветеранів і ветеранок. Зокрема це ДТЕК, McDonald's в Україні, SoftServe, «Сільпо», ПУМБ.

Серед реалізованого – проект зі встановлення мобільних реабілітаційних модулів, який підтримали Visa, Ощадбанк та ПриватБанк. Це безбар'єрні простори, де надається повний спектр послуг для фізичного та психологічного відновлення.

Укрзалізниця разом із Mastercard адаптувала свій застосунок для людей із порушеннями зору: з усіма елементами інтерфейсу тепер можна взаємодіяти за допомогою голосового керування.

Усі компанії спільноти «Бізнес без бар'єрів» цього року проводили навчання для працівників щодо коректної комунікації та взаємодії: Укрзалізниця – курс із безбар'єрної грамотності (охоплено 20 тис. працівників), McDonald's в Україні – взаємодія з людьми з досвідом війни (понад 5,5 тис. працівників), ОККО – безбар'єрні комунікації та емоційна підтримка (3,7 тис. працівників), «Фокстрот» – основи безбар'єрності (2,5 тис. працівників), ПУМБ – коректна комунікація під час обслуговування людей з інвалідністю (2 тис. працівників), SOCAR (2 тис. працівників).

Також, зокрема, ЕРАМ проводить навчання з цифрової доступності для студентів та майбутніх ІТ-фахівців.

Starlight Media та 1+1, комунікуючи тему безбар'єрності, використовують інтегрований підхід у всіх медіапродуктах. У ПриватБанку про безбар'єрність говорить Кардмен: маскот під час кожної транзакції в мобільному застосунку нагадує про необхідність дбати про себе та інших, розповідає про правила коректного вживання термінів. А ПУМБ – через фотопроєкт із Костянтином Ліберовим «Незламні історії ветеранів».

«У кожному вашому проєкті, які сьогодні тут представлені, важливі не просто цифри, хоч і вони справляють враження, а конкретні людські долі, які змінилися на краще», – наголосила перша леді.

Під час заходу вона розповіла про оновлення «Довідника безбар'єрності» – гід з коректної комунікації та взаємодії, створеного за її ініціативою. «Довідник безбар'єрності» можна переглянути за посиланням.

На зустрічі учасники спільноти отримали відзнаку «Бізнес без бар'єрів».

«Ваш досвід і ваші проєкти теж можуть стати для інших корисним посібником. Я вірю, що безбар'єрність не створюється за офіційними розпорядженнями. Людяність можуть зробити новою цінністю лише ті, хто сам людяний», – резюмувала Олена Зеленська.

За підсумками зустрічі декларацію про втілення принципів безбар'єрності підписали медіасервіс MEGOGO, ІТ-компанія ЛУН, агропромислова компанія Kernel.

Не тільки професійні дипломати, а й кожен і кожна з нас нині є амбасадорами України у світі – Олена Зеленська під час вручення відзнаки «Почесний амбасадор» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у заході «Почесний амбасадор 2024. Воля до перемоги», який уже вдруге проводить МЗС, щоб відзначити внесок українців та іноземців у зміцнення позицій нашої країни на світовій арені.

«Не тільки професійні дипломати, а й кожен і кожна з нас – це амбасадори України у світі. Кожне наше слово, кожен вчинок може підтримати країну, якщо ми не мовчимо, не боїмося», – сказала дружина Президента.

Міністр закордонних справ Андрій Сибіга подякував Олені Зеленській та її команді за вагомий внесок у розвиток публічної дипломатії України. Окремо він відзначив спільну з МЗС реалізацію унікальних міжнародних ініціатив, що підсилюють упізнаваність України за кордоном. Ідеться про проекти «Українська книжкова полицка», «Україномовні аудіогіди», Глобальну коаліцію українських студій і Саміт перших леді та джентльменів.

«Амбасадори України формують зв'язок між Україною та іншими на рівні емоцій і цінностей. Для нас украй важливо бути присутніми не тільки в рішеннях політиків, а й у серцях мільйонів людей», – сказав Андрій Сибіга.

Цьогоріч міністр закордонних справ також започаткував нову, особливу відзнаку – «Воля до перемоги». Нагороди отримали:

- Андрій Різоль, почесний амбасадор України у сфері культурної дипломатії;
- «Нова пошта», почесний амбасадор України у сфері економічної дипломатії;
- Маріанна Душар, почесний амбасадор України у сфері кулінарної дипломатії;
- Ірина Матяш, почесний амбасадор України у сфері науково-освітньої дипломатії;
- паралімпійська збірна України, почесний амбасадор України у сфері спортивної дипломатії;
- S.T.A.L.K.E.R. 2: Heart of Chernobyl, почесний амбасадор України у сфері цифрової дипломатії;
- Богдан Гаврилишин, почесний амбасадор України – справа життя;
- Максим Буткевич, почесний амбасадор України – воля до перемоги;
- Наріман Джелял, почесний амбасадор України у сфері експертної дипломатії.

Відзнаку Наріману Джелялу, який улітку цього року повернувся додому з російського полону, вручила Олена Зеленська.

«Він фактично єдиний із керівництва Меджлісу залишився в Криму попри постійні погрози російських спецслужб. І навіть із російського полону продовжував свідчити про утиски кримськотатарського народу. Мало нагород, щоб ушанувати таку стійкість. Тому наш обов'язок – щоб, окрім українських студій, у світі з'явилися кримськотатарські студії», – сказала перша леді.

Номінантів на премію висували неурядові організації (українські та іноземні), діяльність яких пов'язана з публічною дипломатією, а також офіційно зареєстровані організації закордонних українців. Розгляд кандидатів та визначення переможців здійснювала експертна комісія МЗС.

Щонайменше кожен четвертий українець має запит на безбар'єрність – Олена Зеленська ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у підсумковому засіданні Ради безбар'єрності, що відбулося під головуванням віцепрем'єр-міністра – міністра розвитку громад та територій Олексія Кулеби.

«Унікальність оборони України в тому, що ми намагаємося при цьому розвиватися, не відкладаючи на «після війни». Цього року, навесні, у дослідженні ЮНІСЕФ 83 % українців уперше назвали безбар'єрність новою цінністю. А в другій хвилі дослідження, восени, ця цифра становила вже 87 %», – зазначила дружина Президента.

Учасники засідання проаналізували результати, яких вдалося досягти цього року, та обговорили плани на наступний. Зокрема, профільні міністри розповіли про механізми впровадження різних послуг, працевлаштування та ветеранську політику.

(...). Перша леді подякувала відомствам за роботу й закликала й далі розвивати безбар'єрність в Україні.

«Щонайменше кожна четверта людина в країні має запит на безбар'єрність. Ось чому це не про когось, це завжди про всіх нас», – підсумувала Олена Зеленська.

Фундація Олени Зеленської підсумувала результати роботи за рік (Президент України Володимир Зеленський).

Упродовж цього року Фундація Олени Зеленської об'єднала зусилля міжнародних партнерів із понад 30 країн світу, повідомила перша леді України.

Це дало змогу продовжувати реалізацію проєктів у напрямках освіти, гуманітарної допомоги та охорони здоров'я.

Освіта. Девайси для навчання. Фундація передала понад 15 тис. пристроїв для дистанційної освіти українським школярам у 10 областях: Харківській, Запорізькій, Херсонській, Донецькій, Миколаївській, Луганській, Сумській, Дніпропетровській, Одеській, Чернігівській.

Укриття. За рік Фундація відкрила й облаштувала для дітей три укриття: у двох ліцеях Кременчука та в гімназії Ніжина. Завдяки цьому до очного навчання повернулися сотні дітей. Іще вісім укриттів, зокрема в Одеській, Миколаївській та Дніпропетровській областях, перебувають на фінальній стадії відновлення.

Школи Супергероїв. Фундація профінансувала створення шести нових освітніх осередків для дітей, які перебувають на тривалому лікуванні. Цьогоріч простори запрацювали у Рівному, Одесі, Полтаві, Вінниці, Львові та Кривому Розі.

Відновлення стадіону в Гостомелі. Команда Фундації відбудувала центральний стадіон у Гостомелі. Це дало змогу відновити місце для ігор і тренувань для понад 6 тис. дітей, зокрема внутрішньо переміщених осіб.

«Індекс майбутнього». Фундація Олени Зеленської оприлюднила результати першого пілотного дослідження «Індекс майбутнього», яке

ініціювала торік. Дослідження дає змогу комплексно оцінити рівень добробуту дітей в Україні під час війни та в майбутньому.

Відбудова дитячого творчо-спортивного центру в Бородянці. Фундація почала відновлення зруйнованого російськими окупантами дитячого творчо-спортивного центру в Бородянці для понад 2 тис. дітей. Упродовж року команда Фундації розробила проектно-кошторисну документацію, провела тендерну процедуру на зведення об'єкта й почала підготовчі роботи з будівництва.

Гуманітарна допомога. Підтримка великих прийомних родин. Фундація надала гуманітарну допомогу ще 94 великим прийомним родинам, тобто кожній другій такій сім'ї в Україні.

Відпочинок для дітей українських героїв. Фундація підтримала дітей загиблих, полонених і зниклих безвісти військовослужбовців МВС і долучилася до фінансування їхнього двотижневого відпочинку в Австрії.

Відпочинок у таборі «Артек-Буковель». Фундація продовжила проєкт з оздоровлення дітей із великих прийомних родин у таборі «Артек-Буковель» та профінансувала шість літніх змін для 1500 дітей, зокрема з Харківської, Сумської, Полтавської, Київської, Одеської, Житомирської, Дніпропетровської, Черкаської областей.

Проєкт «Адреса дитинства». Цьогоріч Фундація завершила першу хвилю проєкту й спорудила для великих прийомних родин, які втратили житло через війну, 14 нових будинків. Проєкт охопив вісім областей: Харківську, Київську, Черкаську, Волинську, Івано-Франківську, Львівську, Житомирську та Закарпатську. Розпочалася друга хвиля проєкту – ключі від нового дому напередодні Різдва отримала ще одна родина.

Подарунки до Дня святого Миколая. З нагоди свята Фундація привітала дітей, які втратили через війну одного чи обох батьків, дітей військовополонених НГУ та дітей із вадами слуху. Серед святкових подарунків були пристрої для навчання та інтерактивний стіл. Крім того, всі 17 осередків Школи Супергероїв отримали від Фундації світлові столи для пісочної анімації та STEM-набори.

Різдвяна вистава у Софії Київській. На території Національного заповідника «Софія Київська» Фундація організувала різдвяну імерсивну виставу «Говорять ті, що слухали вічність» для дітей шкільного віку. За 10 днів безкоштовне шоу від режисерки-постановниці Олени Коляденко відвідають майже 4 тис. людей. Фундація також створила окремі групи для тисячі дітей, зокрема з прийомних і великих прийомних родин з Київщини та дітей, якими опікуються громадські організації.

Охорона здоров'я. Відбудова та оснащення ізюмської лікарні на Харківщині. Фундація збудувала нове приміщення для відділення фізичної реабілітації. Також вона укомплектувала новостворене відділення необхідним обладнанням, реабілітаційними тренажерами й меблями. На черзі – початок комплексної відбудови лікарні.

«Голосний кемп». Фундація підтримала ініціативу БФ «Голоси дітей» і профінансувала чотири літні та дві осінні зміни для 270 дітей із деокупованих і прифронтових територій.

Поповнення автопарку швидких. Упродовж року за підтримки міжнародних партнерів Фундація передала медикам 77 автомобілів швидкої допомоги. Більшу частину спецтранспорту отримала служба «екстренки» для порятунку людей на прифронтових територіях.

Гелікоптер для евакуації. Фундація підтримала ініціативу Donate to Evacuate від благодійних фондів KSE Foundation та DefDev і профінансувала модернізацію та оснащення сучасним обладнанням гелікоптера Mi-2 AM-1 для Головного управління розвідки МО України.

Модернізація бактеріологічної лабораторії. Фундація модернізувала бактеріологічну лабораторію в Центрі дитячої медицини Львова. Тепер там щороку зможуть якісно здійснювати діагностику для майже 20 тисяч пацієнтів з усієї України. Фундація провела у приміщенні бактеріологічної лабораторії капітальний ремонт і закупила необхідне медичне обладнання й меблі.

«Усіх цих результатів нам вдалося досягти за підтримки наших міжнародних партнерів. Саме завдяки їм цього року Фундація змогла реалізувати одразу декілька масштабних проєктів. У наших планах на наступний рік – продовжити розвивати їх і давати старт новим», – підсумувала Олена Зеленська.

Цьогоріч вдалося запустити 18 україномовних аудіогідів у культурних пам'ятках світу й передати сотні видань для українських книжкових полицок – Олена Зеленська ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська розповіла про результати ініційованих нею проєктів зі створення україномовних аудіогідів та українських книжкових полицок у світі.

Зокрема, упродовж цього року запустили 18 україномовних аудіогідів:

Нідерланди – Музей Ван Гога;

Японія – Меморіальний музей миру в Хірошімі;

Латвія – Музей окупації Латвії;

Швеція – Музей Нобелівської премії;

Австрія – віденський палац Гофбург;

Фінляндія – Музей Аксели Галлен-Каллела в місті Еспоо;

Сербія – музей-фортеця Калемегдан;

ОАЕ – Велика мечеть шейха Заїда в Абу-Дабі;

Кіпр – Художня галерея Анастасіоса Левентіса;

Перу – Місце пам'яті, толерантності та соціальної інклюзії в місті Лімі;

Німеччина – музей Барберіні;

Бельгія – Королівські музеї витончених мистецтв;

Мексика – туристичні екскурсійні автобуси міста Мехіко Capital Bus;

Аргентина – екскурсійні автобусні маршрути в Буенос-Айресі;
Ватикан – музеї Ватикану;
Литва – Музей церковної спадщини у місті Вільнюсі;
Італія – україномовний мобільний додаток My Pompeii в Археологічному парку Помпеї.

В останні дні цього року український аудіогід став доступним також у Хорватії – у Музеї крапинських неандертальців.

«Шлях, який пройшли люди за сотні тисяч років своєї історії, вражає й обнадіює. Не для того людство виходило з печер, щоб тепер жити печерною свідомістю. Тож має стримати агресію та зберегти гуманістичну цивілізацію», – зазначила перша леді.

Олена Зеленська наголосила, що аудіопереклад українською допомагає нашим співвітчизникам краще розуміти країни, їхню культуру й історію. Крім того, він надає звучання українській мові. Загалом запущено вже 95 аудіогідів у 51 країні.

У межах іще одного проекту – «Українські книжкові полицки» – лише за останні два місяці передали сотні українських книг до Публічної бібліотеки Вінніпега та Центральної бібліотеки Міссіссаги (Канада), бібліотеки Американського університету (Кіпр), бібліотеки Астана IT University (Казахстан), Бюро мови та літератури міста Муара (Бруней), бібліотеки університету Ла Сабана (Колумбія), бібліотеки Реформатської загальноосвітньої школи Juliana (Угорщина), Національної бібліотеки Азербайджану.

Цей проект нині охоплює 54 країни та штаб-квартиру ЮНЕСКО. Загалом функціонує близько 220 полицок, де доступні понад 55 тис. книг.

«Дякую всім посольствам, консульствам, дипломатам та активістам, які це втілюють. Так українська мова й культура прокладають мости порозуміння між нашою країною та світом», – підсумувала перша леді.

Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ

Л. Дем'яненко,
старш. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ
канд. філол. наук

Бюджет України 2025: що очікувати українцям у новому році?

Вже третій рік поспіль в умовах повномасштабної збройної агресії РФ проти України прийняття закону про державний бюджет відбувається в межах встановленої Регламентом Верховної Ради України граничної дати (до 1 грудня року, що передує плановому).

Таким чином, Верховною Радою України законопроект про Державний бюджет України на 2025 рік (реєстр. №12000 від 09.11.2024), підготовлений Кабінетом Міністрів України до другого читання, 19 листопада 2024 року за результатами розгляду прийнято у другому читанні і в цілому з урахуванням пропозицій Комітету з питань бюджету (rada.gov.ua).

У прийнятому Законі про Державний бюджет України на 2025 рік визначено, серед іншого, такі основні положення:

- доходи державного бюджету – у сумі 2.327,14 млрд грн (загальний фонд – 2.133,27 млрд грн, спеціальний фонд – 193,87 млрд грн);
- видатки державного бюджету – у сумі 3.929,06 млрд грн (загальний фонд – 3.591,63 млрд грн, спеціальний фонд – 337,43 млрд грн);
- повернення кредитів до державного бюджету – у сумі 15,3 млрд грн;
- надання кредитів з державного бюджету – у сумі 54 млрд грн;
- граничний обсяг дефіциту державного бюджету – у сумі 1.640,6 млрд грн, що розрахунково становить 19,4 % прогнозного ВВП;
- граничний обсяг державного боргу на 31.12.2025 – у сумі 8.210,5 млрд грн, що розрахунково становить 97 % прогнозного ВВП;
- граничний обсяг гарантованого державою боргу на 31.12.2025 – у сумі 406,7 млрд грн, що розрахунково становить 4,8 % прогнозного ВВП;
- прожитковий мінімум в розрахунку на місяць (загальний показник) – 2920 грн;
- мінімальна зарплата у місячному розмірі – 8000 грн.

При цьому загальний ресурс на національну безпеку і оборону у державному бюджеті на 2025 рік становить 2.224,8 млрд грн, або 26,3 % прогнозного ВВП, у т.ч.: видатки загального фонду – 2.043,6 млрд грн, видатки спеціального фонду – 151,2 млрд грн, державні гарантії – до 30 млрд грн.

Вчасне прийняття головного фінансового документу держави на 2025 рік дає можливість Уряду забезпечити належне його виконання, включаючи прийняття необхідних підзаконних нормативно-правових актів для реалізації відповідних норм зазначеного Закону (rada.gov.ua).

Відтак, вже три роки поспіль спостерігаємо, що в Україні існують два бюджети. Перший – бюджет війни. Це видатки, які можна фінансувати лише коштами, які уряд збирає всередині країни (податки, дивіденди держкомпаній, внутрішні запозичення, надходження від приватизації). Другий – цивільний. Це видатки, не пов'язані з війною: освіта, охорона здоров'я, соціальна сфера, культура, інфраструктура. Ці програми Україна фінансує коштами, отриманими від партнерів (epravda.com.ua).

Через таку дуальність бюджету держава майже не має простору для маневрів, коли фінансовий рік іде не за бюджетним планом.

Так сталося і у 2024 році: уряду довелося витратити кошти на придбання зброї, які він очікував отримати від США. Однак, Конгрес затягував схвалення оборонного пакета на 61 млрд дол., тому на початку року держава використовувала на купівлю зброї кошти, які планувала витратити на виплати військовим наприкінці року (epravda.com.ua).

Ціна війни для України щороку зростає, адже зростають потреби в техніці, в боєприпасах, в грошовому забезпеченні, одязі та харчуванні солдат, адже їх кількість теж постійно зростає. На жаль, зростає і кількість поранених та загиблих і як наслідок – обсяги видатків на відповідні виплати теж зростають.

Раніше фінансувати додаткові потреби вдавалося без непопулярних рішень. У 2022 році на допомогу прийшов Нацбанк, який позичив уряду 400 млрд грн. У 2023 році додаткові потреби фінансували завдяки рішенням відібрати в місцевих громад податок на доходи фізичних осіб із доходів військовослужбовців. Крім того, Верховна Рада «заднім числом» оподаткувала прибутки банків за ставкою 50 % (epravda.com.ua).

З прийнятого Закону бачимо плюси: дефіцит держбюджету має дещо скоротитися – до 19,4 % у порівнянні з 20,6 % в 2024 р., тобто майже 1,5 трлн грн. Покривати його планується, зокрема, за рахунок державних запозичень. Їх очікується залучити на суму 2 трлн 238 млрд грн, причому лише 580 млрд грн з них – це внутрішні позики. Все інше – залучення з зовнішніх ринків та міжнародна допомога. Тому, загалом Україна планує отримати від партнерів \$38,4 млрд, але це дуже оптимістичні плани.

За прогнозами Мінфіну, валовий внутрішній продукт зросте на 2,7 %, в той час як до кінця цього року очікується ріст у 3,5 % (у 2023 р. був 5,3 %). ВВП в майбутньому році фактично на трильйон має перевищити очікувані показники цього року – 8,466 трлн (в 2024 – 7,485 трлн грн).

Доходи загального фонду держбюджету (без грантів, міжбюджетних трансфертів та допомоги партнерів) заплановані у сумі 2 трлн 7 млрд грн, що на 411 млрд грн більше ніж цього року. Видатки загального фонду

плануються в обсязі 3 трлн 644 млрд грн, що є більше показника цього року на 535 млрд грн. (glavcom.ua).

У показниках доходів проекту бюджету-2025 врахований «ресурсний» закон № 4015-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану». Він передбачає підвищення ставки військового збору з 1,5 % до 5 %, розширення його дії на фізичних осіб-підприємців, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, підвищення ставки податку на прибуток фінансових установ до 25 %, підвищення ставки податку на прибуток банків за 2024 рік до 50 % та інше. За рахунок податкового пакету уряд очікує залучити наступного року додаткові 126,7 млрд грн.

Від Нацбанку до бюджету у 2025 році мають надійти 63,9 млрд грн. Це суттєво перевищує показник нинішнього року (38,64 млрд грн) (pravda.com.ua).

Основним джерелом доходів в 2025 році залишатимуться митні платежі: планується збільшити надходження від ввезених до України товарів на 95 млрд – майже до 595 млрд грн. Ще істотніше мають зрости платежі податку на доходи фізичних осіб через очікуваний стрибок зарплат – на 150 млрд (до 354,1 млрд грн). А от зростання ПДВ з вироблених в Україні товарів та податку на прибуток підприємств очікується куди скромніше – відповідно на 29 млрд (до 318 млрд грн) та 21,8 млрд (до 205 млрд грн). Підакцизна продукція принесе ще майже чверть трильйона гривень (glavcom.ua).

А, наприклад, традиційно закладені у бюджет кошти від приватизації держмайн – не надто амбітні, всього 3,2 млрд грн. Але, пам'ятаємо, продаж одного тільки готелю «Україна» цього року поповнив держбюджет на 2,5 млрд грн та збільшив надходження від приватизації до 5,7 млрд грн. Тобто цей план може бути перевиконаний за рахунок продажу якогось «ласого» об'єкту.

Ігор Онищук, експерт шведсько-української [програми Polaris](http://polaris.org.ua) «Підтримка багаторівневого врядування в Україні», проаналізував, які ресурси в документі передбачені для місцевого самоврядування, та зробив висновки, про те, що ухвалений сьогодні Закон України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» передбачає значне збільшення фінансових ресурсів для місцевих бюджетів (decentralization.ua). Що є, безсумнівно, плюсом.

Так, у 2025 році ресурс місцевих бюджетів зросте, порівняно з 2024 роком, на 15 % – з 285,1 млрд грн до 327,7 млрд грн.

Основний приріст забезпечать надходження від ПДФО, які збільшаться з 235,4 млрд грн до 280,9 млрд грн, а також додаткова дотація для місцевих бюджетів, яка зросте до 36,5 млрд грн, зокрема на підтримку деокупованих територій. Базова дотація зросте до 25,5 млрд грн, а введення реверсної дотації дозволить ефективніше розподіляти ресурси. Разом з цим, Уряд спільно з парламентом ухвалили рішення залишити реверс для прифронтових

громад. Загалом, на думку експерта, Закон про державний бюджет на наступний рік враховує інтереси і підтримує спроможність малих та прифронтових громад: 64 % ПДФО залишається на місцях, прифронтові громади не перераховують реверс, зберігається додаткова дотація для постраждалих територій.

Уряд і Верховна Рада врахували низку пропозицій від місцевого самоврядування, що дозволило суттєво підвищити фінансову підтримку територіальних громад (decentralization.ua).

Дискутується і питання про підвищення заробітної плати українським прокурорам. Наприклад, депутат з фракції «Слуга народу», голова комітету Верховної ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Данило Гетманцев наголошує на питанні про те, що «Зважаючи на критику, депутати скасували підвищення зарплат українським прокурорам. ВР вистачило мудрості не робити помилку щодо сумнівного підвищення зарплат. Відповідна правка підтримана в залі». Адже, найбільше суперечок у парламентарів викликало саме підвищення заробітних плат прокурорам. Проект державного бюджету на 2025 рік пропонував виділити 13,3 мільярда гривень на зарплати прокурорам – винагороди працівникам прокуратури мали збільшитися на 25 відсотків. «Лобістами прокурорів у парламенті виявилися члени Комітету з питань правоохоронної діяльності», -- заявила депутатка з опозиційної фракції ЄС, членкиня парламентського комітету України з питань фінансів, податкової та митної політики Ніна Южаніна (dw.com).

Утім не всі колеги по фракції розділяють оптимізм щодо скасування підвищення зарплат прокурорам. Народна депутатка з фракції «Слуга народу» Ольга Василевська-Смаглюк вважає, що логічно підвищити їм грошову винагороду, адже відбулася реформа прокуратури. На її думку, це посилить відтік кадрів з правоохоронного органу. «Хтось перестраховує свою зарплату в 40 тисяч якимись інвалідностями фіктивними і виплатами за вислугу років, але не всім вдається. Прокурор отримує 40 тисяч гривень, вони всі йдуть в ті правоохоронні органи, які мають більші зарплати: НАБУ та інші органи, де зарплата набагато вища», – наголошує депутатка, слова якої цитує «Суспільне» (dw.com).

Щодо мінусів Бюджету-2025 – є те, про що наголошувала голова Комітету ВР з питань організації державної влади, регіонального розвитку, місцевого самоврядування та містобудування Олена Шуляк: «В ухваленому у першому читанні проекті закону про Державний бюджет на 2025 рік не передбачено коштів на фінансування програми «Відновлення». За її словами, дохідна частина бюджету становить 2,336 трильйона гривень, зокрема: доходи загального фонду 2,095 трильйона гривень, доходи спеціального фонду 241 мільярд гривень. «Станом на зараз хороших новин для всіх, хто очікує на збільшення фінансування за програмою «Відновлення, у мене, на жаль, немає», – зауважила голова парламентського комітету (ukrinform.ua).

Хоча прем'єр міністр Денис Шмигаль зазначає, що: «... ми передбачали подальшу роботу програми «Відновлення» і її фінансування у повному обсязі. Цей проект бюджету відповідає на головні виклики, які стоять перед нашою державою. Це наша гарантія, що Україна матиме необхідні ресурси, аби вистояти, перемогти й стати ще сильнішою (suspilne.media).

Підбив підсумки та висловив свою думку Міністр фінансів України Сергій Марченко: «Бюджет досить консолідований з точки зору видатків. З точки зору запозичення – треба зовнішні запозичення. Щодо внутрішніх запозичень, враховуючи потребу зменшення в досить високий обсяг 2024 року, показав, що у нас зараз кожна нова гривня запозичень вже не приносить нових видатків. Більше того, ми використовуємо дохід для того, щоб існувало обслуговування таких запозичень. Цифри обслуговування боргу зараз досить яскраві і показують, що у нас має бути тренд на зменшення залежності внутрішнього фінансування. Внутрішнє фінансування, на жаль, на даному етапі не несе додаткової користі, як це було на початку вторгнення. (...). З приводу доходів – суттєво, порівняно з минулим роком, виконуються плани показники додаткової митниці. Останні місяці тренд митної служби трохи погіршився, але в цілому внутрішнє споживання і податки, які спрямовані на внутрішнє споживання, показують суттєвий ріст. Це свідчить про те, що в нас економіка, як мінімум в компоненті торгівлі і внутрішнього споживання і пов'язані з цим сектори, перебуває в досить непоганому стані. Крім того, ми вважаємо, що той обсяг інвестицій, який зараз спрямовує держава в оборонну промисловість і закупівлю зброї, також дає певні показники, покращені для цих секторів. У майбутньому ці сектори також додаватимуть до нової вартості і, відповідно, до податків в 2025 році» (ces.org.ua).

Отже, Проект бюджету на 2025 рік побудований на аналогічних засадах до бюджету 2024 року, з пріоритетами у забезпеченні оборони, безпеки та соціального захисту населення. Фінансова підтримка від міжнародних партнерів залишається критично важливою для стабільності бюджету. Основними джерелами фінансування залишаються податкові надходження, які планується збільшити через зміну податкового законодавства та зовнішні запозичення. Важливу роль у забезпеченні стабільності бюджету продовжує відігравати міжнародна фінансова підтримка, зокрема гранти та позики від міжнародних організацій і партнерів. Заплановане значне збільшення видатків на оборону і безпеку, хоча вони можуть потребувати додаткового коригування в разі збереження інтенсивності бойових дій. Незважаючи на підвищення податкових ставок і розширення бази оподаткування, дефіцит бюджету залишається високим, а державний борг продовжуватиме зростати, перевищуючи 100 % ВВП (voxukraine.org).

Але, як показує практика, ухвалення бюджету – це певною мірою формальність, адже передбачити хід боїв та, відповідно, обсяги військових видатків на рік уперед практично не реально. Єдине, що можуть зробити

уряд і парламент, – забезпечити достатню дохідну базу для бюджету вже зараз, аби в критичний момент не потрібно було ухвалювати непопулярні, непрогнозовані та складні для економіки рішення.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

До 15-го пакета санкцій ЄС проти РФ приєдналася Швейцарія: проти кого посилили обмеження ([УНІАН](#)).

Швейцарія розширила санкційні списки щодо Росії та Білорусі, таким чином приєднавшись до 15-го пакету санкцій, який ухвалив Європейський Союз через військову агресію Росії проти України, а також ті, які ЄС прийняв через ситуацію в Білорусі. Про це повідомив швейцарський уряд.

Як ідеться у повідомленні, зміни набудуть чинності 24 грудня 2024 року. Під заморожування активів і заборону мати доступ до них потрапили 54 фізичні особи та 30 компаній і організацій з Росії. Фізичним особам також заборонили в'їзд до Швейцарії і транзитний проїзд через неї.

Серед цих 54 фізичних осіб є, зокрема, військовослужбовці, керівники компаній російського енергетичного сектору, а також особи, відповідальні за депортацію дітей або поширення пропаганди/дезінформації, повідомляє уряд.

30 компаній та організацій – це переважно російські оборонні та судноплавні компанії, які транспортують російські сиру нафту і нафтопродукти.

Крім того, 52 нові судна підпали під повну заборону на експлуатацію. Це насамперед танкери, які є частиною тіньового флоту Росії і, наприклад, обходять обмеження цін на російську сиру нафту чи російські нафтопродукти, перевозять військові товари для Росії чи вкрадене з України зерно. У сфері торгівлі 32 нових суб'єкти також підпали під посилені заходи експортного контролю.

Також, розповіли в уряді, накладено обмеження на Білорусь через ситуацію там. 26 фізичних осіб і дві організації з Білорусі зараз підпадають під дію замороження активів і заборону мати доступ до них. Фізичні особи підпадають під обмеження на виїзд. Це, зокрема, члени судової влади, які відповідають за репресії проти громадянського суспільства та демократичної опозиції, а також ті, хто відповідає за різні виправні установи, де перебувають політичні в'язні.

Військова допомога

Німеччина почала активніше передавати танки Leopard 1A5 для потреб Сил оборони ([Цензор.НЕТ](#)).

Україна отримала перші 58 зі 155 танків Leopard 1A5 після того, як ФРН змогла усунути низку проблем з постачанням запчастин і відремонтувати ці машини для потреб ЗСУ.

Повідомляють, що перші 58 Leopard 1A5 прибули до початку вересня цього року, тоді як загалом за два роки було спрямовано лише 45 танків Leopard 1 та 2.

«Графік поставки має значення. Leopard 1A5 має стати найчисельнішим танком західного виробництва в Україні, переважаючи 104 нових Leopard 2, 80 M-1 Abrams та 14 британських Challenger 2», - йдеться в повідомленні.

Україні надають військову допомогу вісім міжнародних Коаліцій – Міноборони (Укрінформ).

Вісім Коаліцій спроможностей, до складу кожної входять від шести до 21 країни, діють для надання допомоги у забезпеченні конкретних потреб Сил оборони України.

Як зауважили у міністерстві, у вересні 2023 року формат надання міжнародної допомоги Україні трансформувався у так званій «Рамштайн 2.0».

Це означає, що союзники України переходять до надання військової допомоги переважно не на двосторонній основі, а у діяльності відповідних коаліцій, що координують, систематизують і, як наслідок, сприяють збільшенню обсягів міжнародної військової допомоги.

Всі потреби Сил оборони в озброєнні, військовій техніці й підготовці особового складу розділені за вісьмома напрямками коаліцій: авіаційних спроможностей; морських спроможностей; інтегрованої протиповітряної та протиракетної оборони; артилерії; бронетанкової техніки та маневреності; дронів; розмінування; ІТ.

Кожну коаліцію очолили країни-лідери, які координують їх роботу. Водночас деякі союзники взяли на себе провідні зобов'язання одразу в кількох коаліціях.

Наприклад, США є лідером Коаліції авіаційних спроможностей та Коаліції артилерії, Франція – Коаліції інтегрованої протиповітряної оборони та протиракетної оборони і Коаліції артилерії, Німеччина – Коаліції бронетанкової техніки та маневреності і Коаліції інтегрованої ППО та ПРО, Велика Британія – Коаліції морських спроможностей та Коаліції дронів.

Також країнами-лідерами у різних коаліціях стали, зокрема, Данія, Естонія, Італія, Ісландія, Латвія, Литва, Люксембург, Нідерланди, Норвегія та Польща.

Пріоритетними залишаються Коаліція авіаційних спроможностей та Коаліція інтегрованої ППО та ПРО, які об'єднали по 14 країн; Коаліція бронетанкової техніки та маневреності (13 країн); Коаліція артилерії (11 країн); Коаліція морських спроможностей, яка офіційно об'єднала 6 країн та очікує оголошення про приєднання від ще 11, які вже фактично беруть участь в діяльності коаліції.

Коаліція дронів залучила 16 країн, що ведуть роботу у сфері безпілотних систем. ІТ коаліція, в межах якої надаються засоби зв'язку,

програмні рішення та комп'ютерна техніка, об'єднала 14 країн. Коаліція розмінування налічує 21 країну, які зосереджені на військовому та гуманітарному розмінуванні.

Постійно триває робота над залученням нових країн до участі у коаліціях.

Франція, окрім головування у вищезгаданих коаліціях, доєдналася ще до п'яти ініціатив. Чехія та Іспанія також стали учасниками шести коаліцій, зокрема Коаліції інтегрованої ППО та ПРО. Данія, Бельгія та Швеція доєдналися до п'яти коаліцій, в тому числі до Коаліції авіаційних спроможностей.

Через логістичний хаб в Ясьонці допомогу Україні направляє 45 країн ([Укрінформ](#)).

Завдяки функціонуванню логістичного хабу на летовищі Ряшів-Ясьонка (POLLOG HUB) військову та гуманітарну допомогу Україні надсилають 45 країн світу.

Віце-прем'єр-міністр, міністр національної оборони Польщі Владислав Косіняк-Камиш:

Без POLLOG HUB, без вашої участі неможливо було б надати допомогу, яка надходить із 45 країн світу, неможливо було б направити 5 тис. конвоїв з 40 тис. транспортних засобів і вагонів, які доставили гуманітарну і матеріальну допомогу, а також дуже необхідну військову допомогу.

За його словами, через це місце до України поступає основна допомога для України.

Він подякував польським військовим, а також американцям та норвежцям, які разом гарантують безпеку функціонуванню хабу в Ясьонці.

Німеччина передала Україні новий пакет військової допомоги ([УНІАН](#)).

Німеччина передала Україні великий пакет військової допомоги. До переліку озброєння увійшли танки, ракети, дрони, різного виду боєприпаси, гранатомети та інша зброя.

Зокрема цього разу Україна отримає від Німеччини:

15 танків Leopard 1 A5;

1 ЗПК IRIS-T SLM та 1 IRIS-T SLS;

2 пускові установки Patriot;

2 радари TRML-4D;

2 зенітки Gepard;

30 протимінних захищених від засідок транспортних засобів (MRAP);

4 ракети до IRIS-T SLM;

12 машин кінетичного захисту (Diehl Defence);

65 тисяч пострілів до зенітних бронебійних установок GEPARD;

52 тисячі артилерійських боєприпасів калібру 155 мм;

30 розвідувальних безпілотників VECTOR з запчастинами;

24 розвідувальні безпілотники RQ-35 HEIDRUN;
14 розвідувальних безпілотників HORNET XR;
5 мобільних, дистанційно керованих та захищених пристроїв для розмінування;
7 десантних машин Caracal;
5 систем самозахисту AMPS для гелікоптерів;
5 водолазних моторолерів;
1 прикордонний патрульний автомобіль.
«З міркувань безпеки Федеральний уряд утримується від надання додаткової інформації, зокрема, щодо умов та термінів поставок, до моменту передачі», - додали на сайті німецького уряду.

Уряд Італії схвалив подальшу військову допомогу Україні (Укрінформ).

Кабінет міністрів Італії схвалив рішення щодо продовження дозволу на передачу Україні військової допомоги.

«Кабінет прем'єр-міністерки Джорджи Мелоні схвалив законодавчий указ, який містить «термінові положення щодо продовження дозволу на передачу військових транспортних засобів, матеріалів та обладнання державним органам України», - зазначається в повідомленні.

Польща передала Україні одразу три гелікоптери (УНІАН).

Польща передала Україні два гелікоптери Mi-8 та один Bell 412-HP. Про це повідомляє Державне агентство стратегічних резервів Польщі.

Безпосереднім отримувачем став Харківський національний університет внутрішніх справ. Там ці машини будуть використовувати для навчання майбутніх пілотів.

Український посол в Польщі Василь Боднар уточнив, що польські гелікоптери вже у прибули в Україну.

Гуманітарна та фінансова допомога

Швейцарія виділила \$26,7 мільйона для ремонту понад 500 кілометрів колій в Україні (Укрінформ).

В Україну за підтримки уряду Швейцарії було поставлено комплекти рейкових скріплень для ремонту понад 500 кілометрів колій.

Зокрема, було поставлено 1 260 360 комплектів рейкових скріплень для ремонту колій в межах проекту з екстреної підтримки для покращення та відновлення залізничної інфраструктури України. Загальна вартість гранту становила 26,7 млн дол.

Крім того, завдяки підтримці Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) забезпечено будівництво об'єктів додаткової розподіленої

генерації потужністю до 270 МВт у межах проєкту «Участь АТ “Укрзалізниця” в загальнодержавній системі розподіленої генерації» вартістю 180 млн євро.

За проєктом «Оновлення парку електровозів АТ “Укрзалізниця”» планується оновлення парку електровозів подвійного живлення на суму 300 млн євро.

«За підтримки Світового банку поставлено 200 фітінгових платформ, 18 модульних мостів та 89 одиниць техніки за програмою RELINC (сума гранту – 50 млн дол. США). Триває підготовка до закупівлі електровозів та портового навантажувального обладнання (230 млн дол. США)», - додали у міністерстві.

США та Світовий банк надали Україні ще \$485 мільйонів бюджетної підтримки ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Укрінформ Денис Шмигаль:

Україна отримала \$485 млн від США та Світового банку в межах проєкту PEACE in Ukraine. З них 465 млн доларів надали Сполучені Штати через USAID. Ще 20 млн надійшли від Світового банку.

За його словами, залучені кошти будуть спрямовані на компенсацію соціальних та гуманітарних видатків держбюджету.

«Дякуємо США, USAID та Світовому банку за вагому підтримку українців», - сказав прем'єр.

Південна Корея профінансувала друк 300 тис. українських підручників з географії для 10 класу ([Цензор.НЕТ](#)).

Міністр освіти України Оксен Лісовий заявив, що уряд Південної Кореї профінансував друк майже 300 тисяч примірників українських підручників з географії для 10 класу.

Очільник МОН разом із **послом Південної Кореї Кімом Хьонг Те** передали першу партію підручників учням Гатненського ліцею, що на Київщині.

Лісовий нагадав, що ще деякі міжнародні партнери, зокрема Японія, США та країни ЄС, які приєдналися до Коаліції підручників, узяли на себе цього року фінансування друку підручників для українських шкіл.

Чеська компанія Škoda JS передала Україні вісім приводів і 76 накопичувачів для Рівненської АЕС ([Укрінформ](#)).

Провідна європейська компанія Škoda JS з групи ČEZ завершила доставку перед Різдом й передала 8 нових приводів для двох реакторів типу ВВЕР 440 Рівненської АЕС.

Речник пльзеньської інжинірингової компанії Карел Самец:

Через неодноразові атаки Росії на енергетичну інфраструктуру ми повідомляємо про це лише зараз, коли доставили останній вантаж у пункт призначення.

За його словами, прилади забезпечують стабільну роботу реактора та дозволяють його регулювати, що допоможе забезпечити стабільне постачання електроенергії в зруйновану війною країну.

Нещодавно компанія ÚJV Řež, яка також входить до групи ČEZ, виготовила та поставила спеціальний кабель для посилення захисної будівлі реактора. Він важить тринадцять тон і має розміри сто сімдесят три метри.

Згідно з контрактом, Škoda JS відправила на АЕС у Рівному 76 накопичувачів. Здебільшого вони вже встановлені та працюють. Решта готові замінити ті, які завершать роботу.

Одне з міст Литви продовжило для українських біженців пільгу на безплатний проїзд громадським транспортом ([Суспільне](#)).

Литовське місто Каунас ще на рік продовжило можливість для українських біженців безплатно їздити громадським транспортом.

Вказується, що рішення Каунаської міської ради передбачає, що українці, які виїхали з України через повномасштабне вторгнення Росії, зможуть скористатися 99 % знижкою на придбання безстрокового електронного квитка для проїзду в автобусах і тролейбусах протягом цілого року.

Щоб скористатися пільгою, їм потрібно буде пред'явити цифровий дозвіл на тимчасове проживання, виданий Департаментом міграції, та особистий документ.

Інші великі міста Литви прийняли такі рішення після російського вторгнення в Україну у 2022 році.

ЄІБ виділив Україні 55 мільйонів євро на відновлення 150 об'єктів соціальної інфраструктури ([Цензор.НЕТ](#)).

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) надав Україні 55 млн для реалізації 151 підпроєкту з відновлення шкіл, дитячих садочків, лікарень, соціального житла, а також систем опалення та водопроводу в кількох регіонах.

Відповідальна за операції банку в Україні віцепрезидентка ЄІБ Тереза Червінська:

Разом із нашими партнерами з Європейського союзу ЄІБ залишається непохитним у своїй підтримці відновлення України. Цей транш у розмірі 55 млн євро для «Програми з відновлення України» допоможе громадянам відновити критичну інфраструктуру: оновити школи, лікарні, системи опалення, житло, об'єкти водопостачання та водовідведення, а також інші важливі послуги для громадян.

У ЄІБ уточнили, що це фінансування є частиною рамкового кредиту ЄІБ під гарантії Євросоюзу, підтриманого грантом технічної допомоги ЄС і спрямованого на відновлення життєво важливої соціально інфраструктури.

Кошти спрямують на програми відновлення у Вінницькій, Дніпропетровській, Житомирській, Київській, Кіровоградській,

Миколаївській, Одеській, Полтавській, Сумській, Харківській, Черкаській та Чернігівській областях.

Загалом за «Програмою з відновлення України» 2024 року було завершено проекти з будівництва станції очищення води в Бучі, двох шкіл на Вінничині, дитячого інфекційного відділення лікарні на Житомирщині, а також каналізаційного колектора у Жмеринці Вінницької області, завершеного 25 грудня.

Понад тисячу українських малих підприємств скористалися фіндопомогою USAID ([Укрінформ](#)).

Посол США в Україні Бріджит Брінк:

Понад 1000 українських малих підприємств скористалися фінансуванням у розмірі \$74 млн від USAID для підтримки діяльності та розширення.

Вона додала, що доступ до фінансування допомагає більшій кількості українських бізнесів виживати та зростати, попри спроби Росії підірвати економіку України.

Україна отримала 1,2 млрд доларів від Японії ([Суспільне](#)).

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль заявив, що Україна отримала близько 1,2 мільярда доларів від Японії через проекти Світового банку. Кошти надійшли у листопаді-грудні й спрямовані на проекти у соціальній, медичній, освітній сферах, відновлення та підтримку бізнесу.

За даними глави уряду:

602 млн доларів надано в межах проекту INSPIRE на забезпечення соцзахисту малозабезпечених та вразливих верств населення.

400 млн доларів за програмою SURGE на фінансування відновлення та стійкості України.

250 млн доларів за проектом RISE на розвиток приватного сектору.

220 млн доларів у межах проекту THRIVE задля підвищення ефективності державних витрат на охорону здоров'я.

200 млн доларів — проект LEARN для розбудови безпечного й комфортного освітнього середовища.

Нідерланди планують виділити ще €6 мільярдів для підтримки України ([Укрінформ](#)).

Нідерланди вже виділили для України 3,8 млрд євро, у планах – ще шість мільярдів.

Посол Нідерландів в Україні Алле Дорхаут:

Для Нідерландів енергетика є одним із пріоритетів у допомозі Україні. Ми вже багато зробили для підтримки вашої країни, і ми постійно шукаємо нові можливості. Колеги постійно на зв'язку з українською стороною, щоб зрозуміти, як ще ми можемо допомогти Україні пережити цю зиму.

За його словами, «впродовж останніх трьох років Нідерланди підтримують Україну в різний спосіб – морально, гуманітарною допомогою, допомогою у відновленні, економічною, а також військовою допомогою. Наразі вже надійшло 3,8 млрд євро, але у планах ще шість мільярдів. Таким чином, Нідерланди виділили понад 10 млрд євро військової допомоги, з яких майже чотири вже надійшли».

Дипломат підкреслив, що боротьба з агресією РФ «не лише в інтересах України, а й в інтересах Європи», адже йдеться про захист безпеки, процвітання і цінностей.

Україна отримала 150 млн євро гранту від ЄС для швидкої відбудови ([Цензор.НЕТ](#)).

Європейський Союз перерахував Україні 150 млн євро грантових коштів.

Україна отримала від Європейського Союзу другий транш грантової допомоги в межах програми «Підтримка швидкого відновлення України». Ця фінансова підтримка у розмірі 150 млн євро надійшла до державного бюджету України для реалізації першочергових потреб у відновленні.

Кошти будуть розподілені таким чином:

65 млн євро спрямовано на забезпечення безкоштовного харчування для учнів молодших класів;

50 млн євро - на відновлення портової інфраструктури;

20 млн євро - на підтримку аграрного сектору;

15 млн євро - на відновлення критично важливої інфраструктури.

Цей транш є частиною угоди між Україною та ЄС, загальна сума якої становить 300 млн євро.

Японія надасть Україні ще \$3 мільярди від заморожених активів РФ ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Говорив із Прем'єр-міністром Японії Шігеру Ішібою. Привітав його з обранням головою уряду та подякував японському народові за всю масштабну гуманітарну й фінансову допомогу загальним обсягом 12 млрд дол., яка дає змогу рятувати тисячі життів.

Вдячний за рішення уряду Японії передати Україні ще 3 млрд дол., забезпечених замороженими російськими активами, і за додаткову допомогу на енергетичне обладнання й будівництво укриттів.

Аграрії України отримали з початку року €1,98 мільярда допомоги від Світового банку ([Укрінформ](#)).

За підтримки Світового банку понад 27,6 тисяч українських аграріїв отримали допомогу у розмірі 1,98 млрд гривень з початку року.

Міністр аграрної політики та продовольства Віталій Коваль:

1,98 млрд грн отримали аграрії України з початку року. Така допомога для 27 614 фермерських господарств та інших виробників сільськогосподарської продукції виплачена за підтримки Світового банку.

Зокрема 10 447 аграріїв отримали бюджетну субсидію на 1 га для ведення сільськогосподарської діяльності на суму понад 1,15 млрд грн.

Також 15 252 фермерських господарства отримали дотацію для утримання великої рогатої худоби (корів) на понад 620 млн грн, а ще 1 915 господарств – спеціальну бюджетну дотацію для утримання маточного поголів'я кіз та/або овець на понад 207 млн грн.

Доходи від заморожених активів РФ: Україна отримала від США перший із \$20 мільярдів ([Укрінформ](#)).

Україні від США надійшов \$1 мільярд, забезпечений доходами від заморожених російських активів.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Це перший транш із запланованих \$20 мільярдів, які Сполучені Штати готові виділити за рахунок використання знерухомлених російських активів у межах ініціативи G7.

Прем'єр подякував американським партнерам та Світовому банку за цей важливий крок на шляху до справедливості.

Україна отримала транш на \$1 мільярд від Японії та Британії у рамках програми Світового банку ([Укрінформ](#)).

Україна отримала 1 млрд доларів від Японії та Великої Британії. Транш надійшов під гарантії від урядів цих держав у межах програми DPL Світового банку.

Прем'єр-міністр Укрінформ Денис Шмигаль:

Україна отримала 1 млрд доларів від Японії та Великої Британії. Транш надійшов під гарантії від урядів цих держав у межах програми DPL Світового банку. Залучені кошти спрямуємо на зміцнення нашої економіки та фінансування пріоритетних видатків у соціальній та гуманітарній сферах.

Прем'єр подякував Світовому банку, урядам Японії та Великої Британії за вагомий підтримку України й внесок у посилення нашої стійкості.

Болгарія продовжила до березня програму підтримки українських біженців ([Укрінформ](#)).

Тимчасовий уряд Болгарії продовжив до 4 березня 2025 року схему державної підтримки для розміщення українців, які отримали тимчасовий захист, рятуючись від війни.

Відповідне рішення було ухвалене на засіданні уряду, 23 грудня.

За даними урядової інформаційної служби, з моменту відкриття цієї програми її продовжували вже 13 разів, не враховуючи рішення у понеділок.

Останнє продовження програми, термін дії якої закінчувався 31 грудня, діятиме тепер ще до 4 березня 2025 року.

Останні дані на офіційному сайті уряду про українців у Болгарії показують, що з моменту вторгнення Росії в Україну в 2022 році в Болгарію в'їхало загалом 3 398 551 громадянин України, з яких 60 864 залишаються в країні. Тимчасовий захист надано 197 580 особам, 5 961 людина влаштована за схемою державної підтримки.

Брюссель передав Києву медичне обладнання для реабілітації військових ([Цензор.НЕТ](#)).

Місто-побратим Брюссель передав Києву партію допомоги для реабілітації поранених військовослужбовців.

Мер Києва Віталій Кличко:

Київ отримав чергову партію допомоги від міста-побратима Брюсселя. 100 сучасних ліжок для реабілітації військових одній з лікарень столиці передала від мерії Брюсселя **керівниця відділу міжнародних та економічних зв'язків Марі-Франс Ботт**. Разом з пані Марі-Франс поспілкувалися з бійцями, які тут проходять лікування та реабілітацію.

Мер також зазначив, що нещодавно за сприяння **мера Брюсселя Філіппа Клоза** ця лікарня отримала мобільну операційну рентген-установку (С-дугу). Та рентген-прозорий мультифункціональний операційний стіл для оперування військових зі складними бойовими травмами та цивільних громадян.

«Брюссель допомагає і в оснащенні київських медзакладів, і в стажуванні медиків. За час повномасштабної війни передали Києву, зокрема, 5 машин швидкої допомоги, 2 пожежних авто, КТ-апарат, 28 ліжок з електроприводом та матрацами для реабілітації військових, 3 000 бронежилетів для захисту медиків та працівників екстрених, комунальних служб під час ліквідації наслідків російських обстрілів», - підсумував Кличко.

Укренерго отримало €86 мільйонів від Європейського інвестбанку ([Укрінформ](#)).

НЕК «Укренерго» отримала 86 млн євро від Європейського інвестиційного банку. Кошти будуть спрямовані на будівництво антидронових захисту на ключових підстанціях системи передачі електроенергії.

Т.в.о. голови правління НЕК «Укренерго» Олексій Брехт:

Ми дуже вдячні партнерам за продовження підтримки. В умовах російських атак на енергосистему, захист ключового обладнання наших підстанцій – критично необхідний. Ефективність вже реалізованих проєктів була доведена, зокрема, під час останніх масованих ракетно-дронових ударів у листопаді-грудні.

За його словами, роботи зі спорудження захисту тривають. Чим більше підстанцій вдасться захистити – тим стійкішою буде українська енергосистема, тим меншим буде ризик вимушених знеструмлень для споживачів.

Віцепрезидентка ЄІБ Тереза Червінська зауважила, що інвестиція у 86 млн євро є важливим кроком до зміцнення енергетичної інфраструктури України в умовах постійних військових загроз.

«Підтримуючи «Укренерго» у зведенні антидронових укриттів, ми прагнемо забезпечити стабільне постачання електроенергії по всій країні, відповідаючи на потреби як цивільного населення, так і бізнесу», - зазначила вона.

За її словами, ЄІБ залишається надійним партнером України, разом із партнерами з ЄС, працюючи над відновленням і модернізацією критично важливої інфраструктури, зокрема – в енергетичному секторі, який є ключовим для забезпечення економічної стабільності та відновлення країни.

США надали транспортні засоби і обладнання енергетикам Одещини (Укрінформ).

Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) передало енергетикам Одеської області транспортні засоби й обладнання для ремонту пошкоджених ліній електропередач.

Посол США в Україні Бріджит Брінк:

Через USAID ми доставили транспортні засоби та обладнання, щоб допомогти енергетикам в Одеській області швидко відремонтувати лінії електропередач, пошкоджені внаслідок варварських атак Росії на критично важливу цивільну інфраструктуру.

Латвія вже передала Україні 612 конфіскованих у п'яних водіїв автомобілів (Суспільне).

Латвія загалом передала Україні 612 конфіскованих у п'яних водіїв автомобілів на загальну суму 2,25 млн євро.

Так, 16 лютого 2023 року Сейм одноголосно ухвалив у терміновому порядку поправки до Закону про підтримку українського цивільного населення. Ці поправки дозволяють передавати Україні автомобілі, які опинилися у власності латвійської держави.

Зазначається, що до таких машин входить транспорт, який був конфіскований у водіїв, які сіли за кермо в стані алкогольного сп'яніння.

Повідомляється, що з моменту набуття чинності вищезгаданими змінами до закону уряд ухвалив кілька рішень про передачу Україні конфіскованих автомобілів. За даними латвійської Служби державних доходів, Україні було передано загалом 612 автомобілів вартістю, попередньо 2,25 млн євро.

Україна отримала від МВФ \$1,1 мільярда та спрямує їх на фінансування критичних видатків бюджету – Шмигаль ([Укрінформ](#)).

Україна отримала 1,1 млрд доларів від Міжнародного валютного фонду. Це шостий транш за спільною програмою в межах Механізму розширеного фінансування EFF.

Прем'єр-міністр Укрінформ Денис Шмигаль:

Кошти вже надійшли на українські рахунки. Їх спрямуємо на фінансування критичних видатків бюджету.

Загалом за цією програмою Україна отримала від МВФ вже 9,8 млрд доларів, нагадав очільник уряду.

Він висловив вдячність Міжнародному валютному фонду «за непохитну підтримку нашої держави протягом повномасштабної війни».

ЄС виділив Україні €65 мільйонів на шкільне харчування ([Укрінформ](#)).

Європейський Союз перерахував Україні другий транш бюджетної підтримки у розмірі 150 мільйонів євро, значна частина якого спрямована на забезпечення гарячого харчування у школах.

Зазначається, що загалом 65 млн євро з цього фінансування буде спрямовано безпосередньо на підтримку політики України у сфері шкільного харчування, яка має на меті забезпечити безкоштовне, здорове харчування для учнів початкових класів по всій країні.

Ця ініціатива є ключовим компонентом більш масштабних зусиль ЄС, спрямованих на допомогу Україні у відновленні та зміцненні її стійкості в умовах продовження агресивної війни з боку Росії. За оцінкою Євросоюзу, завдяки 65 мільйонам євро понад 700 тисяч дітей молодшого шкільного віку, зокрема учні 1-4 класів, отримуватимуть гаряче харчування один раз на день без жодних витрат для їхніх родин.

Надання безкоштовного гарячого харчування спрямоване не лише на покращення здоров'я учнів, але й на створення безпечного та сприятливого освітнього середовища для дітей України, підкреслено в повідомленні.

Фінансування шкільного харчування є частиною другого траншу ЄС у розмірі 150 млн євро, спрямованого на прискорення відновлення України та відбудову життєво важливої інфраструктури, підкреслило посольство ЄС.

На додаток до 65 млн євро, виділених на шкільне харчування, решта 85 млн євро будуть спрямовані на підтримку об'єктів критичної інфраструктури, продовольчої безпеки та проєктів з реконструкції, що є життєво важливими для відновлення України, зокрема: 50 млн євро на ремонт та модернізацію портової інфраструктури в Одесі, 15 млн євро на реалізацію різних інфраструктурних проєктів, життєво важливих для відновлення, а також 20 млн євро на підтримку реалізації політики, спрямованої на забезпечення продовольчої безпеки населення України.

На Чернігівщини дві громади отримали мобільні клініки від міжнародних партнерів ([Рубрика](#)).

Дві громади Чернігівської області у рамках проекту, що реалізується БФ «Пацієнти України» спільно з Українським центром охорони здоров'я (УНС), фінансується урядом Німеччини та ЄС і здійснюється GIZ Ukraine, отримали сучасні мобільні клініки.

Начальник Чернігівської ОВА В'ячеслав Чаус:

«Амбулаторії на колесах» їздитимуть у віддалені села Бахмацької та Куликівської громад. Медпрацівники будуть проводити діагностику, обстеження та вакцинацію пацієнтів, збиратимуть аналізи, робитимуть УЗД та ЕКГ.

Він зазначив, що мобільні клініки оснащені всім необхідним обладнанням, а саме: електрокардіографом, дефібрилятором, монітором пацієнта, пульсоксиметром, портативним апаратом УЗД. Крім цього, є кисневий концентратор, реанімаційний набір та різні аналізатори крові.

«Амбулаторії на колесах» також мають системи кондиціонування та вентиляції, обігрівачі, резервуари для води, генератори та акумулятори для резервного живлення, гідравлічні підйомники та пандуси для безбар'єрного доступу маломобільних жителів громад.

Плани врегулювання. Переговорний процес

23.12

«Серйозне зрушення». Зеленський змінює свою риторичку щодо потенційних переговорів про завершення війни — WP ([НВ](#)).

Президент України Володимир Зеленський останніми тижнями сигналізує про більшу готовність до потенційних переговорів про припинення війни, і це серйозне зрушення для українського лідера, який клявся битися за кожен п'ядь землі своєї країни.

Про це в понеділок, 23 грудня, пише The Washington Post, вказуючи, що обрання Дональда Трампа президентом США і реалії на фронті, мабуть, підштовхують Зеленського до столу переговорів.

Меседжі Зеленського були обережними, йдеться в публікації, і в них не йшлося прямо про готовність Києва до територіальних чи інших поступок. Але якщо раніше український лідер говорив, що переговори можливі тільки після того, як Росія виведе свої війська, тепер він акцентує на необхідності довгострокової безпеки, а не на негайному поверненні територій (...).

У публікації наголошується, що високопоставлений український чиновник заявив про те, що вони «починають вірити», що війна дійсно може закінчитися наступного року, оскільки після обрання Трампа розмови про мирну угоду активізувалися. Водночас співрозмовник WP сказав, що не думає, що можна дійти будь-якої угоди з Путіним (...).

Українці назвали умови для початку мирних переговорів з Росією ([РБК-Україна](#)).

Абсолютна більшість українців (73%) переконані, що Росія має виконати певні умови, аби Україна погодилася на початок мирних переговорів.

Дані опитування фонду «Демократичні ініціативи» та Центру Разумкова.

Не згодні з цим 7% респондентів, і ще 20% не визначилися з позицією.

Серед умов, які, на думку респондентів, має виконати Росія для початку мирних переговорів, згадуються:

припинення обстрілів українських територій, які наразі не є окупованими й де не ведуться бойові дії (54%),

виведення Росією військ з усієї території України в міжнародно визнаних кордонах (46,5%),

виведення Росією військ з територій, окупованих після 24 лютого 2022 року (окремі райони Донецької та Луганської областей, а також Крим лишаються окупованими) - 35%,

виведення Росією військ з території Запорізької АЕС - 31%, тимчасове припинення вогню російськими військами - 27%, введення Росією військ з території України в міжнародно визнаних кордонах, за виключенням Криму - 16% (...).

«Трамп вичікує». Реальні переговори з Путіним малоімовірні до лютого 2025 року — Денисенко пояснює причини (НВ).

Політолог Вадим Денисенко:

Саме тому Трамп зараз і зайняв дуже вичікувальну позицію, і саме тому його представник по Україні [генерал Кіт] Келлог їде до України лише на початку січня. Тобто в цьому випадку вони розуміють, що зараз немає сенсу розмовляти з Путіним.

Путін сказав про те, що він найближчим часом не збирається вести ніякі переговори. А якщо Трамп зустрічається з Путіним і повторює ту помилку, яка була зроблена під час першого правління, коли він зустрічався з Кім Чен Инном (північнокорейським лідером — Ред.) і потім це ні до чого не призвело, — я думаю, що Трамп цього не хоче. Трамп не хоче змазувати свою інавгурацію, Трамп не хоче змазувати свої перші тижні перебування при владі невдалими переговорами з росіянами.

Вважаю, що як мінімум до початку лютого ймовірність початку більш-менш реальних переговорів (я не говорю про зустріч Трамп-Путін) мінімальна або наближається до нуля.

24.12

Орбан заявив, що війна в Україні закінчиться у 2025 році або переговорами, або «знищенням однієї зі сторін» (НВ).

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан стверджує, що розв'язана Росією війна проти України закінчиться 2025 року — причому «або мирною угодою, або одну зі сторін буде знищено».

Відомий своїми проросійськими поглядами, Орбан також розкритикував владу США та Європи — за те, що ті, мовляв, «витратили на війну близько 300 мільярдів євро» (...).

Трампу доведеться змусити Путіна до сценарію США: Подоляк оцінив перспективи можливих перемовин (ТСН).

Радник керівника ОПУ Михайло Подоляк також зазначив, що наступний президент США Дональд Трамп, ймовірно, захоче отримати якісь «дивіденди» від зустрічі з Путіним, а також від реалізації сценарію, який він планує запропонувати Кремлю (...).

Радник керівника ОПУ вважає, що кремлівський диктатор Володимир Путін перебуває в ірраціональному розумінні реальності та буде стверджувати що завгодно, аби не зазнати поразки у війні проти України. Путін спробує виторгнути собі «право вбивати і перерозподіляти впливи», а також повноваження на переформатування міжнародного права.

На думку аналітика Семюела Чарапа, мирна угода буде спрямована на запобігання відновленню конфлікту. Експерт вважає, що вирішення територіальних суперечок навряд чи буде предметом переговорів.

25.12

РФ відкидає перегляд умов для переговорів з Україною, - ISW ([РБК-Україна](#)).

Росія продовжує наполягати на тому, що переговори з Україною мають базуватися винятково на вимогах, висунутих Москвою під час переговорів у Стамбулі у 2022 році. Агресор відмовляється від будь-яких компромісів, незважаючи на значне звільнення територій українськими військами.

Зокрема, аналітики зазначають, що високопоставлений російський чиновник повторив умови російського диктатора Володимира Путіна. Йдеться про спікера Ради Федерації РФ Валентину Матвієнко.

У вівторок 24 грудня вона заявила, що Росія відкрита до компромісів у переговорах з Україною, але суворо дотримуватиметься умов, які вона виклала під час переговорів у Стамбулі в березні 2022 року. Матвієнко додала, що РФ не відступить від цих умов «ні на йоту» (...).

Аналітики підкреслили, що Матвієнко повторює вимогу Путіна, яку він висловив на «Прямій лінії» 19 грудня. Інші високопоставлені чиновники, ймовірно, виступлять найближчими тижнями з аналогічними заявами для внутрішньої та іноземної аудиторії.

У ISW продовжують вважати, що активізація риторики російських чиновників, які виголошують умови Путіна, відображають упевненість російського диктатора в тому, що він зможе перемогти Україну у військовому відношенні. Це відбувається попри колосальні втрати, яких Україна завдала російським військам (...).

Позиція РФ блокує можливість проведення будь-яких перемовин щодо повернення територій ([Укрінформ](#)).

Задля переговорів про повернення тимчасово окупованих територій України потрібно змусити Росію відступити від її позиції ніколи не вести перемовини про те, що вона вважає своїм.

Експеримент закордонних справ України Дмитро Кулеба:

Справа в тому, що Росія ніколи не веде перемовини про те, що вона вважає своїм. Наголошую, що не те, що є її, а те, що вона вважає своїм. З 2014 року Росія не вела перемовини щодо Криму, а вела їх виключно щодо окремих районів Донецької та Луганської областей, оскільки визнавала суверенітет України над цими територіями. На сьогодні Росія вважає, що окуповані нею частини Херсонської, Запорізької, Донецької та Луганської областей належать до її конституційного поля.

Знаючи російські переговорні позиції, можна дійти висновку, що вони в принципі не вступатимуть у перемовини щодо цих територій, оскільки принцип російської дипломатії полягає в тому, щоб у принципі не вести

(переговори - ред.) щодо того, що їм уже належить і не підлягає обговоренню.

Папа Франциск у різдвяному посланні закликав до переговорів України з Росією ([НВ](#)).

Папа Римський Франциск у традиційному різдвяному посланні *Urbi et Orbi* 25 грудня висловив сподівання, що в Україні настане справедливий і тривалий мир.

Понтифік виголосив послання з лоджії базиліки Святого Петра у Ватикані (...).

88-річний Папа Римський також назвав дуже серйозною гуманітарну ситуацію в секторі Гази, побажав припинення вогню на Близькому Сході та звільнення ізраїльських заручників. Він згадав у своїй промові християнські громади в Лівані та Сирії й закликав покласти край політичним, соціальним або військовим конфліктам у таких країнах, як Малі, Мозамбік, Гаїті, Венесуела і Нікарагуа. Понтифік також закликав до «взаємно узгодженого рішення» щодо об'єднання острова Кіпр, який з 1974 року розділений на Республіку Кіпр і Турецьку Республіку Північного Кіпру (...).

МЗС України викликало апостольського нунція Вісвалдаса Кулбокаса і висловило розчарування словами Франциска.

Сергій Лавров заявив, що Москва не уникає переговорів з української тематики ([Comments.ua](#)).

Країна-агресор продовжує маніпулювати з темою переговорів щодо припинення війни в Україні. Так, глава МЗС РФ Сергій Лавров заявив, що Москва не уникає переговорів з української тематики, але нібито Кремль хоче бачити серйозні, конкретні пропозиції (...).

26.12

Словаччина готова надати майданчик для переговорів щодо війни в Україні — Путін ([Суспільне.Новини](#)).

26 грудня очільник Кремля Володимир Путін заявив, що Словаччина готова надати майданчик для переговорів щодо війни в Україні.

За словами Путіна, «Словаччина готова надати майданчик для переговорів щодо України, і Росія не проти цього».

Також очільник Росії зазначив, що у 2025 році РФ продовжить «досягати всіх цілей» війни в Україні, і що це «першочергове завдання» (...).

Мирні перемовини про закінчення війни: позиція України та умови Кремля ([ТСН](#)).

Останніми місяцями в Україні та світі все більше політиків обговорюють сценарії закінчення війни. У більшості варіантів першим кроком до припинення вогню на фронті є початок мирних перемовин.

Зеленський заявляє, що Україна має бути в сильній позиції, аби сісти за стіл перемовин із кремлівським диктатором Путіним. Своєю чергою, РФ вказує на те, що начебто «готова до перемир'я», але не впевнена у готовності української сторони (...).

Більшість політиків сумнівається в готовності президента Росії Володимира Путіна до переговорів, доки його війська досягають успіхів на фронті, незважаючи на великі втрати. Деякі посадовці припускають, що Зеленський мудро підстраховується та сподівається, що його поступливіша позиція приверне увагу адміністрації Трампа та залишить його відкритим для надання більшої підтримки обороні України, якщо Путін відмовиться від переговорів.

Анонімний український чиновник у коментарі виданню зазначив: «Я ставлю себе на його місце, а що ще він повинен робити? Чи повинен він сказати Трампу та Америці, що нам не потрібна їхня допомога і ми просто зробимо це по-своєму? Я думаю, що він справляється з цим ідеально».

Як вважає високопосадовець, політики «починають вірити», що війна справді може закінчитися 2025 року. Це пов'язано з тим, що розмови про мирну угоду почастішали після обрання Трампа.

Політичний і економічний експерт Тарас Загородній спрогнозував, що ключові зміни в Україні можуть статися найближчими місяцями, але ясність щодо завершення війни, ймовірно, з'явиться лише ближче до кінця 2025 року.

Захід не готовий до відмови Москви від мирних переговорів – The Telegraph (iPress).

Попри попередження про те, що президентство Трампа є реальною можливістю, Європа не змогла розробити надійну, незалежну стратегію на 2024 рік, яка б менше залежала від США. Зараз доля Європи — і доля України — залишається прив'язаною до доброї волі союзника, який незабаром може виявитися ненадійним.

Багато союзників сподіваються, що Дональд Трамп незабаром укладе вигідну мирну угоду з Владіміром Путіним. Але все це ґрунтується на одному величезному припущенні — що росія серйозно сяде за стіл переговорів на початку 2025 року. Здається, ніхто не задається питанням: а що, якщо цього не станеться?

Про це пише The Telegraph.

З огляду на динаміку бойових дій і цілі Москви, багато хто переконливо доводить, що Путін продовжуватиме вести війну доти, доки йому це дозволить економіка. У січні Кремль може позиціонувати себе як примирливий, заявляючи про відкритість до змістовних переговорів, але що буде, якщо його пропозиції будуть неприйнятними для України та її союзників? Це важливе питання, яке, здається, майже повністю ігнорується в Європі.

Видання пише, що з морального погляду Захід не повинен вести переговори; він повинен прагнути до поразки росії. Відмова від цього свідчить про небезпечну мовчазну згоду, побудовану на хибних ідеях (...).

У найкращому випадку, якщо росія відмовиться від серйозних переговорів, наратив може змінитися, виставляючи Москву, а не Київ, головною перешкодою на шляху до миру. Саме тоді Вашингтон може вирішити подвоїти підтримку України, посилити свої важелі впливу на полі бою і, можливо, змусити Москву до серйозних переговорів (...).

Ексочільник МЗС про ймовірні переговори між Україною та Росією: багато нюансів і мало перспектив ([ТСН](#)).

Українська сторона, ймовірно, вимагатиме виведення російських військ, компенсацій і передачі воєнних злочинців, тоді як Росія наполягатиме на своїх територіальних претензіях.

Колишній міністр закордонних справ України Володимир Огризко наголосив, що зазвичай переговори починаються на нижчих рівнях: делегації опрацьовують усі деталі, і лише після цього можливе підписання угод на політичному рівні.

За словами Огризка, якщо сторони призначать делегації, то виникнуть труднощі навіть із місцем зустрічі, оскільки росіян можуть не прийняти у цивілізованих країнах. Крім того, домовитися буде важко через кардинально різні позиції сторін.

Українська сторона, ймовірно, вимагатиме виведення російських військ, компенсацій і передачі воєнних злочинців, тоді як Росія наполягатиме на своїх територіальних претензіях. Подібні переговори, на думку Огризка, завершаться без результатів, а наступні раунди можуть відкладатися на місяці (...).

Переговори між Україною та Росією, про які неодноразово заявляв Дональд Трамп, виглядають малоімовірними та складними у реалізації.

Росія не демонструє жодних ознак готовності до справжніх переговорів, - депутат ([УНІАН](#)).

Російська Федерація, яка продовжує вести повномасштабну війну проти України та вчиняти злочин агресії, не демонструє жодних ознак готовності до справжніх добросовісних переговорів.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександр Мережко відзначив, що Україна не боїться переговорів і готова до них, але ці переговори мають бути добросовісними (...).

Також депутат нагадав про рішення Міжнародного суду ООН, яке вимагає виведення російських військ з України і припинення агресії.

За його словами, погляди сторін до війни і переговорів є діаметрально протилежними (...).

27.12

У МЗС України прокоментували пропозицію Словаччини про майданчик для переговорів з РФ ([НВ](#)).

Спікер МЗС України Георгій Тихий, коментуючи заяви Словаччини про майданчик для перемовин, сказав, що Україна постійно чує ідеї та пропозиції різних сторін, зокрема щодо майданчиків для переговорів з країною-агресором Росією. Але встановлення миру — це складне завдання з багатьма вимірами, тому формула миру включає аж десять пунктів.

Україна закликає всі сторони, які хочуть завершення війни, відіграти свою роль у глобальних питаннях або більш локальних, які можна вирішити, додав Тихий.

Путін відхилив ідею «мирного плану» команди Трампа – ISW ([Укрінформ](#)).

Лідер Росії Володимир Путін демонстративно відхилив пропозицію «мирного плану» щодо війни проти України, яку розглядала команда новообраного президента США Дональда Трампа.

Про це йдеться у звіті Інституту вивчення війни (ISW).

«Лідер Росії Володимир Путін прямо відкинув пропозицію, яку, як повідомляється, розглядала команда новообраного президента США Дональда Трампа на початку листопада 2024 року. Пропозиція передбачала відтермінування членства України в НАТО щонайменше на десять років як умову припинення війни в Україні», – зазначають аналітики.

Як зауважується, 26 грудня Путін відповів на прохання журналіста прокоментувати пропозицію команди Трампа відкласти членство України в НАТО на 10-20 років. Путін заявив, що неважливо, чи вступить Україна в НАТО «сьогодні, завтра чи через 10 років».

На думку аналітиків, учорашньою заявою Путін лише повторив свою думку щодо відмови розглядати компроміси щодо своїх вимог до України, які він озвучував наприкінці 2021 року та на початку 2022 року. Ці вимоги включають примушення України стати постійно нейтральною державою, яка ніколи не приєднається до НАТО, запровадження суворих обмежень щодо чисельності української армії та усунення українського уряду.

Росія виснажується, але Путін відкинув пропозицію Трампа щодо миру: про що це свідчить ([24 Канал](#)).

Очільник Кремля відмовляється від пропозиції мирного плану, підготовкою якого займається адміністрація нового президента США Трампа.

Політолог Олег Саакян пояснив, що Росія таким чином намагається підіймати ставки, хоче дорого продати свою згоду на те, щоб сісти за стіл переговорів. В Кремлі, зі слів політолога, розуміють, що з боку США буде і «батіг», і «пряник». США не застосують «батіг», поки Росія не дасть конкретної відповіді та не створить умови, аби перемовини зірвались (...).

На думку політолога, цілком ймовірно, що команда Трампа спробує запропонувати певні «пряники» російському диктатору. Зокрема, Кремль сьогодні хоче отримати зняття санкційного тиску, хоча б частково, аби мати доступ до активів та технологій (...).

В команді Трампа останнім часом все більше розуміють, що Кремль не бажає зупинити свою збройну агресію. Останні заяви Келлога, що новий лідер США не хоче повторювати помилок Мінської угоди, був меседжем Україні та європейським партнерам.

Це повідомлення, зі слів політолога, мало показати, що в оточенні нового президента США адекватні люди й чудово розуміють загрози й ризики, а також те, що переговорний процес не є сам по собі добром. Навпаки, він може стати пасткою, а переговори та перемир'я призвести до ще кривавішої війни. США, на думку Саакяна, точно не хочуть цього (...).

«Це буде перевірка для Трампа»: Годжес прокоментував можливість переговорів з РФ ([УНІАН](#)).

Росія зараз не піде на будь-які переговори щодо завершення війни в Україні, вважає військовий аналітик і **колишній командувач Сухопутних військ США в Європі Бен Годжес**.

В інтерв'ю він наголосив, що керівництво Російської Федерації не буде зацікавлене у переговорах, поки думає, що може перемогти, тому Україна повинна отримати все озброєння, якого потребує, щоб змінити цю позицію РФ (...).

За його словами, зараз ніхто не знає, що буде робити новообраний президент США Дональд Трамп для завершення війни. Але в Росії думають, що можуть дочекатися від адміністрації Трампа, що та залишить Україну без допомоги (...).

Політолог назвав передумову реальних переговорів про мир між Україною та РФ ([РБК-Україна](#)).

Переговори між Україною та Російською Федерацією цілком реальна перспектива. Однак для цього необхідно зупинити російський наступ.

Про це заявив **політолог Володимир Фесенко**.

Зокрема, політолог прокоментував заяву російського диктатора Володимира Путіна про те, що його Москва наступного року продовжить досягати всіх цілей «спеціальної військової операції» (...).

Він також зауважив, що новообраний президент США Дональд Трамп скоріш за все просував би саме заморозку в обмін на поступки, зокрема мораторій на членство України в НАТО (...).

За словами політолога, перш ніж розпочнуться якісь реальні переговори треба зупинити Росію на полі бою (...).

Він підкреслив, що це буде головна передумова якихось реалістичних переговорів про припинення бойових дій (...).

28.12

«Патологічний брехун»: в МЗС відреагували на заяву Лаврова про нібито намагання Франції вести переговори за спиною України ([Mind](#)).

Мета цих коментарів зрозуміла: посіяти розбрат між Україною та Францією, між Україною і союзниками, наголосили в міністерстві.

В МЗС України вважають, що вірити словам російського міністра МЗС Сергея Лаврова щодо нібито пропозиції Франції вести без України переговори про перемир'я – це «себе не поважати» (...).

Водночас французьке агентство АФР наводить заяву неназваного дипломатичного джерела про те, що Франція непохитна у своїй позиції, що саме Україна має визначати «час і умови», за яких готова вступати у переговори з росією (...).

Насторожують заяви: у МЗС Чехії відреагували на меседжи Словаччини щодо мирних переговорів із Путіним ([UAINFO.org](#)).

Міністр закордонних справ Чехії Ян Ліпавський відреагував на заяви МЗС Словаччини про те, що країна готова прийняти у себе майбутні мирні переговори щодо війни Росії проти України (...).

Він також додав, що російський диктатор Володимир Путін досі відкидає всі мирні пропозиції, натомість щодня завдаючи ударів по Україні.

Голова комітету чеського Сенату із питань закордонних справ, оборони та безпеки Павло Фішер заявив, що якщо Бланар дійсно заявив про свою підтримку будь-яких мирних ініціатив, то не слід забувати, що війну було розпочато саме Росією (...).

Безсмертний пояснив, який ультиматум Росія висунула Трампу і які умови ворога щодо початку переговорів ([OBOZ.UA](#)).

У своєму інтерв'ю міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров поставив ультиматум Сполученим Штатам Америки, зокрема обраному президенту Дональду Трампу.

Український політик та дипломат **Роман Безсмертний** вважає, що Кремль прагне, аби США змінили свою зовнішню стратегію, і тоді Москва буде готова говорити з Вашингтоном. У РФ вимагають чіткого формулювання політики адміністрації Трампа щодо Росії.

Цим інтерв'ю Лавров дав поради президенту Дональду Трампу і передав «привіт» Кіту Келлогу, його спецпредставнику із питань України та Росії, зазначив він (...).

У РФ чекають на офіційне формулювання політики адміністрації Дональда Трампа щодо Росії. Якщо в Вашингтоні враховуватимуть їхні «законні інтереси» безпеки щодо НАТО, то діалог буде не марним, а результативним – про це говорив у своєму інтерв'ю глава МЗС РФ (...).

Відновлення України від наслідків російської агресії

У Снігурівській громаді на Миколаївщині відбудували міст ([ШоТам](#)).

Міст сполучає навколишні села, а також Миколаївську та Херсонську області. Об'єкт відновили завдяки фандрейзинговій платформі UNITED24, АВТ «Баварія» та Державній спеціальній службі транспорту.

Голова Миколаївської ОВА Віталій Кім:

Для людей дуже важливе це сполучення між населеними пунктами, яке було зруйновано під час вторгнення. У січні 2023 року на цьому місці ми відкривали тимчасовий дерев'яний міст. Також у Снігурівській громаді через підрив росіянами Каховської ГЕС усі мости були підтоплені.

Міст почали відбудовувати у серпні 2024 року, а в експлуатацію ввели 19 грудня. Його довжина складає 54 метри, а ширина проїзної частини — вісім.

Окрім спонсорської підтримки у фінансуванні, з обласного бюджету спрямували 10,7 мільйона гривень. З цієї суми за три мільйони придбали будівельні матеріали, а за 7,7 мільйона облаштували покриття мосту й підходів до нього.

В Ірпені завершили відбудову багатоповерхівки, зруйнованої під час війни ([BigKyiv](#)).

В Ірпені відновлено багатоквартирний будинок за адресою вулиця Котляревського, 52а.

Відбудову профінансували коштами Фонду ліквідації наслідків збройної агресії, повідомила Київська обласна військова адміністрація (КОВА).

Десятиповерховий будинок на 149 квартир зазнав значних пошкоджень навесні 2022 року внаслідок бойових дій. Руйнування торкнулися фасаду будівлі, внутрішніх приміщень та інженерних мереж.

Завдяки відновлювальним роботам тепер 380 мешканців можуть повернутися до своїх осель. За якістю робіт здійснював незалежний технічний нагляд ПРООН в Україні.

«Цей проєкт є ще одним кроком до відновлення нормального життя у постраждалих регіонах», — зазначили в КОВА.

В Ірпені відновили ще дві багатоповерхівки, зруйновані росіянами ([Укрінформ](#)).

В Ірпені Київської області завдяки фандрейзинговій платформі United24 відновили ще два багатоповерхові будинки на вулиці Мечникова,

104а і Мечникова 106, які були пошкоджені внаслідок ворожого артилерійського обстрілу в березні 2022 року.

Очільник Київської обласної державної адміністрації Руслан Кравченко повідомив, що «відтепер повноцінно повернутися до своїх осель можуть майже 300 мешканців цих багатоповерхівок».

«Сьогодні проінспектував ці об'єкти та поспілкувався з жителями. Будинок по вул. Мечникова, 104а почали відновлювати наприкінці червня минулого року. Тут були вибиті вікна та двері, пошкоджені стіни, внутрішні перегородки, плити перекриття, покрівля та фасад. З ладу було виведено інженерні мережі», - зазначив очільник ОДА.

Він зауважив, що «проведений комплекс робіт – колосальний. Зокрема відновили стіни та перегородки, підсилили плити, замінили вікна та двері, відновили покрівлю будинку, фасад та частково замінили утеплення зовнішніх стін, інженерні мережі. Крім того, відремонтували 28 квартир, які мали різний ступінь пошкоджень».

Кравченко додав, що будинок по вулиці Мечникова, 106 почали відновлювати у жовтні 2023 року. У будинку були вибиті вікна та двері, пошкоджені стіни, фасад, покрівля, дах, місця загального користування та окремі квартири.

В будинку відремонтували покрівлю, перепланували конструкцію горища, встановили нові вікна та двері, провели оздоблення місць загального користування.

Також були відремонтовані 32 пошкоджені квартири.

Голова ОДА нагадав, що загалом в рамках UNITED24 на Київщині відновлюють 18 багатоквартирних будинків та 3 заклади освіти у Красилівці у Броварському районі, Катюжанці та Мар'янівці у Вишгородському районі.

«Технічний нагляд за всіма процесами відбудови здійснює ПРООН. Разом робимо відновлення прозорим, ефективним та якісним», - підкреслив він.

На звільнених територіях Херсонщини відновили майже 4900 об'єктів (Укрінформ).

Начальник Херсонської ОВА Олександр Прокудін:

Херсонщина щодня потерпає від російських обстрілів. Попри це, ми докладаємо максимум зусиль, щоб процес відновлення області не зупинявся.

За його словами, на звільнених територіях уже відновлено майже 4900 об'єктів - це житлові будинки, школи, лікарні, критична інфраструктура.

«Держава виділила значні кошти на відбудову, а урядова ініціатива "єВідновлення" дала людям можливість отримати компенсацію за пошкоджене чи зруйноване майно. За цією програмою жителям Херсонщини вже нараховано понад 2 мільярда гривень. Тисячі сімей мають змогу відновити свої домівки або придбати нові», - зазначив Прокудін.

Зруйнована росіянами багатоповерхівка у Тростянці буде енергонезалежною ([Ваш шанс](#)).

Голова Тростянецької громади Юрій Бова повідомив, що капітальний ремонт будинку по вулиці Благовіщенській, який постраждав через ворожі обстріли, мають закінчити у березні 2025 року, після чого місцеві жителі зможуть заселитись у свої домівки.

Будинок матиме автономне опалення, резервні джерела живлення, тобто - буде енергонезалежним. Цей унікальний проєкт реалізується за підтримки німецьких партнерів. Ремонти всередині осель профінансує громада.

Начальник Сумської ОВА Володимир Артюх:

Це дуже важливий проєкт для Тростянецької громади і для нашої області. Вдячні керівництву держави, Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України за підтримку в реалізації такої важливої ініціативи.

Роботи з капітального ремонту проводять за рахунок Фонду ліквідації наслідків збройної агресії РФ. Для виконання робіт в цьому будинку спрямували 37 млн грн.

На Миколаївщині відновили ліцей, який було пошкоджено внаслідок російських обстрілів ([Суспільне Новини](#)).

У Галицинівській громаді, що на Миколаївщині, відновили ліцей, пошкоджений внаслідок обстрілів армією РФ у 2022 році. До початку повномасштабного вторгнення в закладі навчалось понад 150 дітей.

Виконавча директорка благодійного фонду «Коре Україна» Ліана Хоровицька розповідає, у 2022 році ракета поцілила в підвір'я ліцею. Тоді було пошкоджено вікна, зруйновано дах і деякі фасади будівлі.

«(Допомогли — ред.) відремонтувати будівлю, замінити вікна і полагодити дах. Коли ми приїхали на початку травня в заклад, поспілкувалися з педагогами, вчителями, дітьми, відчули, що цей заклад дуже важливий. І це є місце, де діти можуть відчути себе як вдома, знову відчути нормальність життя і проводити час разом. Тому з нашої сторони було дуже важливо допомогти зробити хоч деякі зміни для того, щоб вони знову повернулись сюди», - сказала Хоровицька.

Відновили фасад закладу, класи та ті елементи, які були зруйновані ракетами. Станом на грудень 2024 року ремонт продовжується.

Проєкт реалізували у співпраці Миколаївської районної військової адміністрації та міжнародного партнера CORE.

На Київщині відновили міст через річку Тетерів, зруйнований у 2022 році ([Главком](#)).

Відновлено один із ключових транспортних коридорів, що має стратегічне значення для Київщини та воюючої країни загалом.

На Київщині відбудували міст через річку Тетерів на міжнародній дорозі М-07 Київ – Ковель – Ягодин, який було зруйновано під час повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 році.

«Завдяки відбудові моста відновлено один із ключових транспортних коридорів, що має стратегічне значення для Київщини та воюючої країни», – йдеться у повідомленні Служби відновлення й розвитку інфраструктури в Київській області..

Міст завдовжки 290 метрів є частиною автомобільної дороги, що веде зі столиці до кордону з Європейським Союзом. Він має дві смуги руху та службові проходи, а загальна довжина ділянки ремонту з підходами становить 424,3 метра.

Підрядники продовжують роботи з облаштування укосів та освітлення, а завершення доброустрою прилеглих територій та монтаж інженерних мереж заплановано на 2025 рік.

Внутрішньополітична повістка США та Україна

Питання допомоги Україні

23.12

«Маємо зупинити це» - Трамп про війну Росії в Україні ([Голос Америки](#)).

Новообраний президент США Дональд Трамп в неділю повторив свій намір зупинити війну Росії в Україні. «Маємо зупинити це», - додав він.

У своєму виступі в Аризоні на події AmericaFest 2024 Трамп також сказав, що російський президент Путін готовий зустрітись із ним «якомога швидше», але додав, що потрібно почекати.

Трамп назвав війну Росії в Україні «жахливою» і висловив жаль через кількість жертв у війні та спустошення. «Ця війна ніколи б не сталась, якби я був президентом», - додав Трамп. Він висловив переконання, що терористичний напад ХАМАСу 7 жовтня 2023 року, який призвів до війни на Близькому Сході, також не трапився би за його президентства.

Подію в Аризоні, штаті, в якому Трамп здобув перемогу на президентських виборах, організували місцеві групи консервативного спрямування Turning Point Action and Turning Point USA.

24.12

Україна отримала від США перший з запланованих \$20 млрд за рахунок росактивів ([Європейська правда](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль повідомив про надходження першого мільярда доларів з 20 мільярдів кредиту, забезпеченого за рахунок доходів від заморожених російських активів. «Україні від США надійшов 1 млрд доларів, що забезпечений доходами від заморожених російських активів», – написав Шмигаль.

Він пояснив, що це перший транш із запланованих 20 млрд доларів, які Сполучені Штати готові виділити за рахунок використання знерухомлених російських активів у межах ініціативи G7.

«Дякуємо американським партнерам та Світовому банку за цей важливий крок на шляху до справедливості. Ми розраховуємо, що всі суверенні російські активи будуть конфісковані й спрямовані на відновлення України», – заявив Шмигаль.

США збільшать обсяги виробництва ракет, частину нададуть Україні – Пентагон ([Укрінформ](#)).

Міноборони США оголосило в понеділок про надання компанії Williams International контракту на суму \$253,7 млн на підставі Закону про оборонне виробництво (DPA), щоб збільшити виробництво ракет, в тому числі в межах програм військової допомоги Україні.

Цей контракт дозволить Williams збільшити потужності з виробництва двигунів, щоб задовольнити потреби Міністерства оборони США у зростанні обсягів виробництва «Harpoon», ракет класу «повітря-земля» (JASSM), протикорабельних ракет великої дальності (LRASM), «Tomahawk» та іншої високоточної зброї.

Зазначається, що допомагаючи виробляти та обслуговувати газотурбінні двигуни для військового застосування, Williams розширить потужності та збільшить внутрішнє виробництво двигунів, щоб задовольнити попит Міністерства оборони на збільшення кількості високоточної ударної зброї та безпілотних систем.

Трампа хоче справедливого й стійкого миру в Україні – Келлог ([Укрінформ](#)).

Кандидат на посаду спецпредставника США з питань України і РФ в команді Дональда Трампа Кіт Келлог заявив, що новообраний президент США хоче справедливого, стійкого, безпечного миру в Україні.

Майбутній спецпредставник із питань України та Росії Кіт Келлог заявив:

Президент (Трампа – ред.) дуже послідовний у тому, чого він хоче, а саме припинити вбивства й принести мир у регіон. Це не єдиний його міжнародний пріоритет, але він хоче миру, який буде справедливим, він буде стійким, він буде безпечним. Він зазначив, що в минулому відбувалися мирні переговори між Україною і Росією, включно з Мінським процесом, які «з тріском провалилися».

Келлог наголосив, що Трампа не має наміру йти цим шляхом.

«Він розуміє важливість відносин, які він має зі своїми союзниками, з Володимиром Путіним також. І він та людина, яка може довести це до кінця - я дійсно вірю, що він це зробить у відносно недалекому майбутньому», - заявив Келлог.

Байден має намір завдати прощального удару по «гаманцю» Путіна ([УНІАН](#)).

Президент США Джо Байден розглядає можливість введення нових великих санкцій проти російського енергетичного сектора. Це буде прощальний удар його адміністрації у фінансовій війні проти Володимира Путіна. The Washington Post пише, що цей крок також дасть команді обраного президента Дональда Трампа більше важелів впливу в переговорах із Путіним про припинення війни в Україні.

За інформацією кількох джерел, санкції будуть спрямовані на «тіньовий флот», а також на російських експортерів нафти, які до сих пір не потрапили до «чорного списку». Зазначають, що розглядають навіть відкликання ліцензії, яка дає змогу банкам опрацьовувати операції з російськими енергоносіями. Якщо санкції буде запроваджено, то обмеження можуть допомогти сформувати економічну та зовнішньополітичну спадщину Байдена до інавгурації Трампа.

Колишній старший директор адміністрації Байдена з міжнародної економіки Пітер Гаррелл:

Метою нових великих санкцій має бути двозначне зниження експортних доходів протягом шести-дванадцяти місяців. Навіть якщо удар буде значним, Росія продовжить отримувати значні доходи від експорту. Санкції – це ітеративна гра, в якій ви шукаєте послідовні базові удари. Додаткові енергетичні санкції можуть стати солідним дублем.

Ці зусилля необхідними для того, щоб Україна опинилася в найкращому можливому становищі для самооборони і ведення переговорів про мир на справедливих умовах.

Високопоставлений представник адміністрації назвав ці зусилля необхідними для того, щоб Україна опинилася в «найкращому можливому становищі» для самооборони і ведення переговорів про мир на «справедливих» умовах. «Ця дія стане ще одним кроком на шляху до досягнення цієї мети», - сказав чиновник.

Стеля цін, яку встановив Захід, обмежила доходи Кремля від продажу енергоносіїв, але Росія продовжує шукати незахідні ринки для експорту, щоб обійти обмеження, особливо в Китаї та Індії.

«Якщо пакет санкцій призведе до того, що частина російських барелів зникне з ринку, це, вочевидь, трохи вплине на світові ціни, але я думаю, що це буде скромно», - повідомило джерело, зазначивши зниження цін на газ і збільшення видобутку. «Тому я думаю, що зараз ми перебуваємо в тому періоді, коли ринок може впоратися з виходом енергоносіїв з ринку».

У міру того, як спливає термін повноважень Байдена, притягнення Росії до відповідальності за агресію проти України залишається одним із пріоритетних завдань.

«Очевидно, що енергоносії залишаються найбільшим джерелом доходів Росії для фінансування її війни», - сказав Гаррелл. «І крок до посилення санкцій став би приємним завершенням санкційної кампанії Байдена проти Росії».

25.12

Спецпредставник Трампа засудив ракетну атаку РФ проти України на Різдво ([Українська правда](#)).

Обраний Дональдом Трампом спецпредставник з питань Росії та України генерал Кіт Келлог засудив масовану ракетну атаку Росії проти

України на Різдво. Келлог наголосив, що Різдво мало би бути часом миру, але Україна знову опинилася під обстрілом.

Майбутній спецпредставник із питань України та Росії Кіт Келлог заявив:

«Влаштовувати масовані атаки ракетами й дронами у день народження Господа – це неправильно. США більш ніж будь-коли налаштовані забезпечити мир у цьому регіоні.

Байден наказав Пентагону продовжити стрімкі постачання зброї в Україну після різдвяної атаки РФ ([hromadske](#)).

Президент США Джо Байден засудив масовану російську атаку по українській енергетиці 25 грудня.

Чинний президент США Джо Байден сказав:

Дозвольте мені висловитися чітко: український народ заслуговує на те, щоб жити в мирі та безпеці, і Сполучені Штати та міжнародна спільнота мають продовжувати підтримувати Україну, доки вона не переможе над агресією Росії.

Він зазначив, що за останні місяці США надали Україні сотні ракет протиповітряної оборони й «на підході ще більше».

«Я наказав Міністерству оборони продовжувати стрімкі постачання зброї в Україну, і Сполучені Штати продовжуватимуть невпинно працювати над зміцненням позицій України в її захисті від російських військ», — заявив Байден.

26.12

США збільшують постачання зброї до України, - Зеленський ([УНІАН](#)).

Сполучені Штати Америки збільшують постачання військової допомоги до України. Таку заяву зробив **президент України Володимир Зеленський:**

Сьогодні була доповідь Головкама Сирського, міністра оборони Умерова. Фронт. Забезпечення. Дуже важливо те, що зараз Сполучені Штати збільшують постачання. Це потрібно, щоб вирівняти ситуацію. Я вдячний нашим партнерам. І темп постачання має стати таким, щоб збити темп російських штурмів.

27.12

Сибіга і Блінкен скоординували подальшу допомогу Україні від США ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга та державний секретар Сполучених Штатів Ентоні Блінкен скоординували подальшу підтримку України з боку США, включно з наданням засобів протиповітряної оборони. «Під час нашої телефонної розмови я подякував держсекретареві США Ентоні Блінкену за його зусилля, спрямовані на те,

щоб уся раніше запланована допомога США була надана Україні найближчими тижнями. Ми скоординували подальшу підтримку, включно з наданням Україні спроможностей протиповітряної оборони та збільшенням тиску на Росію», – зазначив Сибіга. Він додав, що «цінує рішуче лідерство США та держсекретаря Ентоні Блінкена».

Новий пакет допомоги Україні від США буде на суму 1,25 млрд доларів (РБК-Україна).

Наступний пакет оборонної допомоги від Сполучених Штатів Америки (США) для України, що має незабаром оголосити Вашингтон, буде розміром у 1,25 мільярда доларів. Він включатиме, зокрема, боєприпаси, артснаряди та ракети для систем ППО.

Офіційні особи розповіли західним ЗМІ, що Штати готуються оголосити про надання Україні пакета військової допомоги на загальну суму 1,25 мільярда доларів. Це відбудеться в рамках зусиль адміністрації президента Джо Байдена надати Києву якомога більше допомоги до відходу від влади 20 січня.

Великий пакет допомоги включає значну кількість боєприпасів, у тому числі для зенітно-ракетних систем (РК) і системи протиповітряної оборони (ППО) HAWK.

Крім того, розповіли AP офіційні особи, до пакета також увійдуть ракети Stinger і артилерійські снаряди калібру 155 мм і 105 мм.

Коментарі зарубіжних політиків

23.12

([Українська правда](#))

Нещодавно Зеленський критикував Шольца, серед іншого, за те, що той розмовляв по телефону з правителем Росії Путіним. Він також критично висловлювався щодо відмови канцлера від постачання крилатих ракет Taugus,

Генсек НАТО Марк Рютте:

Я часто говорив Зеленському, що він повинен припинити критикувати Шольца, тому що я вважаю це несправедливим.

За словами Рютте, Шольц сприяв тому, що Німеччина посідає друге місце після США за обсягами військової підтримки України. Це досягнення, за яке Київ також може бути вдячний.

Водночас Рютте дав зрозуміти, що, на відміну від Шольца, він постачав б Україні крилаті ракети Taugus і не накладав жодних обмежень на їхнє використання.

«Загалом, ми знаємо, що такі можливості дуже важливі для України», – сказав Рютте, зазначивши, що не йому вирішувати, що саме мають постачати союзники.

([Главком](#))

Командувач Сил оборони Естонії Андрус Мерило зауважив, що, захопивши частину територій України, Кремль надіслав світу чіткий сигнал, що окупація – це нормально.

На думку Мерило, навіть якщо Україна та Росія домовляться про припинення вогню, захоплені РФ території це певний час перебуватимуть під її контролем. Він пояснив, що таким чином росіяни надсилають повідомлення іншим державам, що, мовляв, тепер вони можуть почати конфлікт з сусідніми країнами щодо територіальних питань.

Андрус Мерило додав, що у такому випадку Росія також може спробувати вдертись у ще якусь країну, оскільки в Україні її стратегія спрацювала.

«Те, чим Росія платить за це в Україні – сотні тисяч полеглих, важко поранених і виснаження економіки – її не особливо хвилює. Вона створює у світі нову стратегічну позицію, і повернути це назад у найближчому майбутньому буде неможливо», – сказав командувач. Мерило також висловив думку, що РФ, як країна-агресор, досягла своєї цілі у війні проти України.

Прем'єр-міністр Естонії Крістен Міхал:

У Росії є менталітет, що війна – це щось священне, що це священна війна, і вони проти всіх. Вони проти Європи, вони проти НАТО, вони проти

США. І єдиний спосіб звернути з цього шляху – це зустріти на ньому щось більше або сильніше.

(Укрінформ)

Глава МЗС Чехії Ян Ліпавський заявив, що рішення Праги призупинити урядові консультації із Словаччиною підтверджує свою правильність після останнього візиту глави словацького уряду Роберта Фіцо до Москви та зустрічі з «масовим вбивцею» Володимиром Путіним.

«Це був чеський уряд, який забезпечив незалежність від російських енергетичних поставок, щоб нам не довелося плазувати перед масовим вбивцею. І саме уряд Петра Фіали вирішив відкласти урядові консультації, що з кожним кроком словацького уряду стає дедалі більш далекоглядним», - прокоментував чеський міністр поїздки глави словацького уряду до Москви та зустріч із Путіним.

Ліпавський додав, що думає зараз «про всіх українців, які не можуть провести Різдво зі своїми близькими через Путіна».

Прем'єр-міністр Чехії Петр Фіала також заявив інформгентству СТК, що зовнішня політика Чехії «спрямована в протилежний бік від Росії». І саме тому за останні два роки чеським урядом було вжито «низку заходів, щоб стати енергетично незалежними від неї та мати змогу закупувати газ у більш надійних партнерів».

(УНІАН)

Радник з питань Європи в Раді з національної безпеки Сполучених Штатів Америки Майкл Карпентер:

Найвищою гарантією безпеки України стало б членство в Північноатлантичному Альянсі. Це може статися після припинення бойових дій. Коли припиняться бойові дії, якщо ця мета буде досягнута, за цим може слідувати членство в НАТО. І це дасть гарантію безпеки для України.

Наразі досягти цього доволі важко, оскільки триває гаряча фаза війни, а рішення про вступ країни до НАТО вимагатиме політичної волі від усіх членів Альянсу.

Водночас Карпентер підтримав ідею європейської військової місії, яка б гарантувала Україні, що Росія не піде далі, якщо буде підписано мирну угоду.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо прилетів у неділю до Москви і зустрівся із російським диктатором Володимиром Путіним.

Голова словацької опозиційної партії «Свобода і солідарність» (SaS) Браніслав Грелінг:

Роберт Фіцо - це ганьба для Словаччини. Вести переговори про щось з Путіним, чії руки по лікоть у крові, - це зрада не тільки нашої країни та її зовнішньої політики, а й наших союзників по ЄС і НАТО. Роберт Фіцо

поводиться не як очільник суверенної країни, а як звичайний колабораціоніст.

За його словами, з візитом Фіцо до Москви Словаччина опиняється в міжнародній ізоляції.

«Ми кажемо Володимирі Путіну і всім... проросійським політикам, що Роберт Фіцо не говорить від імені всієї нації», - додав Грелінг.

([Укрінформ](#))

Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо прилетів у неділю до Москви і зустрівся із російським диктатором Володимиром Путіним.

Депутат Європейського парламенту Пятрас Ауштрявічюс:

Російський газ все ще поєднує схожих за переконаннями автократів. Роберт Фіцо не має права повчати Україну і навіть дивитися в очі українцям!

24.12

([Українська правда](#))

Угорський прем'єр Віктор Орбан:

Війна закінчиться у 2025 році. Або її можна буде завершити мирними переговорами, або одна з воюючих сторін буде знищена.

Орбан переконаний, що після закінчення російської війни проти України європейські економіки, зокрема, й угорська, знову «матимуть великі економічні успіхи».

Разом з тим, говорячи про війну, він поскаржився, що «зірки на небі ще ніколи не склалися так погано, а останні 4 роки були найважчими відтоді, як вітри зміни режиму занесли мене в політику».

([Главком](#))

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан:

Мета зовнішньої політики розсудливої країни – збирати друзів. У світі має бути якомога більше країн, зацікавлених в успіхах угорців. Новому американському президенту подобається Угорщина. Наш друг – президент Туреччини, наш чесний партнер – президент Росії, наш хороший друг – прем'єр-міністр Ізраїлю.

(...). Америка та Європа разом витратили на війну близько 300 млрд євро. За ці гроші можна було досягти швидкого зростання рівня життя в усій Європі. Ми могли б вивести цілі Балкани на рівень європейського розвитку. Ми могли б стримати міграцію, ми могли б побудувати абсолютно нову європейську систему оборони. Але ці гроші згоріли. Результат? П'ята частина території України перебуває під окупацією, багато сотень тисяч людей загинули, сотні тисяч були покалічені та поранені, сотні тисяч залишилися вдовами та сиротами. Тим часом мільйони людей вимушено виїхали з України, чия інфраструктура, транспортна та енергетична системи були зруйновані дощенту, і країна не в змозі економічно підтримувати себе в осяжному майбутньому.

25.12

[\(Укрінформ\)](#)

Вночі 25 грудня російські війська завдали комбінованого удару по об'єктах паливно-енергетичного сектору України ракетами різних типів, а також ударними БПЛА і дронами-імітаторами.

Міністерство закордонних справ Естонії:

Навіть під час Різдва Росія вміє лише вбивати та руйнувати. Україна продовжує мужньо протистояти цьому злу, і наша підтримка залишається непохитною. Наша мета проста: справедливий і довготривалий мир, коли Росія буде відкинута до своїх кордонів.

[\(LIGA.net\)](#)

Вночі 25 грудня російські війська завдали комбінованого удару по об'єктах паливно-енергетичного сектору України ракетами різних типів, а також ударними БПЛА і дронами-імітаторами.

Призначений новообраним президентом США Дональдом Трампом спецпредставник з питань України та Росії Кіт Келлог:

Різдво має бути часом миру, але на Україну жорстоко напали саме на Різдво. Наносити масштабні ракетні та безпілотні удари в день Різдва Господнього неправильно.

Він зазначив, що світ уважно спостерігає за діями обох сторін. За словами Келлога, США зараз «як ніколи» налаштовані на те, щоб встановити мир в Україні.

[\(РБК-Україна\)](#)

Прем'єр-міністр Британії Кір Стармер наголосив, що він "віддає належне" стійкості українського народу та лідерству Президента України Володимира Зеленського перед обличчям ракетних і безпілотних атак кривавої машини російського диктатора Володимира Путіна, які тривають навіть на Різдво.

«Вступаючи в Новий рік, ми маємо подвоїти нашу рішучість поставити Україну в максимально сильне становище, щоб покласти край незаконній агресії Росії проти українського народу», - зазначив прем'єр.

[\(Укрінформ\)](#)

У 2014 році тодішній президент Австрії Гайнц Фішер приймав кремлівського лідера Володимира Путіна у Відні всього через кілька місяців після спроби анексії Росією Криму.

Експрезидент Австрії у 2004-2016 рр. Гайнц Фішер:

Путін постійно стверджував, що він не планує жодної військової акції. І я тоді багато розмовляв із друзями в Європі, зокрема з досвідченим міністром закордонних справ Люксембургу Ассельборном, який був дуже добре поінформованим і чітко говорив, що тут немає підстав для

занепокоєння, що ми не віримо, що це станеться. І Путін обманув нас усіх, і розпочав військову акцію, яка є непростимою, і це потрібно засудити.

Колишній президент Австрії також додав, що, «звісно, анексія Криму була незаконною та неприйнятною».

Поруч з цим, він дотримується позиції, що у минулому керівництво нейтральної Австрії займало правильну позицію щодо РФ та Путіна.

«Я вважаю, що австрійська позиція щодо Путіна, протягом років, як і щодо його попередників, була розумною, важливою та орієнтованою на діалог», - сказав Фішер.

Окремо він вказав на те, що у свій час, особливо, на посаді міністра науки Австрії, «опікувався українськими справами», і навіть отримав звання почесний доктор Національної академії наук України.

26.12

[\(РБК-Україна\)](#)

Голова польського уряду Дональд Туск:

У ніч на Різдво Росія завдала масованого ракетного удару по українських містах. Тоді у різдвяному інтерв'ю прем'єр-міністр Орбан назвав Путіна чесним партнером угорців. А міністр Романовський повторив терпляче завчені побажання того дня: «Щасливого Різдва».

[\(РБК-Україна\)](#)

Посол Нідерландів в Україні Алле Дорхаут:

Насамперед важливо розуміти, що санкції - це інструмент зовнішньополітичного тиску. І це лише один із інструментів - важливий, але не «водонепроникний». Важко запровадити санкції, які були б на 100% «водонепроникними».

Він додав що однією з найбільших проблем є підтримка Росії з боку Китаю, який постачає продукцію для її військово-промислового комплексу.

Також посол зазначив, що розірвати союз Москви з Північною Кореєю та Іраном складно.

Дорхаут позитивно оцінив зусилля Європейського Союзу, який нещодавно ухвалив 15-й пакет санкцій. Він висловив сподівання, що під польським головуванням ЄС зможе підготувати і 16-й пакет.

«Ми працюємо над покращенням наших санкцій знову і знову, але розуміємо, що певні лазівки завжди залишатимуться», - наголосив він.

[\(РБК-Україна\)](#)

Канцлер Німеччини Олаф Шольц:

Я вже двічі розмовляв з майбутнім президентом США Трампом, і ми погодилися, що ми - США і Європа - повинні тісно координувати один з одним всі ці питання. На більш пізньому етапі ми також будемо обговорювати гарантії безпеки для України, і Німеччина також відіграватиме в цьому важливу роль.

У Шольца також запитали, чи буде Німеччина відправляти до України своїх солдатів під час можливого припинення вогню.

«Я не відправлятиму жодного німецького солдата на цю війну. Ця дискусія є дуже дивною, коли метою зараз є забезпечення того, щоб Україна не залишилася наодинці і щоб ми продовжували постачати зброю. Зараз для всіх було б важливіше зрозуміти, чи можуть вони зробити більше для подальшої підтримки України», - відповів він.

Водночас він відмовився розкривати деталі телеіонних розмов з новобраним президентом США Дональдом Трампом.

«Я цілком упевнений, що - всупереч деяким побоюванням - нам вдасться досягти скоординованої політики щодо України між США та Європою, а також між США та Німеччиною», - підкреслив він.

При цьому Шольц заявив, що Трамп хоче припинення війни. І у канцлера склалося враження, що він так само переконаний, що це вдасться лише тоді, коли Україна буде сильною у військовому плані.

(РБК-Україна)

26 грудня було пошкоджено підводний кабель, що з'єднує Фінляндію та Естонію.

Президент Фінляндії Александр Стубб повідомив, що вже отримав звіт про інцидент із кабелем у Фінській затоці:

Ми уважно стежили за ситуацією з Петтері Орпо (прем'єр-міністр Естонії, - ред.) вчора. Ризикам, які становлять судна, що належать до російського тіньового флоту, необхідно протидіяти.

27.12

(Укрінформ)

Радник Білого дому з питань стратегічних комунікацій Джон Кірбі:

Очевидно, що російські та північнокорейські військові лідери ставляться до цих військ як до витратного матеріалу та віддають їм накази безуспішно атакувати українську оборону.

Він описав наступ північних корейців військ як «масовані піші атаки».

«Схоже, що ці солдати КНДР пройшли глибоку ідеологічну підготовку», - додав Кірбі.

За його словами, північнокорейські війська зазнають масових втрат на передовій. Крім того, зауважив він, є доповіді про те, що солдати КНДР вчиняють суїцид замість того, щоби здатися Україні.

(РБК-Україна)

Україна відмовилася продовжувати дію контракту про транзит російського газу до Європи через свою територію, що закінчується 31 грудня.

Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо пригрозив припинити постачання електроенергії в Україну. Таким чином він хоче помститися за відмову Києва транзитувати російський газ до Європи.

«Після 1 січня ми оцінимо ситуацію та можливі взаємні заходи проти України. У разі потреби ми припинимо постачання електроенергії, яка вкрай необхідна Україні під час відключень мережі», - сказав Фіцо.

Словацький прем'єр виправдовує погрозу, вказуючи на значний вплив припинення потоків російського газу на економіку Європи.

За його словами, ЄС зіткнеться з додатковими витратами на електроенергію в розмірі 120 млрд євро (125 млрд доларів) протягом наступних двох років у результаті зупинки транспортування російського газу.

(РБК-Україна)

Міністр закордонних справ ФРН Анналена Бербок:

Зараз кораблі майже щомісяця пошкоджують важливі підводні кабелі в Балтійському морі. Екіпажі кораблів опускають якорі у воду, тягнуть їх милями по морському дну без видимої причини, а потім втрачають їх під час підняття.

Вона наголосила, що їй «більш ніж важко» повірити у такі випадковості. Міністр зауважила, що у цифровому світі підводні кабелі є «комунікаційними жилами, які тримають світ разом».

Бербок також підкреслила, що є всі підстави вважати, що EstLink 2 та інші кабелі пошкодили танкери. При цьому дипломат послалась на фінську поліцію, яка вважає дуже ймовірним, що саме якір корабля зачепився об троси, які були пошкоджені.

«Поточний інцидент ще раз показує: часто застарілий російський тіньовий флот, до якого належить корабель, який зараз затримано Фінляндією, становить велику небезпеку для нашого довкілля та нашої безпеки. Росія використовує його для фінансування своєї агресивної війни в Україні, що порушує міжнародне право», - підсумувала вона.

Реакція представників української громадськості

Українське суспільство демонструє прагматизм у питаннях переговорів і своєї безпеки та готове до непростих рішень – експертне обговорення ([Фонд «Демократичні ініціативи»](#)).

Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова напередодні нового року провели дослідження суспільних настроїв та очікувань українців. Результати опитування були презентовані на пресконференції «Підсумки 2024 року: в очікуванні справедливого миру?».

Як і в попередні роки, серед почуттів, які відчувають українці, думаючи про своє майбутнє, на першому місці залишається надія (55%). Однак одразу за нею йде тривога (45%). Про це під час презентації даних зазначив науковий радник Фонду «Демократичні ініціативи», професор політології НаУКМА Олексій Гарань. Він зазначив, що ці дві емоції вже тривалий час посідають провідні місця, щоправда співвідношення відчуттів громадян змінюється залежно від обставин (...).

З'ясовували соціологи й ставлення громадян до можливих мирних переговорів з Росією. 73% українців вважають, що Росія повинна виконати певні умови перед початком таких перемовин.

Думки щодо гіпотетичного вступу України до НАТО за умов частково окупованих територій розділилися. 47% респондентів висловилися за такий крок, за умови отримання гарантій безпеки. 36% вважають, що такий сценарій не вирішить проблем, бо Україна має звільнити всі території або отримувати гарантії для всієї країни (...).

Прокоментував Андрій Биченко і ставлення українців до можливих мирних переговорів з Росією. За його словами, підтримка ідеї переговорів зростає, проте це не означає готовності громадян до поступок (...).

Чоловік Тоні Матвієнко розсекретив суму, яку збирає за місяць на ЗСУ ([РБК-Україна](#)).

Український співак вірменського походження, автор пісень і заслужений артист України Арсен Мірзоян розповів, скільки грошей він щомісяця збирає разом із дружиною Тонею Матвієнко і передає на ЗСУ.

Артист підкреслив, що він збирає близько мільйона гривень (...).

Також артист зазначив, що він спільно з іншими артистами за час повномасштабної війни перегнали багато машин на фронт (...).

До слова, співак з 2014 року допомагає ЗСУ, а після початку повномасштабного вторгнення став займатися цим ще більше. Він також

їздить у гарячі точки, де виступає перед військовими, щоб підняти їхній бойовий дух (...).

На Чернігівщині на благодійному концерті зібрали понад 13 тисяч гривень на ЗСУ ([0462](#)).

У Змітневі, що на Сосниччині, на благодійному концерті зібрали 13400 гривень для ЗСУ. Також були розіграш лотереї та ярмарок, на якому продавали різноманітні смаколики.

Про це розповідають на сторінці Сосницької громади (...).

Щасливчики безпрограшної лотереї отримали цікаві призи у вигляді живих кроликів, гусей, курей, шампанського тощо. Кошти на придбання призів лотереї виділив Євгеній Титаренко.

Під час хвилини мовчання вшанували загиблих захисників та висловили надію на найшвидше закінчення війни та повернення всіх воїнів живими.

У Львові відбувся костюмований «Забіг зіздарів»: учасники зібрали пів мільйона гривень на ЗСУ ([Суспільне.Львів](#)).

Сьогодні, 22 грудня, у Львові відбувся благодійний костюмований «Забіг зіздарів». Учасники у святковому одязі та з різдвяними зіздами пробігли 5 км центром міста. Їм вдалось зібрати 500 тисяч гривень на зброю, транспорт і дрони для бойових бригад ЗСУ.

Забіг стартував із дворика Ратуші. Бігуни подолали 5 км центральними вулицями міста та повернулися на площу Ринок. У Ратуші учасники заколядували, пригостилися пампухами та теплими напоями.

Оскільки забіг різдвяний, бігуни дотрималися спеціального дрескоду та одягнули елементи українського традиційного одягу, а з собою взяли різдвяні зізди (...).

«Різдвяні дзвони Перемоги» — як у Житомирі учасники дитячого конкурсу малюнка збиратимуть донати на ЗСУ ([Суспільне.Житомир](#)).

Упродовж трьох тижнів, починаючи із 3 грудня, у Житомирі триває щорічний міський конкурс дитячого малюнка на різдвяну тематику. Під час підбиття підсумків його учасники візьмуть участь у лотереї, а також доєднаються до благодійного ярмарку зі збору грошей для бійців ЗСУ.

Про це розповіла одна із свіворганізаторок заходу, директорка міської музичної школи імені Б.М. Лятошинського Валентина Чудовська.

За її словами, такий творчий захід для дітей за спільної ініціативи музичної школи та керівниці громадської організації «Арт-простір «Сонях» художниці Яни Сіхневич, а також за підтримки Управління культури міськради у Житомирі проходить третій рік поспіль (...).

Виручені гроші від благодійного аукціону-продажу передадуть на потреби військовослужбовців ЗСУ.

У Києві проведуть Маланку, щоб зібрати кошти на ЗСУ. Як долучитися ([Відеж Україна](#)).

Так хочуть зібрати кошти на мобільні пункти управління для ГУР Міноборони разом із благодійним фондом «Гуркіт». Ціль збору – 200 000 гривень. Задонейтити можна за посиленням. Маланкувати будуть у костюмах Василя, Кози, Діда й Чортів. Виступатимуть з піснями в барах, книгарнях і музеях (...).

На ЗСУ – 50 мільйонів: у Боратині ухвалили бюджет громади ([Конкурент](#)).

У Боратинській громаді ухвалили бюджет на 2025 рік. Серед найважливіших видатків – армія та безпека.

Відповідне рішення ухвалили під час чергового пленарного засідання сесії сьогодні, 24 грудня (...).

Разом з тим у сільській раді наголошують: сума не є остаточною і буде змінюватися впродовж року залежно від потреб військових і їх запитів.

Середня сума донату — 410 грн. Скільки наші люди зібрали на ЗСУ в 2024 році? ([20 хвилин](#)).

За статистикою, так за неповний рік зібрали майже 40 мільярдів гривень, тоді як найбільші фонди України — 19 мільярдів.

Близько 2 мільйонів людей щомісяця скидаються на банку — у порівнянні до перших місяців повномасштабної війни кількість добродіїв виросла у 15 (!) разів.

Про це свідчать дані Монобанку, розповідає Опендатабот.

Українці стали частіше донатити саме на банки, аніж великим фондам та благодійним організаціям. Наприклад, три найбільших фонди країни — Фонд Притули, Повернись живим та United24 — за весь минулий рік зібрали близько 19 млрд грн.

Тоді як у 2024-му кожного місяця близько 115 тисяч людей відкривали волонтерські збори. До порівняння, торік збори відкривало в 1,3 раза менше людей — близько 85 тисяч. Середня сума донату, в порівнянні з першим роком повномасштабної війни, збільшилася у 1,6 раза: з 250 до 410 гривень.

Через це росте й загальна сума зібраних коштів — за неповний 2024 рік на банки уже зібрано майже 40 мільярдів гривень. А це у 1,4 раза більше, аніж за весь минулий рік. Та майже у п'ятеро більше, ніж у 2022 році.

Побільшало й донатів: 8,8 мільйона транзакцій на місяць проти 1 мільйона транзакцій на місяць у 2023-му (...).

У Рожищі з аукціону продають колекцію монет, щоб зібрати гроші на ЗСУ ([Район.Рожище](#)).

У місті Рожище виставили на аукціон колекцію монет 60-80 років 20 століття. Їх стартова ціна – 5 000 гривень.

Про благодійний лот 25 грудня розповіла волонтерка Віра Шварцкоп.

Монети зібрав і надав для аукціону колекціонер Федір Покидько. У колекцію, яку можна викупити, входить 45 різних радянських рублів, є всі шість «олімпійських монет» (...).

Мартин і Машка підкорили ТікТок: як фронтові тварини збирають сотні тисяч для ЗСУ ([ТСН](#)).

Фронтові тварини стали зірками соцмереж на Запоріжжі. Біка Мартина і свиню Машку військовослужбовець Максим вивіз з передової на Донеччині. Тварини дивом вижили на замінованій землі під щільним вогнем ворога.

А після евакуації отримали свій акаунт у Тіктоці, завоювали серця тисяч підписників і тепер допомагають збирати своєму господарю допомогу на ЗСУ (...).

Київ передав на фронт 58 систем РЕБ ([Укрінформ](#)).

Громада столиці передала бійцям на фронт 58 систем радіоелектронної боротьби.

Міський голова Києва Віталій Кличко:

Від громади Києва передали на фронт бійцям чергову партію необхідної допомоги - 58 систем РЕБ. По 22 нових системи РЕБ «Апостол» (6-канальних) отримали військові 27-ї Печерської бригади та 25-ї бригади імені князя Аскольда Національної гвардії України. 14 спеціалізованих танкових багатоканальних РЕБів «Морок 5» передали бійцям 5-ї окремої танкової бригади Сухопутних військ ЗСУ.

Він зазначив, що РЕБи дозволяють ефективно протидіяти агресору та рятують життя українських захисників.

За словами Кличка, від початку цього року з бюджету столиці 27-ма та 25-та бригади НГУ отримали на оснащення по 30 млн грн.

Майже три чверті українців підтримують ідею відновлення ядерної зброї ([Укрінформ](#)).

До ідеї відновлення ядерної зброї в цілому прихильно ставляться 73% українців, не підтримують – 20%.

Про це свідчать результати опитування, яке Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) упродовж 2-17 грудня 2024 року.

«У середині 1994 року 50% українців вважали, що Україна має стати без'ядерною державою, а за володіння ядерною зброєю виступали 30%. Решта 20% мали невизначені погляди. Трохи пізніше того самого року, восени, ми ставили запитання в трохи іншому формулюванні, але при якому 29% виступали за збереження ядерної зброї, 42% підтримували вивезення ядерної зброї з території України, а 29% мали невизначені погляди», – зазначають у КМІС.

Причому, за даними соціологів, на той період (1994 рік) питання ядерної зброї у свідомості українців значно поступалося за актуальністю іншим питанням. На запитання, які проблеми найбільше турбують українців, лише 5% до топ-проблем зараховувати питання ядерної зброї.

Нині, за даними опитування, в цілому 73% українців прихильно ставляться до ідеї відновлення ядерної зброї. Не підтримують – 20% (і ще 7% мають невизначені погляди).

«Якщо ж ми говоримо про втрату підтримки і санкції від Заходу (в разі відновлення ядерної зброї в Україні – ред.), то прихильне ставлення до відновлення ядерної зброї знижується до 46%, а частка тих, хто не підтримає таку ініціативу, зростає до 44% (і решта 10% мають невизначені погляди). Проте якщо Україна має достатньо ресурсів протриматися до моменту отримання ядерної зброї, то 58% готові були би піти на втрату підтримки Заходу з метою отримання ядерної зброї. Не підтримали би рішення отримати ядерну зброю за такого сценарію – 33% (і решта 8% мають невизначені погляди)», – йдеться у повідомленні.

У цьому опитуванні КМІС також ставив запитання, чи українці довіряють НАТО (із членством в якому більшість українців пов'язують надії нарешті отримати дієві гарантії безпеки та запобігти майбутнім російським агресіям). «Довіра НАТО не суперечить бажанню відновити ядерну зброю. Навіть більше, якщо говорити про в цілому бажання відновити ядерну зброю, найбільше цього прагнуть ті, хто довіряє НАТО», – підсумували соціологи.

КМІС провів власне всеукраїнське опитування громадської думки «Омнібус», до якого додав запитання про відновлення Україною ядерної зброї. Методом телефонних інтерв'ю (САТІ) на основі випадкової вибірки мобільних телефонних номерів у всіх регіонах України (підконтрольна уряду України територія) було опитано 2000 респондентів.

Майже половина українців згодні на вступ у НАТО без окупованих територій – опитування ([Українська правда](#)).

За даними опитування, 47% українців готові підтримати вступ України в НАТО, якщо частина українських територій залишиться окупованою РФ.

Результати опитування Фонду «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова з 29 листопада по 14 грудня 2024 року показують, що у грудні 2024 року 47% респондентів ствердно відповіли на питання про підтримку вступу України до НАТО у разі, якщо частина її території залишиться окупованою. Це на 14 відсоткових пунктів вище, ніж червні 2023 року.

Не готові підтримати вступ у НАТО, якщо частина території України буде окупована, 36% опитаних, що на 16 відсоткових пунктів менше, ніж у червні 2023 року.

Частіше про неготовність підтримати вступ до НАТО, якщо частина українських територій залишиться окупованою, повідомляли респонденти

віком від 50 років (40%); респонденти, які до повномасштабного вторгнення проживали у східних (36%), центральних (38%), південних (48%) областях; респонденти, які живуть за межею бідності (46%); респонденти, які не мають близьких на тимчасово окупованих територіях (42%).

На думку 55% опитаних, найкращим варіантом гарантування безпеки для України є вступ у НАТО.

Нейтральний статус, забезпечений міжнародними гарантіями, підтримує 12% опитаних.

Із запропонованих варіантів менш надійними з погляду безпеки країни для респондентів виявилися позаблоковий статус України з обмеженням власних оборонних спроможностей і ставка виключно на власні сили зі збереженням оборонних спроможностей – ці сценарії підтримали по 3% респондентів.

60% опитаних вважають, що унеможливити повторну військову агресію з боку РФ здатен лише вступ України в НАТО. Серед інших оборонних стратегій, які можуть бути ефективними для захисту від повторного нападу РФ, респонденти також часто називали відновлення ядерного статусу держави (39%).

Під час опитування методом face-to-face було опитано 1518 респондентів віком від 18 років з усіх підконтрольних уряду територій України.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

Легендарний Стінг заспівав хіт *Shape of my Heart* під українську бандуру ([УНІАН](#)).

Відповідне відео з'явилося на Facebook-сторінці Radio ROKS. Відомо, що на українському національному музичному інструменті грав військовий та учасник «Культурного десанту» Тарас Столяр, який брав участь у боях на Київщині, Харківщині й Донеччині. Стінг сидів навпроти українського захисника та підспівував йому.

Австрійський Карітас закликав і далі допомагати Україні ([Укрінформ](#)).

Благодійний фонд «Карітас» закликав громадян та федеральний уряд Австрії до продовження допомоги українському народу, особливо взимку.

Директор віденського «Карітасу» Клаус Швертнер:

Саме зараз, взимку, потреби людей, особливо людей похилого віку та дітей, є особливо великими. Україну щодня атакують безпілотниками і ракетами. Ми не повинні обманювати себе: Хоча останнім часом Україна значною мірою зникла зі шпальт газет, війна тут триває з незмінною жорстокістю.

Він додав, що у питанні допомоги Україні йдеться «не про спринт, а марафон». «Можливо, це буде найдовший марафон, який Австрії та Європі довелося пробігти з часів Другої світової війни. Але ми це бачимо: наша допомога працює, і вона має велике значення для багатьох чоловіків, жінок і, перш за все, для 5 мільйонів дітей - особливо зараз, на Різдво», - додав директор віденського «Карітасу».

З початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну завдяки допомозі австрійців «Карітас» доставив в Україну близько 500 тонн допомоги, «чверть мільйона людей в Україні також отримали підтримку у вигляді продуктових наборів, засобів гігієни та питної води».

Директор віденського «Карітасу» звернувся до відповідальних осіб у федеральному уряді Австрії з проханням не припиняти гуманітарну допомогу Україні в наступному році і забезпечити відповідне фінансування. «Допомога повинна продовжуватися, тому що потреба в ній зростає, оскільки війна триває. Ми просимо про цю допомогу в час, який також є складним для людей в Австрії. Але досвід останніх кількох місяців дає мені впевненість, що багато австрійців хочуть приєднатися до нас, щоб зробити можливим маленьке різдвяне диво для наших сусідів в Україні», - сказав Швертнер.

Із Литви вирушить колона із 30 автомобілів для українських військових ([Європейська правда](#)).

26 грудня з литовського міста Каунас в Україну вирушать понад 30 автомобілів, призначених для військових.

Як заявили у фонді, який організовує автоколону, це вже 11-а колона, і волонтери поїдуть до Харківської, Донецької, Херсонської та Сумської областей, щоб особисто передати автомобілі, які будуть завантажені буржуйками, теплими речами, окопними свічками, сухими пайками та іншими предметами першої необхідності.

Також у четвер у Кулаутуві буде організовано піший похід за Україну, зібрані кошти від якого підуть на потреби українцям.

Один з організаторів маршу Неріус Будрис:

Лише тому, що Україна все ще воює, ми тут, у Литві, можемо святкувати Різдво у мирі та спокої. Найменше, що ми можемо зробити в цій ситуації – присвятити один з трьох днів на підтримку українців, які борються за свободу. Допомогти не лише грошима, але й морально.

В семи країнах Західної Європи різко впала готовність підтримувати Україну до перемоги ([Українська правда](#)).

Грудневе опитування YouGov у Франції, Німеччині, Італії, Іспанії, Швеції, Данії та Великій Британії показало, що бажання громадськості підтримувати Україну до перемоги – навіть якщо це означає продовження війни – різко знизилася в усіх семи країнах за останні 12 місяців.

Опитування показало, що готовність підтримувати Україну до перемоги над Росією залишається високою у Швеції (50%) і Данії (40%), а у Великій Британії – 36%, але ці рівні знизилися на 14 пунктів порівняно з січневими показниками 57%, 51% і 50%.

За той самий період відсоток тих, хто віддає перевагу досягненню миру шляхом переговорів, зріс до 55% з 45% в Італії, 46% (38%) в Іспанії, 43% (35%) у Франції та 45% (38%) у Німеччині, що супроводжувалося відповідним падінням готовності підтримувати Україну до її перемоги.

Було незрозуміло, чи ця зміна відображає зниження інтересу, чи зростаючу втому. У Франції, Німеччині та Швеції частка тих, хто бажає Україні перемоги – і вболіває за її перемогу, – залишається стабільною з початку 2023 року, хоча в інших країнах вона знизилася.

Більшість західноєвропейців вважають, що союзники недостатньо допомагають Україні у війні ([Українська правда](#)).

Результати грудневого опитування YouGov у Франції, Німеччині, Італії, Іспанії, Швеції, Данії та Великій Британії показало, що більшість західноєвропейців вважають, що союзники України роблять недостатньо, як з точки зору економічних санкцій проти Москви, так і з точки зору військової та іншої допомоги Києву, щоб запобігти перемозі Росії у війні.

Близько 66% данців, 63% шведів та іспанців, 59% британців, 53% німців та італійців і 52% французів сказали, що загальна допомога Україні є недостатньою.

Однак мало хто вважає, що їхня країна повинна збільшити підтримку.

Меншість – від 29% у Швеції до 21% у Великій Британії та Німеччині, до 14% у Франції і лише 11% в Італії – вважали, що їхній уряд повинен збільшити допомогу Україні, при цьому більша частка опитаних у кожній країні говорила, що її слід або зберегти, або зменшити.

Що стосується конкретних заходів, таких як посилення санкцій, постачання більшої кількості зброї, відправка більшої кількості військ на підтримку членів НАТО в Східній Європі або координація авіаударів по російських цілях в Україні, то підтримка була стабільною або нижчою, ніж раніше.

Врегулювання конфлікту вважали більш імовірним респонденти в Данії (47%), Німеччині (40%), Великій Британії і Франції (38%) та Італії (36%), тоді як продовження бойових дій вважали дещо більш імовірним сценарієм респонденти в Іспанії (36%) та Швеції (35%).

Також мешканці країн Західної Європи розділилися в думках щодо того, як вони ставляться до мирного врегулювання, яке залишило б Росії контроль принаймні над деякими частинами України, які вона незаконно захопила після вторгнення в лютому 2022 року, як це, за повідомленнями, може планувати обраний президент США Дональд Трамп.

Генпрокуратуру Словаччини просять розслідувати візит Фіцо до Москви ([Укрінформ](#)).

Словацьке громадське об'єднання «Мир Україні» звернулося до Генпрокуратури Словаччини із проханням розслідувати поїздку прем'єр-міністра Роберта Фіцо до Москви.

Члени словацької асоціації також бажають дізнатися, хто їздив із Фіцо під час його нещодавнього візиту до російської столиці, а також з якою метою.

Об'єднання «Мир Україні» у понеділок, 23 грудня, провело у Братиславі акцію протесту проти візиту словацького прем'єра до Москви, на яку вийшли близько 3 тисяч людей.

«Через Фіцо Путін посилює російський вплив, російську пропаганду, а також гібридну війну проти Словаччини та наших справжніх союзників», – заявили в асоціації.

Водночас опозиційна партія у Словаччині «Свобода і солідарність» (SaS) разом з іншими опозиційними партіями має намір ініціювати спеціальну сесію парламенту з вотумом недовіри уряду Фіцо. Депутати опозиції розглядають візит прем'єра до РФ як державну зраду, говорячи, що Фіцо поводить себе не як прем'єр-міністр суверенної держави, а як колабораціоніст.

У Литві через виступи в Росії скасували концерти американського рок-музиканта (Укрінформ).

Відомий американський рок-музикант Марко Мендоса, який мав дати у лютому два концерти у Литві, змушений буде скасувати свою поїздку.

Агенція Die Hard мала намір організувати в Литві концерти 61-річного рокера, який раніше грав у групах Whitesnake та Thin Lizzy. 20 лютого басист Мендоса мав виступити з гуртом у вільнюській залі Vakaris, 21 лютого – у каунаській залі Oazė.

Однак днями з'ясувалося, що на шляху до Литви музикант вирішив виступити в Росії, де раніше вже давав кілька концертів. Також у лютому він має намір дати концерти в невеликих російських містах – Обнінську, Володимирі, Кіржачі.

При цьому сам музикант у своїх соціальних мережах не анонсував виступи в Росії. Проте інформацію про них можна легко знайти на сайтах концертних залів, на майбутні виступи продаються квитки.

Представник агенції Die Hard Артурас Мирончікас:

Це був шок, тому що ми дуже чітко сказали під час переговорів, що концерти в Росії для нас – червона лінія. Ці його плани стали для нас повною несподіванкою.

Незабаром було повідомлено, що концерти Марко Мендоси у Литві не відбудуться.

Експертні оцінки

(УНІАН)

26 грудня було пошкоджено підводний кабель, що з'єднує Фінляндію та Естонію.

Президент Центру глобалістики «Стратегія XXI» Михайло Гончар:

Я переконаний у тому, що це – диверсія. Оскільки це вже не вперше пошкоджуються кабелі зв'язку. По суті, чотири випадки за останні півтора року. Причому один з цих випадків – пошкоджений газопровід «Balticconnector» між тою ж Фінляндією і Естонією. А тепер ще й силовий кабель, який передає електроенергію.

У принципі, у світі використовуються три типи підводних комунікацій. Мова про підводні газопроводи, підводні волоконно-оптичні кабелі зв'язку, яких найбільше, і, власне, силові кабелі, по яких передається електроенергія.

І зараз можемо казати, що фактично, усе, що є у Балтійському і Північному морях, випробувано на предмет того, як це можна пошкодити. І в усіх випадках відпрацьовано методологію диверсійних дій.

Якщо говорити про те, чому це не було зупинене після першого випадку і продовжується, то відповідь така: тому, що реальні винуватці, реальні актори цих дій не називаються.

Приміром, відбулася якась надзвичайна ситуація – розірвався кабель. Сам по собі він не розривається. Можуть бути, звичайно, випадкові дії, пов'язані з тим, що не там кинули якір, чи траулер не там сітки закинув, але тут – не той випадок... І реакція на подію – заяви на кшталт німецько-фінської, що «сторони глибоко стурбовані розірваним підводним кабелем», що «європейська безпека знаходиться під загрозою через гібридну війну зловмисників». Але «зловмисника» ніхто не називає.

Це дуже зручно для Росії, яка свої диверсійні дії маскує під такий «випадковий інцидент». Ба більше, слабка реакція Заходу призводить до того, що далі, коли «зловмисник» навіть буде названий, спрацьовує принцип: «а ви доведіть!».

Що кидається у вічі, коли ми згадаємо перший інцидент від 7 жовтня 2023 року? Тоді одночасно були розірвані і телекомунікаційний кабель, і «Balticconnector». Там фігурувало китайське судно, теж контейнеровоз Newnew Polar Bear, який, як з'ясувалося, тягнув за собою якір 185 км.

185 км тягнути якір – це може залишитись непоміченим? Ні, не може. Так само, як і у листопаді, здається, у ніч з 17 на 18 листопада, коли теж китайське судно розірвало два кабелі: волоконно-оптичного зв'язку поміж Швецією і Литвою в одному випадку, і Фінляндією і Німеччиною – в іншому випадку. І теж воно волочило якір десь 170 км...

Тому, коли вже є третій випадок, і знову фігурує фактично китайське судно (хоча воно під прапором Гонконгу, але Гонконг так само є територією Китаю), видно, що є певна методологія. Тобто, один раз – це може бути випадковість, а два, тим більше три – це вже видно системність.

У першому випадку, контейнеровоз втік. Сховався. Продовжує працювати, не виходячи за межі Китаю. Хоча він був призначений і робив експериментальний рейс по північному морському шляху для подальших контейнерних перевезень з Китаю в Європу. Але більше він тут не з'являється. Очевидно, що не з'являється тому, що може бути заарештований.

У другому випадку – у листопаді поточного року, судно вдалося затримати. Воно стоїть десь у водах між Швецією і Данією. Ідуть слідчі дії.

Але варто зазначити, що обидва рази у цих суден були цікаві екіпажі. Торік на судні переважно був російський екіпаж. В другому випадку, про який я згадую, екіпаж очолював російський капітан. Себто, усе це вказує на те, що за цим стоять відповідні спецслужби Російської Федерації.

В Міністерстві оборони Росії є таке собі головне управління глибоководних досліджень, яке в останні десять років якраз було націлене на те, щоби працювати з підводними комунікаціями ворога. Тобто, країн-членів ЄС і НАТО. Для того, щоби підготувати на певний час "Ч" не просто відповідні плани дій, а вже визначити реальні точки, де потрібно буде чи закласти вибухівку, чи виконати у той, чи інший спосіб диверсійні дії. Зараз якраз відпрацьовується методологія, я би навіть сказав, доволі високе мистецтво підводної війни, коли з'ясувати так швидко, хто це зробив, у який спосіб – не уявляється можливим.

Також варто пам'ятати, що зона Балтійського моря належить до компетенції Балтійського флоту РФ, і низка його спецпідрозділів дислоковані, в основному, у Калінінградській області - в місті Балтійськ і в селищі Парусне. Ці спецпідрозділи займаються диверсійною і контрдиверсійною діяльністю на морських театрах воєнних дій. У даному випадку – на Балтійському.

У мене немає жодних ілюзій щодо того, хто це зробив. Як я сказав, простежується певна системність. Випробували усе, що можна, і як робити.

Думаю, що одна з цілей цих інцидентів – це така собі прихована погроза. Це дуже прозорий натяк європейцям, який лягає у російську стратегію залякування Заходу, у даному випадку європейців, що не варто підтримувати Україну, не варто вводити санкції проти Росії, не варто щось робити проти російського танкерного флоту, якщо ви щось замислили. Мовляв, бачите, що тут «хтось» може заподіяти вам зле. А раз ви не називаєте цього «хтось», то це точно не ми, доведіть...

У північній Атлантиці, де пролягає найбільше кабелів зв'язку, а також є газопроводи, які йдуть з норвезьких родовищ на європейський континент і до Британії, теж відмічається певна розвідувальна активність російських

суден. Мова про судна і Північного флоту, і Балтійського флоту, які там роблять операції з рекогностування, вивчають, як розміщені газопроводи.

Там також багато силових кабелів, тому що є велетенські офшорні вітропарки на Північному морі. Я колись підраховував, їхня загальна потужність, приблизно, 25 ГВт. Це еквівалент 25 стандартних атомних реакторів. Якщо, грубо кажучи, все це обірвати водночас, то виникне проблема енергодефіциту в Північній Європі.

(...). Це і відповідь (на останні санкції Євросоюзу, - ред.), і одночасно попередження на майбутній, шістнадцятий пакет санкцій, який Європейський Союз готує на кінець лютого – до третьої річниці від російського повномасштабного вторгнення в Україну. Мовляв, будете продовжувати у цьому напрямку, значить, буде вам ще гірше.

Адже силових кабелів ще не розривали. Тим більше, Estlink 2 – 650 мегаватів, він потужніший за Estlink 1, у якого 350 мегаватів. І, крім того, у 2022 році було досягнуто і підписано меморандум між Естонією та Фінляндією про будівництво найближчими роками ще Estlink 3 потужністю у тисячу мегават. І на тлі цього Росія натякає європейцям: «Ви зібрались щось будувати? Вам би це зберегти».

([Еспресо](#))

Російський опозиційний політик Марк Фейгін:

Фактично припиняти вогонь, про що всі говорили, що мало стати прологом до переговорів, коли всі сідають за стіл і починають обговорювати, у Москві не мають наміру. Це повторюється в різних формулюваннях. Сам Путін цього прямо не сказав на великій пресконференції, але інші, зокрема Песков, заявляли, що ніхто припиняти вогонь не збирається - їм потрібен “всеосяжний мир, великий, остаточний”. Тобто передбачається, що Україна, погодившись на певний ряд умов, сідає за стіл переговорів. Але війна не припиняється, вона триває, і під цим важелем тиску Україна продовжує поступатися знову і знову. І ці поступки не матимуть кінця. Жодної згоди з боку Москви, тепер уже Путін публічно це озвучив, на пропозицію про припинення вогню і, відповідно, початку переговорів немає.

Чому Путін такими манівцями, обминаючи різні кути, намагається зобразити, що вони нібито готові й до компромісів дипломатичних і до всього іншого? Але ж ці застереження фактично зводять нанівець це бажання і цю готовність. Адже Путін боїться створити вигляд публічно як людина, як сторона, яка торпедує мирну угоду, мирний процес. Оскільки, як стверджував Трамп під час своєї передвиборчої кампанії, той, хто стане порушником цього мирного плану чи руху до миру, той і постраждає. Відповідно, якщо Україна буде блокувати цей процес, вона недоотримає зброю. Якщо це зробить Москва, то Україна отримає не просто всю зброю, яку мала б отримати, а ще й додаткову. Це дасть змогу військовим шляхом змінити ситуацію й змінити позицію Москви.

(НВ)

Політолог Володимир Фесенко:

Останні заяви Путіна, реакція на них Зеленського, заяви Трампа та представників його команди дозволяють зробити деякі висновки щодо перспективи ймовірних переговорів про завершення війни.

Ключова теза, на яку треба звернути увагу, — це наполегливі заяви Путіна про нелегітимність української влади (вже не тільки президента Зеленського, а всієї нинішньої української влади).

Дехто це тлумачить таким чином, що Путін наполягатиме на необхідності перевиборів в Україні ще до офіційного початку мирних переговорів. Я скептично ставлюся до цієї версії, тому що для перевиборів в Україні треба спочатку домовитися про припинення вогню, і про перевибори в Україні як умову подальших мирних переговорів. Тобто все рівно доведеться починати переговори, в тому числі, і з Україною. І перевибори затягнуть цей процес, як мінімум, іще на півроку, що навряд сподобається Трампу, який прагне завершити війну в Україні якомога скоріше.

Інша версія полягає в тому, що таким чином Путін хоче зірвати майбутні мирні переговори. Але поки нема що зривати. Не має жодних мирних переговорів, і навіть реальних спроб домовитись про їхній початок. Крім того, Путін публічно (на «Прямій лінії») заявляє про готовність до переговорів і навіть до компромісів. Правда, очевидним є питання: а наскільки можна довіряти заявам Путіна? (...).

Кремль явно хоче скористатися недостатньою готовністю команди Трампа до змістовних переговорів і відсутністю у Трампа чіткої стратегії мирних переговорів і намагається нав'язати майбутній американській Адміністрації свою переговорну гру (...).

(НВ)

Оглядач Іван Яковина:

Зараз досить активно публічні розмови, неопублічні консультації та переговори тривають на тему можливого перемир'я. Звідусіль уже лунають повідомлення про те, що там про щось, там переговорили, тут домовилися, той якусь заяву зробив і та висловила свою думку. І ось іспанська газета El País (хоча, здавалося б, — де Іспанія, а де Україна), досить серйозна, авторитетна і в іспаномовному світі, напевно, газета номер один, пише, що Дональд Трамп написав Володимирі Зеленському послання, в якому сказав, що треба готуватися до миру на умовах часткової відмови від українських територій (...).

Трамп каже, що вам повертати особливо нічого, тому не переймайтеся цією темою. І таким своєрідним чином, як я розумію, Трамп хоче трішки заспокоїти українців. Сказати, що ви надто багато не втратите, якщо територію не повернете. Але, звісно, це звучить не дуже приємно, я б навіть

сказав, до певної міри по-блюзнірськи. Сенс його слів у тому, що поки ви не зможете повернути, а потім зможете.

Ну і Володимир Зеленський в одному з інтерв'ю своїх нещодавніх визнав, що не вийде в Україні за нинішньої ситуації, нинішніх умов відвоювати Крим і Донбас. На це просто нема достатніх військових сил, бракує резервів для цього. Загалом, зрозуміло, це визнання реальності, це не те, що якась зла воля чи щось таке. Треба дивитися правді у вічі. Дійсно це так: війною, суто військовими методами, повернути Крим і Донбас зараз неможливо (...).

Проте, незважаючи на готовність, демонстровану Україною до компромісів, Трамп публічно продовжує вдавати зараз, що це не Володимир Путін, а Володимир Зеленський продовжує йти шляхом ескалації і залишатися головною перешкодою до миру. Тому що Трамп, наприклад, лаяв Зеленського за завдання американськими ракетами ударів по російській території. Ну і логіка в його заявах і виступах його прихильників приблизно така: ми зараз переконаємо Україну піти на мир, і справа в капелюсі. Мир відразу настане. Авжеж, це неправда, бо вмовляти доведеться Володимира Путіна, але я думаю, що Трамп саме з такими заявами зараз виступає. Чому? Та тому що він не хоче сваритися з Путіним ще до свого вступу на посаду. Тобто до 20 січня, коли відбудеться у Вашингтоні інавгурація нового президента. І таким чином, нібито реверанси такі на адресу Путіна робить Трамп, нібито натякаючи на те, що ось Зеленський поганий, ти — хороший, раз ти хороший, то погоджуйся на все те, що я тобі пропоную (...).

(UAINFO.org)

Журналіст, лауреат Національної премії України ім. Шевченка Віталій Портников:

У Києві завжди вважають, що досягнення перемир'я з Росією може бути некорисним для нашої держави, тому що дасть можливість Росії накопичити сили та завдати новий удар по українській державності, захопити нові території України.

Як не парадоксально, у Москві таке ж ставлення до ймовірного перемир'я. В російській столиці впевнені, якщо війна дійсно призупиниться, це дасть Заходу можливість продовжити переозброєння української армії, відкриє дорогу до підписання до юридично зобов'язальних документів про гарантії безпеки між Україною та країнами Заходу, що це може істотно змінити порядок денний аж до прийняття України до НАТО.

Хто може знати, як у найближчому майбутньому зміняться настрої західних суспільств і політичних еліт, якщо в Європі не буде відбуватися широкомасштабна війна.

Таким чином Росія прагне не перемир'я, а такої угоди, яка б створила чіткі гарантії поразки України й перемоги Росії у цій війні. Поразки не з погляду ліквідації Української державності, а з точки зору визнання

Україною того факту, що принаймні частина українських територій, а саме Донецька, Луганська, Херсонська, Запорізька області та АР Крим є невіддільною частиною території РФ, звичайно, із виведенням українських військ з територій цих регіонів, які сьогодні контролюються легітимною українською владою (...).

Україна, позбавлена Збройних сил і перспектив гарантій безпеки, не тільки не закінчить жодних перемовин про вступ до ЄС, але досить швидко увійде навіть не до Організації договору про колективну безпеку чи Євроазійського економічного союзу, а до союзної держави Росії та Білорусі.

([Главком](#))

Український підприємець і громадський діяч Валерій Пекар:

Новообраний президент США, схоже, сам собі створив пастку, фокусуючись не на ключових внутрішньополітичних планах, а на швидкому завершенні російсько-української війни, рецепту якого ніхто у світі не знає.

Звичайно, ще можна відкрити назад, пояснюючи пріоритети перших тижнів після інавгурації запитом з боку виборців (яких традиційно внутрішня політика цікавить набагато більше зовнішньої).

У протилежному випадку є лише один шлях – глибокі й всеохопні переговори з Китаєм, на яких Китаю треба пообіцяти достатньо багато, щоб він погодився сильно натиснути на Путіна.

Китай поки сидить тихо й потирає руки в очікуванні великих вигащів.

Якщо ж китайські вимоги виявляться завеликими, доведеться тиснути на Путіна в умовах, коли Китай його підтримуватиме (бо не захоче відмовлятися від вигащів).

Втім, у Трампа завжди залишається можливість припинити переговори, оголосивши винними Росію, Україну чи Європу, або ж усіх трьох одночасно.

Правда, незрозуміло, хто тоді найкрутіший переговорник у світі.

([LIGA.net](#))

Аналітик фонду «Повернись живим» Гліб Волоський:

Політолог аналітичного центру RAND Corporation Семюел Чарап у статті A Pathway to Peace in Ukraine («Шлях до миру в Україні») у виданні Foreign Affairs закладає у свій аналіз дуже небезпечне припущення.

Це припущення про те, що російсько-українська війна – значною мірою побічний продукт російсько-американського конфлікту навколо розширення НАТО.

Конфлікту, який, на його думку, пов'язаний з цілком легітимними безпековими інтересами РФ, нехай і реалізованими в нелегітимний спосіб. Відповідно, Чарап вважає, що врегулювання цих розбіжностей дозволить завершити війну та повернути стабільність на Європейський континент. Це помилкове судження.

Щоб зрозуміти його небезпеку, варто згадати Роберта Джервіса та його *Perception and Misperception in International Politics* («Сприйняття та неправильне сприйняття зовнішньополітичних рішень»). Як один з прикладів небезпеки неправильного сприйняття Джервіс згадує вибір між умиротворенням та стримуванням.

Подібний вибір завжди залежить від правильної ідентифікації намірів виконавця. Умиротворення дійсно може стабілізувати систему, якщо інтереси виконавця локальні та їх реалізація допоможе кооптувати його для підтримки чинного світопорядку. Якщо ж виконавець має ширші ревізійні наміри, то умиротворення лише покращить його стратегічне становище для подальшої боротьби.

Російські інтереси не локальні за своєю природою. Росія не просто хоче нівелювати загрозу для своєї безпеки, як вважає Чарап. Російський режим – ревізійний. Він веде екзистенційну війну проти колективного Заходу.

Поступки з боку НАТО він сприйматиме не як жест доброї волі та запрошення до врегулювання, а як слабкість, яку не тільки можна використати, а яку він обов'язково використає. І критично мало ймовірно, що будь-які дії можуть змінити цю парадигму, принаймні не для чинного режиму.

Стабільність Європейського континенту сьогодні залежить від адекватної системи стримування – не від нового «перезавантаження».

([LIGA.net](https://liga.net))

Публіцист Віталій Портников:

Російський диктатор Володимир Путін не бажає і не буде нічого підписувати з президентом Володимиром Зеленським. Водночас Дональд Трамп зацікавлений, щоб замість Зеленського мирну угоду підписав хтось інший. Трамп зацікавлений у тому, щоб звалити на Зеленського власну «нездатність» докорінно домовитися з Путіним, тобто довести його «недоговороздатність».

Якщо навіть будуть досягнуті якісь домовленості, вони будуть розраховані на припинення вогню, проведення виборів в якомусь вигляді та обрання нового президента – не Зеленського, я підкреслюю, не Зеленського. Який підпише ту мирну угоду, яка буде узгоджена між Вашингтоном і Москвою.

Не виключено, що угода про мир може бути досягнена навіть без участі України, бо буде узгоджуватися за параметрами у міжвиборчий період. І якщо комусь будуть відомі параметри цієї угоди, то Зеленський може не брати участі у виборах, щоб залишитися в історії «рятівником і захисником».

Поруч із Зеленським буде «ціла плеяда» українських політиків, які можуть вирішити, що краще перечекати каденцію, покласти відповідальність незрозуміло на кого та подивитися, чи переживе держава такий струс.

Потім, вже на новому етапі, на новій каденції, яка може відбутися через два роки після цієї, яка буде після закінчення війни, можуть відбутися не дострокові вибори президента. Прийти до влади в ситуації, коли вже буде ясно, як виглядає країна. Ось такий може бути варіант. І він небезпечний.

Головна небезпека полягає в тому, що нова американська адміністрація і стара російська адміністрація шукають можливості нав'язати свою політичну волю тій адміністрації, яка створиться в Києві в результаті заморозки конфлікту.

(РБК-Україна)

Путін виступив із заявою про те, що Москва наступного року продовжить досягати всіх цілей «спеціальної військової операції».

Політолог Володимир Фесенко:

Можливо, це додасть реалізму. І нашим деяким політикам, і частині суспільства, які почали жити в очікуванні припинення війни та почали готуватись до виборів. Реальна ситуація полягає в тому, що Путін не хоче заморозки війни.

Новообраний президент США Дональд Трамп скоріш за все просував би саме заморозку в обмін на поступки, зокрема мораторій на членство України в НАТО. Але Путін та представники Кремля демонструють, що їх заморозка не цікавить, вони хочуть повної перемоги над Україною. Я думаю, нам треба готуватись до іншого сценарію.

Перш ніж розпочнуться якісь реальні переговори, а спроби будуть, я не виключаю, що Росія врешті решт погодиться на переговори, але, щоб почалися реальні переговори, нам треба зупинити російський наступ.

Поки продовжується наступ у Путіна буде ілюзія перемоги. Це буде впливати й на його поведінку, і на ситуацію навколо ймовірних мирних переговорів.

(НВ)

Кандидат історичних та політичних наук, аналітик Стокгольмського центру дослідження Східної Європи Андреас Умланд:

Чи є сьогодні ознаки швидкого миру в Східній Європі? На перший погляд, можна інтерпретувати низку останніх тенденцій саме таким чином. З одного боку, Україна перебуває під величезним тиском — як на полі бою, так і на міжнародній арені. Війська РФ просуваються на Донбасі. Російські атаки на енергетичну інфраструктуру України мають дедалі сильніший вплив.

Обраний президент США Дональд Трамп заявив, що хоче якомога швидше закінчити війну. У Західній і Центрально-Східній Європі виникла фаланга популістських партій, для яких міжнародне право, європейська солідарність і демократичні цінності, а отже, і доля України, мають у кращому разі другорядне значення. Не тільки радикальні ліві та праві, а й деякі центристські політики, включно з канцлером Німеччини Олафом

Шольцем, проводять передвиборчі кампанії як «миротворці», чия (уявна) розсудливість нібито запобігає ескалації війни.

З іншого боку, правління Путіна в Росії зазнає економічного тиску. Інфляція зростає, а рубль падає. Людські та матеріальні втрати Росії на українському фронті величезні, і Москва може лише частково компенсувати їх. На Близькому Сході, Південному Кавказі та в Центральній Азії Росію витісняють як фактор сили, а разом із цим втрачається і репутація Путіна як геополітичного стратега. Як в Україні, так і в Росії останні опитування показують, що більшість населення виступає за якнайшвидше припинення вогню.

Чи дає це шанс скоро припинити війну переговорним шляхом? Навряд чи — тому що більшість благонамірених пропозицій у цьому напрямі приводять у політичний глухий кут. Низка планів щодо припинення вогню та більш масштабних ідей щодо врегулювання всього конфлікту не враховують основні уподобання сторін. Вони суперечать як гегемоністським і геноцидальним устремлінням Росії, так і фундаментальним інтересам безпеки України. Формула «Нічого про Україну без України» — це не тільки шляхетна політична максима, а й гарантія виживання для українців. Бо Росія прагне не тільки скоротити Україну, а й ліквідувати її як незалежну культурну спільноту і суверенну національну державу (...).

Європейські держави, а також інші західні та незахідні країни повинні мати цілу низку національних інтересів саме у справедливому мирі, який покладе край російсько-українській війні. Однак це буде можливо лише за умови проведення нових успішних українських наступальних операцій, заснованих на хорошому оснащенні сучасною зброєю. Доти, доки цю основну умову не буде виконано, пошук балансу і компромісу з Москвою буде лише ще більше розпалювати і без того авантюрни зовнішньополітичні амбіції Росії, а не стримувати їх.

Додатки

Додаток 1

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №880/2024](#)

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та
територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового
обов'язку **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України “Хрест бойових заслуг”

БОНДАРЕНКА Владислава Миколайовича – капітана

ЛАНОВОГО Максима Борисовича – полковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

КАСЯНЧУКА Романа Васильовича – майора

ЛАУТУ Дмитра Олеговича – підполковника

ПРЖЕГАЛІНСЬКОГО Богдана Геннадійовича – підполковника

ПУЛІНЦЯ Дмитра Леонідовича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

АНАНЬКА Сергія Валерійовича – підполковника

БОЧИНА Любомира Володимировича – підполковника

ВІВСЯНОГО Віталія Віталійовича – підполковника

ГУРУ Володимира Віталійовича – полковника

СТЕПАНЮКА Бориса Олександровича (посмертно) – майора

ФІЛОНЕНКА Віктора Івановича – майора

ФОМІЧЕНКА Дениса Павловича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

АБДУЛЛАСВА Рамазана Сеїтвелійовича – майора

АЛЕКСУ Максима Володимировича – капітана

АНОСОВА Олександра Михайловича – майора

АРТЕМЕНКА Володимира Івановича (посмертно) – підполковника

БАТАЄВА Костянтина Миколайовича (посмертно) – молодшого сержанта

БЕРБЕГУ Олександра Вікторовича – старшого лейтенанта

БОРОДАЯ Руслана Валерійовича – майора

ГЕЦКА Назара Степановича (посмертно) – сержанта

ГИРИЧА Богдана Юрійовича – сержанта

ГЛАДКОГО Володимира Сергійовича – сержанта

ГОБЖЕЛЯНА Дмитра Миколайовича – майора

ГОВАРДОВСЬКОГО Сергія Вячеславовича (посмертно) – старшого
лейтенанта

ГОМЕЛЬСЬКОГО Максима Миколайовича – підполковника

ГУДЗЯ Ярослава Дмитровича – підполковника

ДЕМЧЕНКА Євгена Григоровича – лейтенанта
ЖДАНОВА Євгена Васильовича (по смертно) – молодшого лейтенанта
ЗЕРНЕЦЬКОГО Василя Павловича – старшого лейтенанта
ІЛЬНИЦЬКОГО Дмитра Геннадійовича – молодшого сержанта
КАЛІНЧЕВА Олександра Сергійовича – старшого лейтенанта
КОРКІШКА Антона Олександровича – молодшого лейтенанта
КУТУЗОВА Геннадія Валентиновича – полковника
КУЦА Антона Миколайовича – молодшого лейтенанта
КУЧЕРА Олега Григоровича – капітана
ЛЕМЕШКА Євгена Вікторовича (по смертно) – старшого лейтенанта
ЛЕСНИЧОГО Андрія Юрійовича – лейтенанта
ЛИПОВОГО Олександра Петровича – полковника
МАМОНОВА Сергія Юрійовича (по смертно) – лейтенанта
МАСТЕГУ Єгора Олександровича – старшого лейтенанта
МЕДВЕДЧУКА Максима Віталійовича (по смертно) – підполковника
МЕЛЬНИКА Василя Богдановича (по смертно) – капітана
МИХАЙЛЕЦЬКОГО Богдана Тарасовича (по смертно) – лейтенанта
МИХАЛЬЧУКА Івана Романовича (по смертно) – молодшого лейтенанта
МИХНЮКА Максима Ігоровича (по смертно) – старшого лейтенанта
МОСКАЛЮКА Олександра Юрійовича – лейтенанта
НАТРУСНОГО Костянтина Євгеновича – підполковника
НЕТИКА Максима Михайловича – лейтенанта
НЕФЬОДОВА Артема Олександровича – підполковника
ОКСЕНТЮКА Михайла Анатолійовича – старшого лейтенанта
ПАШКЕВИЧА Олексія Валерійовича (по смертно) – лейтенанта
ПІВТОРАЦЬКОГО Сергія Миколайовича (по смертно) – старшого лейтенанта
ПІСОЦЬКОГО Костянтина Дмитровича – старшого лейтенанта
ПОСЛАВСЬКОГО Олександра Сергійовича – старшого лейтенанта
ПШЕВОРСЬКОГО Святослава Васильовича – старшого лейтенанта
РАДЧУКА Олександра Вікторовича – полковника
СВИСТУНА Олега Ярославовича (по смертно) – солдата
СИДОРА Романа Петровича (по смертно) – старшого лейтенанта
СТАГНЮНАСА Станіслава Валдасовича – майора
ТІМАНОВА Миколу Юрійовича – капітана 1 рангу
ТРОНЯ Михайла Вікторовича – старшого лейтенанта
ТРОЯНА Валерія Володимировича (по смертно) – старшого лейтенанта
ФЕДОРОВА Олександра Олександровича – старшого лейтенанта
ХОРІШКА Миколу Миколайовича – майора
ЧАПЛІНСЬКОГО Ярослава Миколайовича (по смертно) – старшого лейтенанта
ЧАРКІНА Павла Сергійовича (по смертно) – старшого лейтенанта
ШАРПОВА Ельдара Тулкіновича – лейтенанта
ШЕВЧЕНКА Сергія Юрійовича (по смертно) – молодшого лейтенанта

ШЕВЧУКА Андрія Юрійовича (помертньо) – майора
Нагородити орденом “За мужність” II ступеня
АНТОНЕНКА Владислава Олександровича (помертньо) – солдата
БАЧУРІНА Романа Івановича (помертньо) – солдата
БОГАТИРЯ Дениса Олеговича – майора
ІВАНОВА Данила Андрійовича – старшого сержанта
КАДИРОВА Енвера Алієвича – молодшого сержанта
КИСЛОГО Павла Олександровича – майора
КУРІПКА Петра Вікторовича – молодшого лейтенанта
КУШНІРА Назара Леонідовича (помертньо) – солдата
МАРКІВА Владислава Петровича – старшого лейтенанта
МЕМРУКА Олександра Вікторовича (помертньо) – старшого солдата
НУЦКОВСЬКОГО Петра Андрійовича (помертньо) – солдата
ОЛІЙНИКА Василя Васильовича (помертньо) – старшого сержанта
ПАВЛЕНКА Артема Васильовича (помертньо) – солдата
ПАВЛЕНКА Романа Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
ПАРХОМЕНКА Віталія Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
ПЕТРОЛЮКА Руслана Геннадійовича – капітана
САВКУ Володимира Степановича (помертньо) – молодшого сержанта
САМОЙЛЕНКА Владислава Сергійовича – майора
СКАЛЯКА Івана Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
УХАТОГО Ігоря Сергійовича – капітана
ХОМЕНКА Дмитра Анатолійовича (помертньо) – солдата
Нагородити орденом “За мужність” III ступеня
АВРАМОВА Віталія Федоровича – штаб-сержанта
АБАЄВА Андрія Олексійовича (помертньо) – старшого солдата
АВРАМЕНКА Євгена Валентиновича (помертньо) – сержанта
АЛЕКСАНДРОВА Віталія Олександровича (помертньо) – солдата
АЛТУНІНА Олексія Ігоровича (помертньо) – старшого матроса
АНДРЕЯХІНА Кирила Ігоровича (помертньо) – старшого солдата
АНДРЕЄВА Віталія Миколайовича (помертньо) – солдата
АНДРІЄНКА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
АНДРОЩУКА Віталія Анатолійовича (помертньо) – солдата
АНТІПОВА Андрія Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
АНТОНЕНКА Євгена Леонідовича (помертньо) – солдата
АРОНЦЯ Володимира Юрійовича (помертньо) – солдата
АХВЕРДІЄВА Станіслава Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
БАЖАНОВА Андрія Володимировича (помертньо) – солдата
БАЛАБАНА Євгена Мироновича (помертньо) – старшого солдата
БАЛАНЧУКА Сергія Валерійовича (помертньо) – солдата
БАЛИШЕВА Володимира Леонідовича (помертньо) – солдата
БАНДУРУ Олега Анатолійовича (помертньо) – солдата

БАРАНА Михайла Михайловича (померло) – солдат
БАРИШЕВА Івана Васильовича (померло) – солдат
БАСОВА Євгена Олександровича (померло) – солдат
БАСЮЛА Івана Васильовича (померло) – солдат
БАШИРОВА Рината Расимовича – солдат
БЕВЗА Андрія Анатолійовича (померло) – солдат
БЕГЕЯ Мар'яна Івановича (померло) – солдат
БЕРЕЗОВСЬКОГО Андрія Михайловича (померло) – солдат
БЕРЕЗОВСЬКОГО Олега Вікторовича (померло) – старшого солдата
БЕРЕЗЮКА Максима Анатолійовича (померло) – солдат
БЄЛАКА Віталія Михайловича (померло) – солдат
БИБУ Романа Володимировича (померло) – солдат
БІБЛОГО Сергія Сергійовича (померло) – солдат
БІДУНА Петра Васильовича (померло) – солдат
БІЛЕНКА Олександра Вячеславовича (померло) – солдат
БІЛИКА Сергія Ігоровича (померло) – солдат
БІЛОГО Олександра Павловича – старшого солдата
БЛОХУ Олега Миколайовича (померло) – солдат
БОГАЧА Артема Івановича (померло) – солдат
БОГАЧЕНКА Михайла Анатолійовича – головного сержанта
БОГДАНОВА Дмитра Євгеновича (померло) – солдат
БОЖЕДАЯ Вячеслава Борисовича (померло) – солдат
БОЖКА Михайла Михайловича (померло) – солдат
БОЖУКОВА Григорія Павловича (померло) – сержанта
БОЙКА Олексія Анатолійовича (померло) – солдат
БОЙЧУКА Віктора Петровича (померло) – майстер-сержанта
БОНДАРЕНКА Андрія Анатолійовича (померло) – солдат
БОНДАРЧУКА Василя Вікторовича (померло) – солдат
БОРНОСА Руслана Олександровича (померло) – солдат
БОРОДАЄНКА Миколу Миколайовича (померло) – солдат
БОРСУКА Олександра Олексійовича (померло) – солдат
БОРТНІКА Дениса Анатолійовича – солдат
БОСАКА Андрія Андрійовича (померло) – солдат
БОТНАРЯ Миколу Вікторовича (померло) – солдат
БРАТКА Олександра Сергійовича (померло) – старшого солдата
БРИТАНА Олександра Анатолійовича (померло) – солдат
БРОЖИНУ Василя Петровича (померло) – сержанта
БРЯНСЬКОГО Сергія Вікторовича (померло) – солдат
БУБНОВА Валерія Олександровича (померло) – солдат
БУГАЄВА Сергія Анатолійовича – солдат
БУГАЯ Володимира Миколайовича (померло) – солдат
БУЛАТА Євгенія Володимировича (померло) – солдат
БУСАРГІНА Валерія Сергійовича (померло) – солдат

БУТКЕВИЧА Миколу Михайловича (померло) – молодшого сержанта
ВАКУЛУ Олександра Михайловича (померло) – солдата
ВАЛІСЮКА Андрія Володимировича (померло) – солдата
ВАРУШКУ Андрія Андрійовича (померло) – солдата
ВАСИЛЕНКА Павла Валерійовича (померло) – солдата
ВАСИЛЬЄВА Юрія Максимовича (померло) – солдата
ВАЩЕНКА Костянтина Олеговича – солдата
ВАЩЕНКА Анатолія Васильовича (померло) – солдата
ВАЩЕНКА Сергія Михайловича (померло) – солдата
ВЕРБИЦЬКОГО Сергія Миколайовича (померло) – солдата
ВЕРБУ Ярослава Анатолійовича (померло) – старшого солдата
ВЕРДІЄВА Андрія Геннадійовича (померло) – солдата
ВЕРНИГОРУ Олексія Михайловича (померло) – солдата
ВЕРНІЯ Сергія Валентиновича (померло) – солдата
ВИНАРЧУКА Андрія Вікторовича (померло) – солдата
ВИРСТЮКА Віктора Михайловича (померло) – солдата
ВИХОРА Сергія Олександровича – старшого сержанта
ВИШНЯКА Дмитра Михайловича – молодшого лейтенанта
ВІВСЯНОГО Валентина Вадимовича (померло) – солдата
ВІЗОВСЬКОГО Андрія Ігоровича (померло) – солдата
ВІННИЦЬКОГО Сергія Миколайовича (померло) – солдата
ВІТКОВА Вадима Сергійовича – старшого солдата
ВЛАСОВА Руслана Олександровича (померло) – солдата
ВОВЧУКА Едуарда Васильовича (померло) – солдата
ВОДОЛАГУ Ігоря Сергійовича (померло) – солдата
ВОЙНОВСЬКОГО Сергія Олександровича (померло) – солдата
ВОЙЦЕХОВСЬКОГО Антона Володимировича – солдата
ВОЛИКА Олександра Володимировича (померло) – солдата
ВОЛКОВА Івана Сергійовича (померло) – солдата
ВОСІНСЬКОГО Віталія Станіславовича (померло) – солдата
ВОСКОБОЙНИКА Артема Сергійовича (померло) – молодшого сержанта
ГАЛИЧА Євгенія Анатолійовича (померло) – сержанта
ГАРКУНА Руслана Вячеславовича (померло) – солдата
ГВОЗДЄВА Євгенія Анатолійовича (померло) – сержанта
ГВОЗДІКОВА Антона Анатолійовича – солдата
ГЕЙКА Олексія Леонідовича (померло) – молодшого сержанта
ГЕНВАЛЬДА Романа Валерійовича (померло) – солдата
ГЕТМАНЧУКА Олександра Володимировича (померло) – солдата
ГИРЕНКА Володимира Миколайовича (померло) – молодшого сержанта
ГЛІБУ Віталія Васильовича (померло) – солдата
ГЛОБУ Євгена Олександровича (померло) – солдата
ГНАЧА Володимира Вікторовича (померло) – солдата
ГНИДУ Зіновія Євгеновича (померло) – солдата

ГОЛІНКА Василя Івановича (померло) – солдата
ГОЛОВАНОВА Дмитра Володимировича (померло) – солдата
ГОЛОВЕНКА Андрія Вікторовича (померло) – солдата
ГОЛОВЧАКА Олега Ростиславовича (померло) – солдата
ГОЛОСА Костянтина Анатолійовича (померло) – молодшого сержанта
ГОНЧАРИКА Івана Богдановича (померло) – солдата
ГОНЧАРОВА Олександра Олександровича (померло) – солдата
ГОНЧАРУКА Сергія Руслановича (померло) – солдата
ГОРБАТЮКА Сергія Петровича (померло) – старшого сержанта
ГОРБАЧА Ігоря Галіковича (померло) – солдата
ГОРДІЄНКА Євгенія Анатолійовича (померло) – солдата
ГОРДОНА Олега Євгеновича (померло) – солдата
ГОРОДЕЦЬКОГО Владислава Володимировича (померло) – солдата
ГОРОШИШИНА Віктора Васильовича (померло) – старшого солдата
ГОРОШКА Юрія Олексійовича (померло) – молодшого сержанта
ГРАЧОВА Олександра Миколайовича – солдата
ГРЕБЕЛЬНИКА Юрія Миколайовича (померло) – солдата
ГРИБКА Станіслава Миколайовича (померло) – головного сержанта
ГРИГОРЯНА Артура Олександровича (померло) – солдата
ГУДЕМЧУКА Миколу Леонідовича (померло) – солдата
ГУДЬКА Віктора Йосиповича (померло) – молодшого сержанта
ГУПАЛА Станіслава Славовича – майора
ГУЦАЛА Сергія Петровича (померло) – молодшого сержанта
ГУЦУЛА Дмитра Ілліча (померло) – солдата
ДАВИДЮКА Юрія Михайловича – старшого солдата
ДЕБ'ЯКА Ігоря Івановича (померло) – солдата
ДЕВЯТКІНА Сергія Сергійовича (померло) – солдата
ДЕГТЯРА Дмитра Валентиновича (померло) – старшого солдата
ДЕКЕТА Василя Миколайовича (померло) – солдата
ДЕМ'ЯНЬОНКА Євгенія Олександровича – солдата
ДЕНИСОВА Олександра Юрійовича (померло) – солдата
ДЕНИСЮКА Сергія Леонідовича (померло) – солдата
ДЕНИЩИЧА Руслана Івановича (померло) – старшого солдата
ДЕРЮГУ Ігоря Олеговича (померло) – солдата
ДЕРЯГУ Михайла Васильовича – молодшого сержанта
ДЗЕМУ Павла Миколайовича (померло) – солдата
ДИКОНЮКА Петра Петровича (померло) – солдата
ДІДУШКА В'ячеслава В'ячеславовича (померло) – старшого солдата
ДМИТРЕНКА Олександра Вікторовича (померло) – солдата
ДОБРОБАБУ Павла Миколайовича (померло) – солдата
ДОБРОГІВСЬКОГО Сергія Володимировича (померло) – старшого солдата
ДОВБНЮ Михайла Анатолійовича (померло) – солдата
ДОВЖЕНКА Олега Івановича (померло) – солдата

ДОРОФЄЄВА Костянтина Володимировича (помертньо) – старшого солдата
ДОРОШЕНКА Ігоря Володимировича (помертньо) – сержанта
ДРОБНОВА Ігоря Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
ДРОЗДОВА Віктора Миколайовича (помертньо) – солдата
ДРОЗДОВА Олега Станіславовича (помертньо) – солдата
ДРУКА Олега Юрійовича (помертньо) – старшого солдата
ДРУШЛЯКА Владислава Леонідовича (помертньо) – старшого солдата
ДУБОВА Сергія Андрійовича (помертньо) – старшого солдата
ДУБОВЕНКА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
ДУДЕНКА Ігоря Вікторовича (помертньо) – старшого сержанта
ДУДЧАКА Романа Вікторовича (помертньо) – старшого солдата
ДУТКУ Павла Андрійовича – старшого лейтенанта
ДУТЧАКА Володимира Романовича – майстер-сержанта
ЄВСТИГНЄЄВА Євгена Миколайовича (помертньо) – солдата
ЄВТОДІЄВА Олександра Семеновича (помертньо) – старшого сержанта
ЄВТУХА Олега Васильовича (помертньо) – солдата
ЄРЕМЕНКА Володимира Олексійовича (помертньо) – солдата
ЄРМОЛАЄВА Олексія Юрійовича – підполковника
ЄРОХІНА Василя Івановича (помертньо) – солдата
ЄФАНОВА Івана Даниловича – сержанта
ЖАБИНСЬКОГО Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
ЖИДЕНКА Валерія Миколайовича (помертньо) – солдата
ЖОВНІРА Артема Яковича (помертньо) – молодшого сержанта
ЖОСА Петра Леонідовича (помертньо) – солдата
ЖУКА Віталія Миколайовича (помертньо) – сержанта
ЖУКОТИНСЬКОГО Сергія Валерійовича (помертньо) – солдата
ЖУРАВЛЬОВА Альберта Джамільовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЖУРБЕНКА Руслана Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ЗАБЛОЦЬКОГО Сергія Олександровича (помертньо) – солдата
ЗАВАЛІЯ Володимира Євгенійовича (помертньо) – старшого солдата
ЗАДОРОЖНОГО Івана Володимировича (помертньо) – солдата
ЗАЙЦЕВА Дмитра Олексійовича (помертньо) – солдата
ЗАКОПАЯ Миколу Борисовича (помертньо) – солдата
ЗАРЕМБУ Олександра Юрійовича – солдата
ЗАРКУА Володимира Сергійовича (помертньо) – підполковника
ЗАХАРЕНКА Олександра Миколайовича (помертньо) – старшого сержанта
ЗАХАРЧУКА Олега Олексійовича (помертньо) – солдата
ЗАХОЖОГО Олександра Сергійовича (помертньо) – солдата
ЗАЯЦЯ Дмитра Любомировича (помертньо) – штаб-сержанта
ЗАЯЦЯ Юрія Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта
ЗМІЄВСЬКОГО Віталія Сергійовича (помертньо) – солдата
ЗУБКА Віталія Сергійовича (помертньо) – солдата
ІБРАГІМОВА Едема Небійовича (помертньо) – солдата

ІВАНОВСЬКОГО Віталія Анатолійовича (померло) – солдата
ІВАНЧУКА Степана Івановича (померло) – солдата
ІВАХНЕНКА Сергія Петровича (померло) – солдата
ІГНАТЬЄВА Олександра Володимировича (померло) – старшого солдата
ІЗОВА Андрія Вікторовича (померло) – солдата
ІЛЮ Тараса Валерійовича (померло) – солдата
ІЛЬНИЦЬКОГО Володимира Павловича (померло) – солдата
ІЛЬНИЦЬКОГО Ігоря Богдановича (померло) – солдата
ІРАНА Костянтина Володимировича (померло) – солдата
КАВЕРЗІНА Олександра Олександровича (померло) – молодшого сержанта
КАДУКА Тараса Романовича (померло) – молодшого сержанта
КАЗАКУ Дениса Леонідовича (померло) – старшого солдата
КАЗАНЦЕВА Андрія Володимировича (померло) – матроса
КАЛАЧЕНКОВА Вячеслава Володимировича (померло) – солдата
КАЛАШНИКА Олександра Анатолійовича (померло) – сержанта
КАЛІНІЧЕНКА Дмитра Ігоровича (померло) – старший солдата
КАРАБАДЖАКА Костянтина Миколайовича (померло) – старшого солдата
КАРАБАНОВА Олександра Дмитровича (померло) – молодшого сержанта
КАРАМАНА Андрія Миколайовича (померло) – солдата
КАРІКА Валерія Олександровича (померло) – солдата
КАРПЕНКА Андрія Володимировича (померло) – солдата
КАРПЕНКА Ігоря Володимировича (померло) – солдата
КАРТЕЧЕВА Віталія Олександровича (померло) – старшого солдата
КАЧАНА Олексія Сергійовича – капітана
КВАСА Володимира Миколайовича (померло) – солдата
КВАШУ Володимира Олександровича (померло) – солдата
КИРИЛЮКА Андрія Володимировича (померло) – матроса
КИРЛИЦЮ Олександра Григоровича (померло) – сержанта
КІЄНКА Миколу Анатолійовича (померло) – солдата
КІЗІЛОВА Володимира Валерійовича (померло) – солдата
КІМА Михайла Олександровича – молодшого сержанта
КІРУ Олександра Анатолійовича (померло) – молодшого сержанта
КІРХЕРА Андрія Миколайовича (померло) – солдата
КЛИМА Володимира Вікторовича – солдата
КЛИМА Володимира Ігоровича (померло) – солдата
КЛИМЕНКА Сергія Степановича (померло) – солдата
КОВАЛЕНКА Антона Вікторовича (померло) – старшого солдата
КОВАЛЕНКА Олексія Вячиславовича (померло) – солдата
КОВАЛЬЧУКА Віктора Васильовича – підполковника
КОВАЛЯ Олександра Миколайовича (померло) – молодшого сержанта
КОВТУНА Олександра Анатолійовича (померло) – старшого сержанта

КОЖЕМЯНА Анатолія Павловича (помертньо) – старшого солдата
КОЖЕЯ Володимира Григоровича (помертньо) – солдата
КОЖУШКА Олександра Олександровича (помертньо) – старшого солдата
КОЗАКА Олега Олександровича (помертньо) – солдата
КОЗЯРА Миколу Михайловича (помертньо) – солдата
КОЛЕСНИКА Івана Петровича (помертньо) – молодшого сержанта
КОЛОГІНА Павла Ярославовича (помертньо) – солдата
КОЛОМІЙЦЕВА Максима Володимировича (помертньо) – старшого солдата
КОЛОМІЙЦЯ Ярослава Віталійовича – старшого солдата
КОЛОМІЙЦЯ Василя Вікторовича (помертньо) – солдата
КОЛОМІЙЦЯ Ігоря Михайловича (помертньо) – старшого сержанта
КОЛОМІНА Віталія Віталійовича (помертньо) – солдата
КОЛОМОЙЦЯ Олександра Сергійовича (помертньо) – солдата
КОЛОНТАЯ Дмитра Сергійовича (помертньо) – солдата
КОМАРА Олега Миколайовича – молодшого сержанта
КОМПЛКЕВИЧА Бориса Григоровича (помертньо) – солдата
КОНОНЕНКА Руслана Володимировича (помертньо) – солдата
КОНОНОВА Андрія Станіславовича (помертньо) – солдата
КОНЮКА Руслана Івановича (помертньо) – солдата
КОРНІЄНКА Анатолія Миколайовича (помертньо) – сержанта
КОРНІЄНКА Владислава Степановича (помертньо) – солдата
КОСАМЕНСЬКОГО Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
КОСТЕНКА Артема Петровича (помертньо) – солдата
КОСТЕНКА Олександра Миколайовича (помертньо) – солдата
КОСТЮКА Володимира Степановича (помертньо) – сержанта
КОСТЮКА Станіслава Юрійовича (помертньо) – солдата
КОТВИЦЬКОГО Геннадія Анатолійовича – головного сержанта
КОТОВИЧА Сергія Степановича (помертньо) – солдата
КОХАНА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
КРАВЧЕНКА Артема Анатолійовича (помертньо) – молодшого сержанта
КРИВЦЬКОГО Олексія Олександровича (помертньо) – солдата
КРИВОРУЧКА Олександра Володимировича (помертньо) – старшого солдата
КРИВОШЕЮ Антона Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
КРИВЧУКА Юрія Сергійовича – капітана
КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО Михайла Івановича (помертньо) – старшого солдата
КУДЕРЯВЦЯ Василя Антоновича (помертньо) – капітана
КУДРИКА Володимира Вікторовича (помертньо) – солдата
КУДРИНЕЦЬКОГО Сергія Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
КУДРЯВЦЯ Віталія Вікторовича (помертньо) – солдата
КУЛЕША Бориса Григоровича (помертньо) – солдата
КУЛИКА Юрія Володимировича (помертньо) – солдата
КУЛИКА Ростислава Валерійовича (помертньо) – солдата

КУЛИКА Станіслава Вікторовича (померло) – старшого солдата
КУЛЬЧИЦЬКОГО Володимира Мироновича (померло) – солдата
КУРБЕТДІНОВА Казіма Велулаєвича – молодшого сержанта
КУРГАНОВА Максима Олександровича (померло) – солдата
КУРДЮМОВА Володимира Олександровича (померло) – солдата
КУРІЧА Андрія Васильовича (померло) – старшого сержанта
КУРЯЧОГО Олексія Валентиновича – сержанта
КУТАКОВА Сергія Володимировича (померло) – солдата
КУЧЕРА Романа Сергійовича (померло) – солдата
КУЧМУ Андрія Вікторовича (померло) – солдата
КУШПІЛЯ Євгенія Олексійовича (померло) – старшого солдата
ЛАВРЕНИШИНА Віталія Олександровича (померло) – солдата
ЛАВРУКА Сергія Ярославовича (померло) – старшого солдата
ЛАПКА Сергія Олександровича (померло) – старшого солдата
ЛЕВЕНЦЯ Олександра Володимировича (померло) – старшого солдата
ЛЕВІЦЬКОГО Івана Васильовича (померло) – солдата
ЛЕВЧЕНКА Романа Анатолійовича (померло) – солдата
ЛЕВЧЕНКА Сергія Сергійовича (померло) – солдата
ЛЕВЧИКА Дмитра Юрійовича (померло) – сержанта
ЛИСЕНКА Олександра Анатолійовича (померло) – молодшого лейтенанта
ЛИСЕНКА Геннадія Анатолійовича (померло) – старшого солдата
ЛИСОГУБА Руслана Володимировича (померло) – солдата
ЛІННИКА Володимира Андрійовича (померло) – молодшого сержанта
ЛІПСЄВА Миколу Юрійовича – старшого солдата
ЛОБАНОВА Олексія Вікторовича (померло) – сержанта
ЛОГВІНА Артема Олеговича (померло) – солдата
ЛОЗОВОГО Тараса Володимировича (померло) – штаб-сержанта
ЛУНЬОВА Олексія Олександровича (померло) – старшого сержанта
ЛУПАШКА Миколу Олександровича (померло) – солдата
ЛЮБАРСЬКОГО Дмитра Миколайовича (померло) – солдата
ЛЮБАРЦЯ Сергія Олексійовича – солдата
ЛЮБЧЕНКА Юрія Івановича (померло) – молодшого сержанта
ЛЮТЯНИЦЮ Миколу Миколайовича (померло) – головного сержанта
МАЗУРА Олега Петровича (померло) – солдата
МАЗУРА Петра Володимировича (померло) – старшого солдата
МАЗУРЧЕНКА Володимира Олександровича – молодшого лейтенанта
МАКАРЕНКА Миколу Ігоровича (померло) – солдата
МАКАРЕНКА Олександра Юрійовича (померло) – солдата
МАКСИМЕНКА Володимира Григоровича (померло) – солдата
МАКСИМЧУКА Олександра Васильовича (померло) – старшого солдата
МАЛІНСЬКОГО Володимира Миколайовича (померло) – солдата
МАЛЮКА Віктора Петровича (померло) – молодшого сержанта
МАЛЯВКІНА Віталія Олександровича (померло) – солдата

МАМЕДОВА Руслана Ельшадовича (помертньо) – старшого солдата
МАМЧУРА Бориса Броніславовича (помертньо) – солдата
МАНУСА Олексія Дмитровича (помертньо) – солдата
МАРТИНЮКА Олександра Петровича (помертньо) – старшого солдата
МАРТИНЮКА Андрія Вікторовича (помертньо) – солдата
МАРТЮХІНА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата
МАТВІЙКА Михайла Васильовича (помертньо) – солдата
МАТКОВСЬКОГО Василя Івановича (помертньо) – солдата
МАТУША Андрія Андрійовича (помертньо) – солдата
МАТЧУКА Михайла Петровича (помертньо) – солдата
МЕДВІДЯ Сергія Михайловича (помертньо) – старший солдата
МЕЛЬНИКА Олександра Олеговича (помертньо) – солдата
МЕЛЬНИКА Романа Миколайовича (помертньо) – солдата
МЕЛЬНИЧЕНКА Дмитра Юрійовича (помертньо) – старшого солдата
МЕНТУЗА Миколу Миколайовича – молодшого сержанта
МЕРЧУКА Андрія Михайловича (помертньо) – солдата
МЕТЧИНСЬКОГО Андрія Костянтиновича (помертньо) – солдата
МИКИТЮКА Віталія Володимировича (помертньо) – матроса
МИРОНЕНКА Олексія Володимировича – штаб-сержанта
МИРОШНИЧЕНКА Олега Олексійовича (помертньо) – старшого солдата
МИСАНА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
МИСЬКА Володимира Володимировича (помертньо) – солдата
МИХАЙЛОВА Владислава Михайловича (помертньо) – солдата
МИХАЙЛЮКА Володимира Васильовича (помертньо) – старшого солдата
МИХАЛЬЧУКА Максима Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
МИШКОВСЬКОГО Степана Степановича (помертньо) – солдата
МІТЬКІНА Дмитра Юрійовича – старшого сержанта
МОВЧАНА Анатолія Івановича – штаб-сержанта
МОВЧАНЮКА Юрія Михайловича – старшого солдата
МОКРЕЦОВА Дениса Олександровича (помертньо) – солдата
МОЛОКОВА Володимира Олександровича (помертньо) – старшого солдата
МОЛОШИКА Олександра Ігоровича (помертньо) – солдата
МОРДВІНОВА Миколу Петровича (помертньо) – солдата
МОТРИЧА Олександра Миколайовича (помертньо) – солдата
МУДРАКА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата
МУЗИКУ Олександра Володимировича (помертньо) – старшого сержанта
МУРАЛІСА Володимира Валентиновича – сержанта
МУСІЄНКА Олександра Васильовича (помертньо) – солдата
МУЦА Геннадія Петровича (помертньо) – солдата
МЯСНІКОВА Андрія Олеговича (помертньо) – солдата
НАГІЄВА Володимира Ахметовича (помертньо) – солдата
НАГОРНОГО Ігоря Миколайовича (помертньо) – солдата
НАДОЛІНУ Василя Володимировича – солдата

НАДТОЧІЯ Василя Васильовича (помертно) – солдата
НАДТОЧОГО Олега Миколайовича (помертно) – солдата
НАЗАРОВА Дмитра Олександровича (помертно) – солдата
НЕВИНЯКА Сергія Володимировича (помертно) – солдата
НЕСТЕРЕНКА Владислава Анатолійовича (помертно) – солдата
НЕСТЕРЕНКА Олександра Миколайовича (помертно) – солдата
НЕСТЕРЕНКА Романа Миколайовича (помертно) – старшого лейтенанта
НЕСТЕРЕЦЯ Олександра Вячеславовича (помертно) – солдата
НЕСТЕРЧУКА Сергія Петровича (помертно) – солдата
НЕТРЕБКА Даниїла Дмитровича (помертно) – старшого солдата
НЕХАЄВА Дениса Григоровича (помертно) – солдата
НЕЧАЯ Леоніда Васильовича (помертно) – сержанта
НИКИФОРЕНКА Антона Юрійовича (помертно) – сержанта
НИКИФОРОВА Олександра Вікторовича (помертно) – головного сержанта
НІКІТІНА Сергія Володимировича (помертно) – солдата
НІКІТІНА Сергія Олександровича (помертно) – солдата
НІКОНЧУКА Сергія Івановича (помертно) – молодшого сержанта
НОВІКОВА Віталія Сергійовича (помертно) – солдата
НОВІКОВА Михайла Олександровича (помертно) – молодшого сержанта
НОРКІНА Сергія Володимировича (помертно) – солдата
НУЖНЕНКА Станіслава Миколайовича (помертно) – солдата
ОВЕЧКА Тараса Анатолійовича (помертно) – солдата
ОГІЄНКА Олександра Анатолійовича (помертно) – солдата
ОЛІЙЧУКА Сергія Сергійовича (помертно) – молодшого сержанта
ОНУФРИКА Олега Зеноновича (помертно) – солдата
ОРЛОВА Костянтина Ігоровича (помертно) – солдата
ОСАЦЬКОГО Віталія Вікторовича (помертно) – солдата
ОСТАФІЙЧУКА Михайла Михайловича (помертно) – солдата
ОСТАШЕНКА Олексія Олександровича (помертно) – солдата
ОТКИДАЧА Олександра Миколайовича (помертно) – солдата
ОХРЕМЧУКА Артема Геннадійовича (помертно) – молодшого сержанта
ПАВЛОВСЬКОГО Дмитра Володимировича (помертно) – солдата
ПАВЛОВСЬКОГО Антона Олексійовича (помертно) – солдата
ПАВЛЮКА Віктора Петровича (помертно) – солдата
ПАЛІЯ Любомира Богдановича (помертно) – солдата
ПАНАСЕНКА Михайла Олександровича (помертно) – солдата
ПАСІЧЕНКА Юрія Леонідовича – майора
ПАСТУХОВА Олександра Юрійовича (помертно) – старшого солдата
ПАСТУШКА Сергія Анатолійовича (помертно) – молодшого сержанта
ПЕЛИХА Сергія Володимировича (помертно) – старшого сержанта
ПЕРЕВАЛА Андрія Івановича (помертно) – солдата
ПЕРЕВОЗНИКА Євгена Вікторовича (помертно) – старшого солдата
ПЕТРУКА Василя Анатолійовича (помертно) – сержанта

ПЕТРУНІНА Івана Євгенійовича (помертньо) – солдата
ПИСАРЕНКА Андрія Івановича (помертньо) – солдата
ПИТЕЛЯ Юрія Вікторовича (помертньо) – солдата
ПІХОТЕНКА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата
ПЛАКСІЯ Євгенія Васильовича (помертньо) – матроса
ПЛЄВАНЮКА Юрія Дмитровича (помертньо) – молодшого сержанта
ПЛИСЮКА Володимира Петровича (помертньо) – солдата
ПЛИЩЕНКА Віталія Олексійовича (помертньо) – солдата
ПОВХА Сергія Васильовича (помертньо) – старшого солдата
ПОГРІБНЯКА Івана Валентиновича – капітана
ПОДЛЄГАСВА Віталія Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
ПОКРАСУ Тимофія Петровича (помертньо) – солдата
ПОЛЕГЕНЬКА Максима Олександровича (помертньо) – солдата
ПОЛОСЬМАКА Сергія Івановича (помертньо) – солдата
ПОНОЧОВНОГО Максима Володимировича (помертньо) – солдата
ПОПОВА Андрія Павловича (помертньо) – солдата
ПОПОВИЧА Дениса Олександровича (помертньо) – солдата
ПРИГАРОВА Валерія Миколайовича (помертньо) – солдата
ПРИЙМЕНКА Олександра Анатолійовича (помертньо) – солдата
ПРИСТРОМОВА Ігоря Івановича (помертньо) – солдата
ПРИСТУПУ Василя Вікторовича (помертньо) – солдата
ПРИСЯЖНЮКА Миколу Вікторовича (помертньо) – старшого солдата
ПРОКОПОВА Миколу Васильовича – головного сержанта
ПРОТЧЕНКА Євгена Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ПРОХОРЕНКОВА Мар'яна Олеговича (помертньо) – солдата
ПУХОВОГО Олександра Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
ПЧОЛУ Андрія Петровича (помертньо) – солдата
ПЯТАКА Сергія Сергійовича – старшого солдата
РАБОТІНА Назара Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
РАГУЛІНА Олега Олеговича – солдата
РАДЧУКА Сергія Борисовича (помертньо) – солдата
РАСНКА Сергія Олександровича (помертньо) – солдата
РАЗІНА Олексія Сергійовича (помертньо) – солдата
РАХМАНІНА Сергія Федоровича (помертньо) – солдата
РЕДЬКА Євгена Івановича (помертньо) – сержанта
РЕДЬКУ Дмитра Володимировича – солдата
РЕНЧКУ Володимира Несторовича (помертньо) – молодшого сержанта
РЕПЕЦЬКОГО Сергія Володимировича (помертньо) – солдата
РЕШЕТНІКОВА Сергія Євгеновича (помертньо) – солдата
РЄЗНІКА Івана Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
РИПУЛУ Павла Павловича (помертньо) – солдата
РОДВАЛЬДА Андрія Миколайовича (помертньо) – солдата
РОЙКА Юрія Олександровича (помертньо) – солдата

РОМАНЕНКА Ярослава Олексійовича (помертньо) – солдата
РОМАНЮКА Юрія Петровича (помертньо) – солдата
РОЧНЯКА Олексія Олександровича (помертньо) – солдата
РУМЯНЦЕВА Андрія Олексійовича – солдата
РУЧКУ Івана В’ячеславовича (помертньо) – солдата
САВЄЛЬЄВА Володимира Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
САВЧУКА Олексія Петровича – солдата
САЄВСЬКОГО Юрія Миколайовича (помертньо) – солдата
САЙГАНОВА Сергія Юрійовича (помертньо) – молодшого сержанта
САКА Руслана Миколайовича (помертньо) – солдата
САЛЮТУ Олександра Олеговича (помертньо) – солдата
САМУЙЛИКА Ігоря Валерійовича (помертньо) – молодшого сержанта
САНЕВИЧА Ігоря Івановича – молодшого сержанта
САНЖАРЕВСЬКОГО Олега Володимировича (помертньо) – солдата
САХНА Олександра Львовича (помертньо) – сержанта
СВІРЕНЯ Андрія Вікторовича – солдата
СЕМЕЛІТА Олександра Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
СЕМЕНЮКА Володимира Сергійовича (помертньо) – солдата
СЕМЕРЯГУ Юрія Миколайовича (помертньо) – солдата
СЕМЕШКІНА Артема Дмитровича (помертньо) – старшого солдата
СЕМІДІТНОГО Олега Костянтинівича (помертньо) – солдата
СЕМЬОНОВА Максима Володимировича (помертньо) – солдата
СЕРЖАНА Микиту Руслановича (помертньо) – молодшого сержанта
СИЗОНЕНКА Андрія Адамовича (помертньо) – старшого солдата
СИНЕЛЬНИКОВА Олександра Валерійовича (помертньо) – молодшого сержанта
СИНЕПОЛЬСЬКОГО Вячеслава Геннадійовича (помертньо) – солдата
СІДОРОВА Дмитра Ігоревича (помертньо) – солдата
СІЛАДІ Жолта Йосиповича (помертньо) – солдата
СКАПУ Сергія Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
СКОТАРЕНКА Ігоря Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
СКРИПКІНА Павла Борисовича (помертньо) – солдата
СКРИПКУ Андрія Олександровича (помертньо) – старшого сержанта
СКУБЯКА Ігоря Мироновича (помертньо) – солдата
СЛОБОДЯНЮКА Олександра Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
СЛЮСАРЕВА Дмитра Олександровича (помертньо) – солдата
СНІТКА Тимура Магомедовича – старшого матроса
СНІЦАРЯ Андрія Григоровича – старшого майстер-сержанта
СОБОЛЯ Віктора Валерійовича (помертньо) – сержанта
СОЛОВ’Я Олександра Олеговича (помертньо) – солдата
СОРОКУ Миколу Олександровича (помертньо) – старшого солдата
СОРОЧАНА Федора Григоровича (помертньо) – солдата

СОСНИЦЬКОГО Віталія Станіславовича (померло) – солдата
СТАРІКОВА Юрія Леонідовича (померло) – солдата
СТАРОДУБА Миколу Едуардовича (померло) – головного сержанта
СТАСЮКА Олександра Леонідовича (померло) – старшого солдата
СТЕПАНЧУКА Петра Валерійовича – сержанта
СТІХАЛЬСЬКОГО Віктора Олеговича (померло) – старшого солдата
СТОВБИРЕНКА Дмитра Івановича (померло) – солдата
СТОВБУ Віталія Петровича (померло) – сержанта
СТОПКАНЯ Олександра Олександровича (померло) – солдата
СТРІХУ Артема Олександровича (померло) – молодшого лейтенанта
СТРУКА Романа Миколайовича (померло) – солдата
СТУПАКА Олександра Григоровича (померло) – солдата
СУВОРОВА Андрія Олександровича (померло) – солдата
СУДИЛА Тараса Миколайовича (померло) – старшого солдата
СУЛЕЙМАНОВА Мемеда Джапаровича – солдата
СУХОЖЕНКА Сергія Олександровича (померло) – солдата
СУХОМЛИНА Анатолія Миколайовича (померло) – молодшого сержанта
ТАРАДАЙНИКА Назарія Олександровича – старшого солдата
ТАРАДАЯ Володимира Володимировича (померло) – старшого солдата
ТАРАНЕНКА Віктора Валентиновича (померло) – старшого солдата
ТЕМЧЕНКА Олександра Васильовича (померло) – солдата
ТИЛИКА Максима Олександровича (померло) – старшого солдата
ТИМОФІЄВА Дмитра Павловича (померло) – старшого солдата
ТИМОЩУКА Анатолія Володимировича (померло) – солдата
ТИХОВСЬКОГО Михайла Михайловича (померло) – сержанта
ТИЩУКА Романа Олександровича (померло) – солдата
ТКАЧЕНКА Дмитра Івановича (померло) – солдата
ТКАЧЕНКА Сергія Юрійовича (померло) – солдата
ТКАЧЕНКА Олександра Михайловича (померло) – солдата
ТКАЧУКА Віктора Олександровича (померло) – старшого солдата
ТОЛСТИХ Євгена Євгеновича (померло) – солдата
ТОПАЧА Володимира Анатолійовича (померло) – сержанта
ТРИШНЕВСЬКОГО Анатолія Михайловича (померло) – старшого сержанта
ТУРУКА Сергія Владиславовича (померло) – солдата
ТУРЯНИЦЮ Олексія Вікторовича (померло) – солдата
УГОЛЬНІКОВА Миколу Васильовича (померло) – молодшого сержанта
УКРАЇНЦЯ Олександра Михайловича (померло) – солдата
УСТЕНКА Сергія Вікторовича (померло) – солдата
УШЕНКА Максима Вікторовича (померло) – солдата
ФЕДОРЯКА Михайла Васильовича (померло) – солдата
ФЕДЧЕНКА Сергія Миколайовича (померло) – солдата
ФЕЛЕНЮКА Віталія Івановича (померло) – молодшого лейтенанта

ФЕНЦИКА Олександра Володимировича (померло) – солдата
ФЕСЕНКА Сергія Івановича (померло) – молодшого сержанта
ФІЛІНА Сергія Сергійовича (померло) – солдата
ФОФАНОВА Дмитра Сергійовича (померло) – солдата
ФУРМАНА Олександра Миколайовича (померло) – солдата
ФУШТЕЯ Івана Івановича (померло) – солдата
ХАДЖІЄВА Віталія Рафаїловича (померло) – солдата
ХАРИЦЬКОГО Сергія Васильовича (померло) – солдата
ХАРЧЕНКА Анатолія Івановича – лейтенанта
ХИЖЕВСЬКОГО Олександра Миколайовича (померло) – солдата
ХИМИНА Андрія Миколайовича (померло) – сержанта
ХИЦЕНКА Анатолія Петровича (померло) – солдата
ХІРНОГО Вадима Миколайовича (померло) – солдата
ХЛИСТУНА Євгенія Вікторовича (померло) – молодшого сержанта
ХОБЕЛА Олександра Михайловича (померло) – солдата
ХОЛОДИЛА Олега Васильовича (померло) – солдата
ХОЛЯВКУ Сергія Миколайовича (померло) – солдата
ХОМАНЦЯ Олега Васильовича (померло) – старшого сержанта
ХОМИКА Павла Борисовича (померло) – матроса
ХРИПКА Дмитра Анатолійовича (померло) – солдата
ХРУЩАКА Романа Романовича (померло) – солдата
ЦУЦОЛА Андрія Юрійовича (померло) – сержанта
ЧЕНДЕЯ Дмитра Івановича (померло) – старшого солдата
ЧЕРЕДНИЧЕНКА Олександра Миколайовича (померло) – молодшого сержанта
ЧЕРНЯЄВА Максима Володимировича (померло) – солдата
ЧИЖА Олексія Олександровича (померло) – солдата
ЧИНЧИКА Віталія Вікторовича (померло) – старшого солдата
ЧУМАКА Петра Сергійовича (померло) – старшого солдата
ЧУМАКА Олександра Павловича (померло) – солдата
ШАВЛОВСЬКОГО Сергія Володимировича (померло) – солдата
ШАМРАЯ Дмитра Анатолійовича (померло) – солдата
ШЕВЧЕНКА Олега Олександровича (померло) – молодшого сержанта
ШЕВЧЕНКА Сергія Олександровича (померло) – старшого солдата
ШЕЙНА Євгена Васильовича (померло) – молодшого сержанта
ШЕЛЕСТЮКА Сергія Олександровича (померло) – солдата
ШЕЛУДЬКА Тимофія Вікторовича (померло) – солдата
ШИМКА Віталія Борисовича (померло) – матроса
ШКАБАРУ Олександра Володимировича (померло) – солдата
ШКАРБАНА Олександра Валентиновича (померло) – солдата
ШКІЛЬНОГО Вячеслава Васильовича (померло) – молодшого сержанта
ШКРЕДКА Івана Петровича (померло) – солдата
ШОКОТА Сергія Олександровича (померло) – солдата

ШПИЛЬКУ Юрія Михайловича (померло) – солдата
ШУЛЬГІНОВА Юрія Юрійовича – сержанта
ШУМАКОВА Павла Михайловича (померло) – солдата
ШУРІГУ Андрія Вікторовича (померло) – солдата
ЩЕРБАКА Володимира Анатолійовича (померло) – сержанта
ЩЕРБАКОВА Олександра Анатолійовича (померло) – солдата
ЩЕРБІНІНА Вячеслава Вячеславовича (померло) – солдата
ЩЕРЕЦЬКОГО Володимира Михайловича – солдата
ЩИПАКІНА Олександра Сергійовича – солдата
ЮЗВАКА Андрія Вікторовича (померло) – солдата
ЮРКА Олега Миколайовича (померло) – солдата
ЮРКОВА Івана Володимировича (померло) – солдата
ЮРКОВСЬКОГО Дмитра Борисовича (померло) – солдата
ЮЩЕНКА Дмитра Олексійовича (померло) – головного сержанта
ЯРМОШЕНКА Миколу Анатолійовича (померло) – старшого солдата
ЯРОВОГО Володимира Олександровича (померло) – старшого солдата
ЯСІНСЬКОГО Олександра Владиславовича – молодшого сержанта
ЯСІНСЬКОГО Дениса Олександровича (померло) – старшого солдата

Нагородити орденом Данила Галицького

БАКАНОВА Костянтин Леонідовича – підполковника
ГРАБОВСЬКОГО Данила Ярославовича – старшого лейтенанта
КЕРІМОВА Аліма Мухтаровича – підполковника
КОТА Володимира Вікторовича – підполковника
КУЩА Павла Миколайовича – лейтенанта капеланської служби
ПАЧКОВСЬКОГО Михайла Васильовича – підполковника
ПОТАПЕНКА Андрія Олександровича – капітана
ШКАРЛАТА Олександра Сергійовича – капітана 1 рангу
ЯЩИШИНА Олега Степановича (померло) – полковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АББУЛЛАЄВА Енвера Шевкетовича – старшого лейтенанта
АТОРІНА Олександра Олександровича – старшого солдата
БЕЖАНОВА Олександра Миколайовича – молодшого сержанта
БЕРЕГОВЕНКА Дмитра Ігоровича – старшого солдата
БОРИСОВА Дениса Євгеновича – солдата
БОРЩЕНКА Олександра Миколайовича – старшого лейтенанта
БОСЕНКА Олександра Анатолійовича – капітана
ВОЛКОВА Володимира Володимировича – солдата
ГОЛУБА Сергія Володимировича – солдата
ГОРШКОВА Сергія Михайловича – старшого сержанта
ДОВГАЛЯ Миколу Олександровича – майора
ДУБІНІНА Олексія Станіславовича – старшого лейтенанта
ЗАДОРОЖНОГО Михайла Миколайовича – майора
ЗАПЛАВУ Олександра Сергійовича – молодшого лейтенанта

ЗОВУ Ігоря Олександровича – штаб-сержанта
ІВАЩЕНКА Романа Вікторовича (по смертно) – старшого сержанта
КАМЕНЩИКА Михайла Юрійовича – солдата
КВАШУКА Юрія Юрійовича – солдата
КЕЛЯМОВА Сулеймана Ленаровича – старшого сержанта
КИРИЧЕНКА Віталія Олександровича – старшого сержанта
КІРЯХНА Станіслава Сергійовича – старшого лейтенанта
КНИЖНИКА Олександра Олександровича – старшого солдата
КОЗИРЄВА Олександра Геннадійовича – старшого солдата
КРАВЦЯ Григорія Дмитровича – молодшого сержанта
КРАВЧЕНКА Віктора Вікторовича (по смертно) – солдата
КРАВЧЕНКА Дмитра Валентиновича – сержанта
КРАВЧУКА Миколу Віталійовича – сержанта
КРАВЧУКА Миколу Яковича (по смертно) – старшого солдата
КРАСНІКОВА Ігоря Вікторовича (по смертно) – старшого лейтенанта
КРАСНОВА Леоніда Анатолійовича – сержанта
КРЕМІНСЬКОГО Сергія Віталійовича – молодшого сержанта
КРУПУ Дениса Робертовича – молодшого сержанта
КУЗУБА Юрія Олександровича – молодшого сержанта
КУЗЬМІНОВА Євгена Юрійовича – солдата
ЛЕВЧЕНКА Олександра Вікторовича (по смертно) – молодшого сержанта
ЛІВАКА Олексія Олексійовича – солдата
ЛОБАНЦЕВА Сергія Сергійовича – майора
ЛОЗІЦЬКОГО Владислава Васильовича – солдата
МАГАЗЕНЮКА Тараса Васильовича – молодшого сержанта
МАЖАРУ Максима Анатолійовича – головного сержанта
МАЙСТРУКА Руслана Сергійовича – старшого солдата
МАРТЮКА Романа Юрійовича – старшого сержанта
МАТВІЄНКА Максима Олександровича – молодшого сержанта
МІШАНОВА Сергія Федоровича – старшого солдата
МОВЕНКА Ігоря Олексійовича – молодшого сержанта
МОСКАЛЕНКА Валерія Вікторовича – сержанта
МОСКАЛЬОВА Валерія Васильовича – солдата
НЕОНЕТУ Віту Володимирівну – штаб-сержанта
НОВОСЕЛЬСЬКОГО Віктора Івановича (по смертно) – солдата
ОПЬОНИШЕВА Євгенія Сергійовича – майстер-сержанта
ОСАДЧОГО Олександра Володимировича (по смертно) – старшого солдата
ОЧКУСЯ Олександра Вікторовича – капітана
ПАЛІЯ Олександра Сергійовича – старшого солдата
ПАРНЕНКА В'ячеслава Володимировича – старшого солдата
ПЕРЕВАЛУ Анатолія Олександровича – молодшого сержанта
ПЕТРИКА Костянтина Григоровича – старшого солдата
ПОЗДНЯКОВА Василя Ігоровича – сержанта

ПОЛІЩУКА Івана Івановича – старшого лейтенанта
РАЄВСЬКОГО Олександра Васильовича – штаб-сержанта
СЕНЧКОВСЬКОГО Дениса Валерійовича – підполковника
СЄРОКУРОВА Олексія Євгеновича – старшого солдата
ТКАЧЕНКА Арсена Володимировича – капітана
ЦВЕТКОВА Олександра В'ячеславовича – сержанта
ЦИЦЕРА Яноша Яковича – солдата
ЧЕНЧИКА Сергія Юрійовича – старшого лейтенанта
ЧЕТОКІНА Олега Валерійовича – старшого сержанта
ШВЕЦЯ Сергія Олександровича – старшого солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БОРЗЕНКОВА Євгена Юрійовича – солдата
ВАСИЛЕНКА Євгенія Володимировича – старшого солдата
ГВОЗДЕНКА Євгенія Юрійовича (посмертно) – лейтенанта
ГОРДЄЙЧУКА Валентина Олександровича (посмертно) – солдата
ДУДКУ Вадима Васильовича – солдата
КІРФА Костянтина Олександровича – молодшого сержанта
ЛИСЕНКА Миколу Миколайовича (посмертно) – солдата
ПАУКА Антона Вікторовича – солдата
ПРОХОРОВА Дениса Сергійовича – старшого солдата
СІТАЙЛА Юрія Сергійовича – старшого лейтенанта
САРАБУНА Олексія Анатолійовича (посмертно) – солдата
ТУЛІНОВА Віктора Владиславовича (посмертно) – солдата
ТЮТЕНКА Володимира Олексійовича (посмертно) – солдата
ЧЕРНИША Романа Володимировича – капітана
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ЯКОВЛЕВА Дмитра Олеговича – сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
25 грудня 2024 року

Додаток 2

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №882/2024](#)

Про відзначення державними нагородами України
За самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та
територіальної цілісності України, зразкове виконання військового
обов'язку **постановляю:**

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

БУНЯК Анну Сергіївну – капітана
МЕРКУЛОВА Олександра Сергійовича – лейтенанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

ВЛАСЕНКА Дениса Олеговича – капітана
МИРОШНІЧЕНКА Володимира Миколайовича – капітана

ПАВЛУШКА Олега Володимировича – майора
СТАШЕВСЬКОГО Артура Дмитровича – молодшого лейтенанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
26 грудня 2024 року